

Lit. Czasu M. Salba w Krakowie

Józef Smoniewski

Urodził się 11. Marca 1793 w Smoniewie.

Um. d. 24 Grudnia 1867 w Krakowie

Subt. do Nr. 58071.

JANA WINCENTEGO SMONIEWSKIEGO

WIADOMOŚCI

HISTORYCZNO-STATYSTYCZNE

O KOŚCIELE ARCHIPREZBITERYALNYM

N. PANNY MARYI PRZY RYNKU W KRAKOWIE,

DO DRUKU WŁASNYM KOSZTEM

PODAŁ

H. K.

Dochód ze sprzedaży przeznaczony na odnowę W. ołtarza
kościół Panny Maryi.

W KRAKOWIE

W DRUKARNI C. K. UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO,
pod zarządem K. Mańkowskiego.

1868.

304/14

II

Opodinaeum hrov 1934

Z prac pozostałych po ś. p. SMONIEWSKIM, a mianowicie z nader zamożnego zbioru wiadomości o kościołach krakowskich, uzyskaliśmy jedną, którą tu ogłaszamy nie w uznaniu jój szczególnej ważności w porównaniu z innemi, lecz jako częśćkę stanowiącą w sobie zamkniętą całość, a treścią swoją najbliżej związaną z zamiarem, któremu zadosyć uczynić zdawało mi się że winien jestem pamięci i przyjaźni, jaka wiązała mnie z nieboszczykiem.

Toczy się dziś rzecz odnowy wiekopomnego dzieła WITA STWOSZA, jakim jest Wielki ołtarz w kościele N. P. Maryi w Krakowie. O potrzebie utrwalenia i odnowy tego przez swoich i obcych równie cenionego zabytku ś. p. SMONIEWSKI nie tylko był przekonany, lecz pragnął dawno widzieć ten zamiar wszechstronnie popartym. Za życia skromne środki utrzymania uczynić mu tego nie dozwoliły; pamięć zaś o naglających potrzebach ubogich, między których ostatnią swoją wolą rozdzielił szczupły swój majątek, nie dopuściła uszczuplać go jeszcze oderwaniem od tego celu jakiegokolwiek części.

W tym stanie rzeczy, świadomy popędów serca nieboszczyka, sądzę, że staje się jedynie jego pogro-

bowym tłumaczem, gdy dochód z niniejszego dziełka przeznaczam na użytek Zarządowi kierującemu odnową owego arcydzieła.

Co się tyczy wartości pracy, którą tu ogłaszam, sądzę, że już sam tytuł wiernie ją wskazuje. Czytelnik nie zechce zapewne oceniać jej miarą wymogów historyi, bo sobie tego autor nie założył; lecz uzna gorliwość w zgromadzeniu jego nieznanych do niej szczegółów i jawną ztąd korzyść, jaka się nastęrcza każdemu, poszukującemu w téj mierze pewnych, bo z autentycznych źródeł zaczerpniętych, wiadomości. Wszak zresztą cyfry częstokroć więcej mówią niż wymowne opisy;—może więc i te, które wypełniają tę książkę, takie mieć będą znaczenie.

Pisałem w Krakowie d. 6 Lutego 1868.

H. K.

Wiadomość jakby wstępna
do Kościołów parafijalnych krakowskich
których szereg
rozpoczyna
Kościół archiprezbiterjalny N. M. Panny przy Rynku.

Kościół parafijalny dla tego tak nazwany, że jego naczelnik pleban (proboszcz) miał i ma policyjno-moralny dozór nad pewnym okręgiem zwanym parochiją lub parafiją, to jest nad jego ludnością, której on powinien przewodniczyć we wszystkich cnotach chrześcijańskich, i nie tylko nauczać religijno-moralnego postępowania swoich parafijan, którzy pod jego zarządem duchownym zostają, ale cnotliwymi czynami być dla nich przykładem, bo dobry czyn więcej ma naśladowców niż dobra nauka, jeżeli przez nauczającego nie jest zachowywana.

Największą usilnością i staraniem być powinno rządu, i prawem to jest przepisane, aby żaden ksiądz świecki nie został proboszczem na parafii, któryby wszystkich potrzebnych temu stanowi nauk uniwersyteckich nie ukończył przed wniknięciem do tak zwanego Seminarium duchownego i przed odbyciem wstępnej pracy przy proboszczu. Póki duchowieństwo świeckie, z powołania do tego stanu się udające, przechodzić nie będzie gruntownie wszystkich wyższych nauk, i oświecone należycie nie zostanie, dopóty nie będzie zdolne nauczać ludu

sobie na parafii powierzonego, i być dla niego świecznikiem moralnym, to jest dobrym przykładem, który jest najdokładniejszym nauczycielem ducha łagodności, ludzkości i miłości bliźniego. Na gruntowném oświeceniu i na moralném postępowaniu plebanów najwięcej zależy każdemu narodowi. A gdy takimi będą nauczycielami, wtenczas staną się dobroczyńcami ludu: im kraj zawdzięczy, spokojność, bogactwo, posłuszeństwo prawu, szanowanie cudzej własności, zakwitnienie cnót chrześcijańskich, wzorowych obyczajów — bojaźń Boga, i we wszystkim postępowanie moralne i braterskie.

Przytaczamy tu niektóre wyjątki, tyczące się plebanów z różnych urzędzeń, postanowionych na synodach od najdawniejszych czasów.

„Każdy pleban powinien mieć w jak najlepszym i najpewniejszym zachowaniu erekcją swego kościoła, i wszelkie zapisy i fundusze tegoż.

Każdy pleban w swoim kościele powinien codziennie koniecznie odprawić mszę św. i wszelkie pacierze odmówić kanonami przepisane.

Każdy pleban w swoim kościele powinien miewać nauki, i przy tych, lub przy spowiedziach, powinien nakłaniać swoich parafijan do zapisywania coś ze swego majątku na Ojca Śgo. Ktoby takiego zapisu nie chciał wypełnić, lub go ukradł, ten podpada zaraz kłótnie. Biskupi corocznie summy z takich zapisów zebrane obowiązani są do Rzymu przesyłać. Każdy pleban w niedzielę i święto, powinien na kazaniach tych wymieniać, którzy zapis jaki uczynili.

Każdy pleban powinien umieć na pamięć kanon mszy św. i znać wszelkie ceremonije, i powinien posiadać ustawy synodalne i te często czytać, aby nie zapominał swoich obowiązków, które w tychże są przepisane.

Każdy pleban powinien utrzymywać księgi zawartego małżeństwa, odbytego chrztu i zapadłej śmierci wszystkich swoich parafijan.

Każdy pleban powinien nosić plesz (tonzurę), w ubiorze zachować skromność, sukien nie ma nosić czerwonych, zielonych lub w jakie kwiaty; a buty nie powinny być ani ściągane ani śpiczaste.

Każdy pleban powinien mieć pieczęć swego kościoła, i nią stwierdzać wszelkie dokumenta, które bez przyłożenia pieczęci nic nie znaczą.

Każdy pleban w szkole swój parafijalnej jest głównym rządcą i dozorcą téjże.

Żaden pleban nie może samowolnie przyjąć sobie wikarego; wprzód na to musi uzyskać pozwolenie biskupa swój dyjecezyi.

Gdyby kto plebanowi zabierał jaki grunt do kościoła należący, lub nie oddawał należytej dziesięciny, lub nie płacił procentu od sum na kościół lokowanych, powinien takowego zaskarżyć do swego biskupa, który nieuiszczającego powinien naprzód napomnieć, a gdy to nic nie pomoże, powinien go zaraz wykląć.

Każdy parafijanin powinien w swojej parafii słuchać nabożeństwa, przyjmować Sakramenta ŚŚ.; a gdyby to czynił w innej parafii, lub kościele zakonnym, to takiemu odmówić potrzeba ŚŚ. Sakramentów. Gdyby zaś obcy kapłan poważył się takiemu ŚŚ. Sakramenta administrować, to biskup powinien klątwę na niego rzucić, i usunąć od ołtarza, i do karceresu najmniej na rok wsadzić.“

Kościół Panny Maryi przy Rynku.

Kościół ten założony został w Rynku pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, przez Iwonę Odrowąża, biskupa krakowskiego r. 1226(9). Jestto świątynia najpiękniejsza, najokazalsza, najwyższa i najlżejszej właściwej sobie budowy gotyckiej w naszym kraju.

Świątynia ta zawstydza dzisiejsze pokolenie, mówiąc do niego: Patrz oto przeszło sześć wieków minęło, a ja dziewictwa mego nie utraciłam, jeszcze rumieniec ozdabia moje lice, pełna życia jestem jak wiosna. Tacy byli i twoi przodkowie, którzy mnie na tem miejscu wzniesli. Pokażcie coś mnie podobnego, co byście wystawili? Wszystko nawet z wami jest mdłe, bez życia, wszystko nikczemne, dla tego żeście i wy znikczemnieli. Pomnik tylko hańby prześlecie następnym pokoleniom, ponieważ jesteście niewolnikami złego na waszej dobrej ziemi. Jarzmo wtłoczone na was przez złe, jest waszych czynów wawrzynem. A ja, świadczyni przeszłości i teraźniejszości, boleję, żeście się tak odrodzili od mężnych i z charakterem będących waszych przodków, że zamiast ich potomków, ludzi, widzę pełzające jakieś istoty podobne do glist, w tym grodzie, w tej arce narodu, która się stała gniazdem samolubstwa, różnej nikczemności, obłudy, a szczególniejszym wzorem poświęcenia się dla złego drogiój Ojczyzny. Biada wam i mnie niewinnój przy was!

Świątynia ta ma długości łokci 123, szerokości $61\frac{1}{2}$. Od posadzki do sklepienia 44 łokci, wysokości dachu łokci $66\frac{1}{2}$ *). Zdobią ją dwie wieże, z których tak nazwana miejska (hajnalica, budzielnia **), ma wysokości łokci 116.

Wieża ta poszła w przysłowie tu w Krakowie; na wysoką kobietę mówią:

„Wysoka jak Maryjacka wieża“.

HAUER JAKÓB, KAZIMIERZ w dziele *Skład* albo *Skarbiec Ekonomii r. 1693* stro. 185 pisze: „W Krakowie przy kościele farnym Panny Maryi w Rynku na wysokiej wieży (*turris excubiarum*) jest zegar piękną akkomodowany inwencyją. Naprzód każdego dnia *Globus* mosiężny obraca się, wszystkie każdego miesiąca wyrażając kwadry. Przy tym są niemałe dwie statuy; więc za każdą godziną, jedna z nich dzwoni a zębami, jakoby licząc zegar, kłapie, druga zaś tak długo po zegarze bijącym regimentem uderza, póki bić nie przestanie. Ten zegar jest cały, który po zachodzie słońca zawsze tak w lecie jako i w zimie, każdego czasu, godzin dwadzieścia cztery wybija, jednakowym ciągiem.“

Zegary, robione na dwadzieścia cztery godzin, powszechnie się dawniej znajdowały na wieżach kościołów katolickich, dla tego że takie godziny nazywają się kapłańskimi.

Na téjże wyższej wieży Hajnalicy wygrywano codziennie w miesiącach letnich przed wschodem słońca Hajnał, czyli Jutrznia, na dzień dobry Najświętszej Pannie Maryi.

Na drugiej wieży niższej jest pięć dzwonów, z których największy był odlany r. 1435 przez Jana Fredentala.

Największą ozdobą wewnątrz tego kościoła jest Wielki Ołtarz, w którym jest wystawiona cała historyja Jezusa Chry-

*) Może dach dawniejszy miał tyle wymiaru, bo był wyższy — terazniejszy zaś o wiele niższy (p. w.)

**) P. dzieło o Magistratach.

stusa Zbawiciela rodu ludzkiego, arcydzieło snycerskiej roboty mistrzowskiej ręki naszego rodaka Krakowianina, Wita Stwosza, urodzonego roku 1438, a zmarłego r. 1533 w Norymberdze. Trzy wieki minęło, a jego arcydzieło jest uwielbiane i podziwiane przez wielkich mistrzów w téjże sztuce, tego wieku. Wielka odpowiedzialność ciążyć będzie na tych, którzy są zwierzchnikami tego kościoła, jeżeli ten pomnik Sztuk Pięknych krajowych przez ich niedbałość zniszczony zostanie, gdyż robactwo bardzo go toczy, a przecie są od tego zaradzce środki. *)

Chcąc dokładnie ten kościół opisać, to na to potrzeba osobnego dzieła, osobnych i długich jeszcze poszukiwań, a my tylko pobieżnie go opiszemy, i to, co sądzimy być ważniejszym, podamy.

Przyozdabiają tę świątynię następujące kaplice:

1. Ś. Antoniego;
2. Loretu;
3. Ś. Jana Chrzciciela;
4. Ś. Wawrzyńca;
5. Najświętszej Panny Różańcowej;
6. Przemienienia Pańskiego;
7. Ś. Jana Nepomucena;
8. ŚŚ. Aniołów Stróżów;
9. Ś. Walentego;

Prokop na Kłoczewie i Sędownicach Leśniowski, kasztelan podlaski, r. 1647 zapisał na Sędownicach w województwie sandomierskiem w powiecie Stężyckim leżących, i wsi Gutanowie w województwie lubelskiem leżące, na wieczne czasy do kaplicy Leśniowskich, w kaplicy Ś. Walentego, w kościele

*) Już temu zapobieżono — o czem są przedstawienia i sprawozdania w *Czasie*. Autor pisał to na kilkanaście lat pierwej.

archipresbiteralnym krakowskim będącej zł. pol. 10.000, żeby w tejże kaplicy odprawiało się nabożeństwo za fundatorów;

(Ar. gr. kr. ks. 345 inserip. stron. 574.)

10. Ś. Łazarza;

11. Ś. Aleksego, albo Najświętszej Panny Częstochowskiej.

W kościele tym był cudowny Pan Jezus Ukrzyżowany (Passyja) i obraz cudowny Najświętszej Maryi Panny, i wiele relikwii różnych ŚŚ., między najszacowniejszymi kawałek drzewa Krzyża Śgo, ciało jednego z młodzianków od Heroda pomordowanych.

Kościół ten miał przywilej dany sobie od Papieży, że w nim odprawiały się *Stacyje siedmiu Kościołów rzymskich*.

Kościół ten dawniej dzień i noc był otwarty, i nabożeństwa ciągle się w nim odprawiały, a księża psalterzyści w nocy, nieustannie odmieniając się, obowiązani byli psalmy śpiewać.

Jakiemi oknami była ozdobiona ta świątynia, to pozostałe trzy okna kolorowe, z wizerunkami różnemi, dowodzą; szkło szyb jest grube $\frac{1}{3}$ cala. Okna te należą do wielkich osobliwości i ozdoby tej świątyni; podobnych na ten rozmiar w całym kraju już teraz nie ma. Rzadko która z pierwszych stolic zagranicznych krajów może się poszczycić takim pomnikiem sztuki, która już całkiem zaginęła. Okna te, były robione tu w Krakowie przez miejscowych szklarzów, których obowiązkiem było umieć w szkłe malować. Dowodzą o tém przywileje tego cechu aż do r. 1581.

Nadmienić tu wypada, ale z niemilem wspomnieniem i boleścią, o archiprezbiterze, który przy końcu zeszłego wieku kazał powyrzucać boczne kolorowe szyby z prezbiterium, a zwyczajne białe szkło dać, dając za przyczynę, że one kościół bardzo zaciemniały. Ten wandalizm ciąży także na ówczesnym Magistracie krakowskim, który z obowiązku powinien

był czuwać nad tym kościołem, jako najpierwszy jego pro-
wizor. —

W kościele tym bywały, prócz polskich z urzędu, kaza-
nia niemieckie, od czasów jego założenia, a to dla dogodności
Niemców tu osiadłych, gdyż nie tylko między rzemieślnikami,
kupcami i innemi wszelkiego rodzaju przekupniami, ale i
w Magistracie byli z niemieckiego rodu, lub inni cudzoziemcy.

Co do kazań król Zygmunt I postanowił r. 1537, żeby
odtąd w tym kościele kazania polskie przed południem mie-
wano, a dopiero po południu dla Niemców. Postanowienie to
król Zygmunt III potwierdził.

OSTRORÓG JAN *O naprawie Rzeczypospolitej r. 1459* pisze: „Nieprzystojna i ohydna rzecz dla Polaków, że
po wielu miejscach w Kościołach naszych miewają kazania
po niemiecku, i to w miejscu wyniosłem i okazałem, gdzie
jedna lub dwie baby takowych słuchają; gdy w tymże cza-
sie większa liczba Polaków z kaznodzieją swym w zakęcie
się tłoczą. Ponieważ zaś między tymi dwoma językami, ró-
wnie jak w niektórych innych okolicznościach, przyrodzenie
samo zaszczepliło wieczną niezgodę i nienawiść, doradzam,
by w Polsce tym językiem nie kazywano. Niech się uczy
polskiej mowy, kto chce w Polsce mieszkać. Chyba że tak
jesteśmy ograniczeni, iż nie uważamy: że Niemcy z naszym
językiem podobnie obchodzą się u siebie. Jeżeli potrzeba
takich kazań dla przychodniów, niech się one odbywają na
ustroniach; przez coby nie ubliżano godności Polaków.“

O kazaniach niemieckich, miewanych w naszych kościo-
łach, powstało przysłowie:

„Siedzieć, jak na niemieckiem kazaniu.“

„Jak na niemieckiem kazaniu byłem“.

(tj. nic nie rozumiałem).

Przy tym kościele były **Bractwa** następujące:

1. Bractwo Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny założone r. 1311 między innymi przez osiadłych tu Niemców. Do tego bractwa wpisywali się nasi królowie — pierwszym był Kazimierz Wielki — następnie król Kazimierz Jagiellończyk r. 1484 z całą swoją familiją wpisał się do tego bractwa.

2. Bractwo Bożego Ciała, członkowie do niego należący, w czasie nabożeństw, lub obchodów pogrzebowych, nosili płaszcz biały z czerwonym kapturem.

3. Bractwo ukrzyżowanego Zbawiciela (Najświętszego Odkupiciela) które na mocy buli papieża Urbana VIII r. 1638 założone zostało. Do tego bractwa należała cała familija Jana III Sobieskiego — i

4. Bractwo Zaduszne.

Kościół ten r. 1578 był murem obwiedziony, w którym do wchodu były dwie fórtki. W koło muru zewnątrz były rozmaite budy, w których różne rzeczy sprzedawano.

(Ar. gr. kr. ks. 5 obl. stron. 1720.)

W tym kościele były wielkie bogactwa, nie tylko w złocie, srebrze, ale i w kosztownych aparatach, których bardzo wiele było, a wszystkie wpłynęły z darów pobożnych ludzi. (Inwentarze niżej podane, przekonają.)

Jan XXIII papież, powrócił prawo patronatu do tego kościoła r. 1414 królowi Władysławowi Jagielle, które poprzednicy jego utracili po zabiciu Ś. Stanisława, biskupa krakowskiego.

Magistrat krakowski, jako najwyższy Senat tu w mieście, był najpierwszym prowizorem tego kościoła, i zawsze delegował z swoich członków z radzców do mienia szczegól-

nego dozoru, i do spisywania inwentarzy, jak się niżej o tém dokładnie przekonać można.

Wspomnieć tu wypada, że przy każdym kościele parafialnym, tak w miastach jako i po wsiach, były powbijane tak zwane żelazne kuny, zwykle przy wielkich drzwiach, do których proboszcz, za najmniejszą jemu nieuległość lub niedopełnianie obowiązków religijnych lub lekceważenie praw biskupich i kościelnych, swych parafijan miał prawo zamykać, wyjąwszy szlachcica.

„W zwyczaju to było,
Gdy się której dziewicy uśliznąć zdarzyło,
Ksiądz ją w kunę zamykał, ostre wkładał posty,
Oprócz tego we dworze czekały ją chłosty.
Przeto, które się dały ulubieńcom skusić,
Starały się swych znaki miłostek przydusić.“

Nie mogliśmy tego nigdzie w aktach znaleźć, ani od księży przy tym kościele będących dowiedzieć się, w którym roku i przez którego papieża dozwolone zostało tutejszym proboszczom używać w swoim tylko kościele wszystkich oznak biskupich, i dla tychże oznak zwać się archiprezbiterami, Infułatami. Infułatów takich zwano słomianymi.

Kościół ten należał do najlepiej uposażonych w mieście jako parafialny po Katedrze. Roku 1650 było tu, oprócz infułata archiprezbitera, wikaryuszów 15, penitencyarzów 17, mansyonarzów 20, psalterzystów 8, oprócz kaznodziejów, zakrystyana i wice-zakrystyana. Roku zaś 1733, było wszystkich księży 53.

Kto chce mieć inne wiadomości o tymże Kościele od tych jakie są powyżej lub jakie następują, niech sobie zajrzy do dzieł Pruszcza, Grabowskiego Ambrożego i Mączyńskiego.

I.

Uposażenie księży przy tym Kościele będących.

1. Archiprezbiter.

a) Własność i inne dochody do niego należące.

Roku 1440, należała wieś Bronowice Małe, w których było łąnów 16.

Roku 1537, Seweryn Bonar, z Balic i Ogrodzieńca, sołtystwo swoje, jakie miał we wsi Bronowice, Mikołajowi Waltek, archiprezbiterowi tegoż kościoła, darował.

Roku 1537, Elżbieta Szlajkerowa, sołtystwo swoje dziedziczne w Bronowicach Polskich, Mikołajowi Waltek, archiprezbiterowi, z polami, łąkami, zaroślami, sadzawkami, pastwiskami, łowieniem ryb, rzekami, karczmanni, młynami, kmieciami, zgoła wszystkimi przynależnościami, sprzedała i w posiadłość oddała.

(Hip. ks. ks. D. G. 8 Okrę. Vol. 1 stron. 2.)

Roku 1543. potwierdzono, że archiprezbiter Panny Maryi w Rynku krakowskim ma wolne pastwisko we wsi Rząsce.

(Konsygnacja tegoż Kościoła Ar. Gło. M. Kr.)

Roku 1711, z aktu wizyty przez Łubieńskiego biskupa krakowskiego okazało się, że Kościół archiprezbiteralny, ma dziedziczną część we wsi Rząska.

(Hip. kr. ks. D. G. 7 Okrę. stron. 90.)

b) Dziesięcina

należała z następujących wsi:

Borowice — Bosutów — Bronowice — Kaczowice —
Lelowice — Łękawa — Masłomiąca — Słonowice — Smo-
niewice — Szczyboczyce — Uście Solne.

c) Wykaz kapitałów hipotekowanych na dobrach
ziemskich.

R. 1628 na dobrach Dziewięczyce i Zagorze, Jan Rottermund zapisał złp. 10.500	
„ 1712 Ja Mikołaj Królik, starszy Radny miasta Krakowa, na wsi mojej dziedzicznej Tro- jedyn i częściach we wsi Giebułtowie zapisuje „ 6.333	
(Hip. Kr. ks. 297, str. 252).	
„ 1743 na dobrach Sucha—Sryszawa—Kuków— Laskowiec—Krzeszów—Tarnawa i Zdzie- bel, Jan Wielopolski zapisał „ 12.666	
„ 1748 Jacek Łopacki. archiprezbiter tegoż Ko- ścioła, dla swych następców zapisał su- mę, którą Magistrat krakowski na wszys- tkich swych dobrach zabezpieczył . . . „ 25.332	
„ 1757 na dobrach Korzkiew było zabezpieczone „ 3.800	
Na dobrach Karniowice było zabezpieczone . . . „ 12.666	

d) Na kamienicach w Krakowie.

R. 1615 nie było wyrażone na czyjej, jako téż i następnych „ 800	
„ 1660 na dwóch „ 5.333	
„ 1668 „ 2.666	
„ 1671 „ 2.666	
„ 1679 „ 136	
„ 1690 „ 1.366	
„ 1736 „ 6.333	

R. 1743 na kamienicy przy ulicy Grodzkiej, Jakób	
Kaprowski zapisał	złp. 1.266
Na czterech kamienicach	„ 20.400

e) Na jatkach rzeźniczych w Krakowie.

R. 1660 nie było wyrażone na czyjej	złp. 800
„ 1667 „ „ „ „ „	„ 533
„ 1690 „ „ „ „ „	„ 136

Więc było kapitału zł. pol. 113.732

f) Własności.

R. 1591 Jan Bielicki, sprzedał swoją kamienicę przy ulicy Mikołajskiej, Hieronimowi Powodowskiemu, archiprezbiterowi tegoż kościoła, który ją dla swych następców na wieczne czasy odstąpił.

(Hip. Kr. ks. D. G. 5, str. 278.)

„ 1651 należał spichlerz w Krakowie.

(Hip. Kr. ks. D. G. 5, str. 466.)

„ 1651 należał browar z wozownią, stajnią i ogrodem w Krakowie.

(Konsyg. tegoż Kościoła Arch. G. m. Krak.)

„ 1710 został przysądzony dom z ogrodem zwany Własowski na Wesołej, dla archiprezbitera tegoż kościoła,

(Hip. Kr. ks. D. G. 8, str. 530.)

„ 1737 Łazar i Magdalena Deryakubowiczowie, kamienicę swą w Rynku krakowskim leżącą temuż kościołowi ustąpili z warunkiem opłacenia złp. 20 do Karmelitów na Piasek, na wotywę solenną, w kaplicy cudownej, w pierwszą sobotę po Podwyższeniu Śgo Krzyża.

(Hip. Kr. ks. D. G. 2. str. 648.)

g) Należało w Czarniej Wsi.

Od r. 1663 półpięta zagona, przez dwoje stajan.

„ „ 1665 dziesięć zagonów, „ „ „

Od r. 1691 półpięta zagona przez dwoje stajan.
(Konsyg. tegoż Kościoła Arch. G. m. Krak.)

Od r. 1661 Archiprezbiter miał prawo pobierania od kupców
olkuskich i innych jakąś dziesięcinę od ołowiu,
którą zwano: **ucha** od ołowiu.
(Konsyg. tegoż Kościoła, Arch. G. m. Krak.)

2. Wikaryusze.

a) Wykaz kapitałów hipotekowanych, na kamienicach w Krakowie.

R. 1614	Jan Rozdział zapisał	złp.	1.707
„ 1617	Szymon Woniachowski zapisał	„	1.280
„ 1622	Jan Dzierżek zapisał	„	400
„ 1631	Jan Tereszka „	„	290
„ 1636	Krzysztof Smelczewicz inaczéj Gołęb, owocarz krakowski, zapisał	„	4.118
	(Hip. Kr. ks. 1.168, str. 1.091.)		
„ 1638	Urszula Leisterowa zapisała	„	580
„ 1647	Jan Sopiński zapisał	„	2.766
„ 1652	Wawrzyniec Schreiber zapisał	„	1.333
„ 1692	Paweł Popiołek zapisał	„	410
„ 1722	Jan Badeni zapisał	„	633

b) W różnych miejscach.

„ 1652	na Cechu rzeźniczym krakowskim Jan Dziadkowicz zapisał	„	3.733
„ 1655	na jatce rzeźniczej krakowskiej Adam Ma- cała zapisał	„	266
„ 1662	na dobrach Łysobyki było zabezpieczone „		1.666
„ 1756	na jatce szewckiej krakowskiej Stanisław Łuchniakowicz zapisał	„	126

R. 1756 na jatce szewckiej krakowskiej Kazimierz	
Jasiński zapisał	złp. 126
Więc było kapitału zł. pol.	19.435

c) C z y n s z e.

R. 1465 Magistrat krakowski czynszu rocznego	
z swych dóbr płacił	złp. 558
„ 1652 z kamienicy w Krakowie, Mikołaj Słowi-	
kowski płacił	„ 213
„ 1692 z dóbr Myszczowa, płacono	„ 191
„ 1711 Magistrat krakowski płacił	„ 164
Więc płacono zł. pol.	1.126

d) W ł a s n o ś c i.

R. 1599 należała do nich kamienica przy ulicy Siennój w Krakowie.

(Hip. Kr. ks. D. G. 2, str. 402.)

„ 1690 należała do nich kamienica przy ulicy Floryańskiej w Krakowie.

(Hip. Kr. ks. D. G. 4, Vol. 2, str. 456.)

Przytaczamy tu dowód jaki wpływ księży wywierali przy spowiedziach.

R. 1622. W poniedziałek blisko przeszły, gdym był w kościele Panny Maryi farnym, w ławie marmurowej panów Celarych, przyszedł do mnie p. Bartosz Przywilewski: a tam w Kościele p. Jakób Sklarz mieszczanin krakowski kumrunkował, i przyszedłszy do nas ksiądz Sebastyan Gołubkowicz, tegoż kościoła wikary, prosił nas, abyśmy mu zeznali przed urzędem: iż pomieniony p. Jakób Sklarz po śmierci swjej niektóre rzeczy jemu leguje. Tenże do nas przyszedłszy mianowany p. Jakób Sklarz, stojąc przed nami, zeznał: Iż, gdyby go Pan Bóg z tego świata powołać raczył, odkazuje, jakoż i odkazał księdzu Sebastyanowi Gołubkowiczowi, kołowrot do

ciągnięcia ołowiu, także i insze rzeczy do rzemiosła szklar-
skiego należące, które, jako powiadał, stoją do złp. 240. A in-
sze wszystkie rzeczy z skrzynią oddaje dzieciom żony swój.
(Hip. Kr. ks. 587, str. 2084.)

3. Penitencyonarze dawnéj fundacyi.

a) Wykaz kapitałów hipotekowanych na dobrach
ziemskich, od których procentami dzielili się.

R. 1428	Magistrat krakowski na swych wszystkich dobrach zapisał złp.	7.226
„ 1579	na dobrach Wierchowiska, Fryderyk Bo- nar zapisał „	2.658
„ 1623	na dobrach Racławice, Jan Pawęzki zapisał „	5.600
„ 1648	na dobrach Osieczany, Jędrzej Karnkow- ski zapisał „	4.532
„ 1653	na dobrach Maków, Aleksander Wielo- wiejski zapisał „	7.998
„ 1664	na dobrach Gdów, Władysław Weselini zapisał „	6.665
„ 1680	na dobrach Maków, Jan Wielowiejski za- pisał „	3.415
„ 1681	na dobrach Jazdowice, Franciszek Kra- suski zapisał „	2.322
„ 1687	na dobrach Sieraków, Jędrzej Paczanow- ski zapisał „	4.781
„ 1687	na dobrach Kaczanów, Jan z Minogi Sze- lik zapisał „	1.366
„ 1689	na dobrach Ciechomierz, Jan Giza zapisał „	6.150
„ 1692	na dobrach Sobków, Rafał Sarbiewski zapisał „	1.366

R. 1695	na dobrach Ślemień, Franciszek Wielopolski zapisał	złp.	2.732
„ 1695	na dobrach Jazdowice, było zabezpieczone „		1.366
„ 1698	na dobrach Skrzyszowice, Jędrzej Morstyn zapisał	„	1.366
„ 1698	na dobrach Przybysławice, Stanisław Błęszyński zapisał	„	478
„ 1715	na dobrach Gawłów, Kazimierz Wodzicki zapisał	„	1.266
„ 1724	na dobrach Skotniki, Michał Dębiński zapisał	„	3.546
„ 1726	na dobrach Parcze, Jędrzej Sułkowski zapisał	„	633
„ 1727	na dobrach Gosprzydowa, Antoni Wielogłowski zapisał	„	633
„ 1731	na dobrach Piaski, Zygmunt Wizemberg zapisał	„	2.516
„ 1736	na dobrach Nakło, Aleksandra Ossolińska zapisała	„	5.033
„ 1736	na dobrach Jazdowice, Antoni Morski zapisał	„	1.266
„ 1747	na dobrach Wilczkowice, Roman Sierakowski zapisał	„	1.266
„ 1751	na dobrach Radków, Aleksander Bieliński zapisał	„	4.560
„ 1752	na tychże samych dobrach, tenże Bieliński zapisał	„	8.866
„ 1757	na dobrach Skotyszyn, Ignacy Łętowski zapisał	„	88.66
Na dobrach	Birków było zabezpieczone	„	7,200
„ „	Krzelów „ „	„	4.000

b) Na kamienicach w Krakowie.

R. 1604	Józef Pielisz zapisał	złp.	4.956
„ 1617	Jan Kozik zapisał	„	3.200

R. 1623	Jan Łyszkowicz zapisał	złp.	4.400
„ 1630	Jan Pluchowicz „	„	1.450
„ 1632	Jan Zebrzydowski zapisał	„	11.600
„ 1633	Jadwiga Salomońska zapisała	„	2.320
„ 1637	Jan Nenko zapisał	„	2.900
„ 1639	Wojciech Kluzowicz zapisał	„	2.900
„ 1639	Zuzanna Uniejowska zapisała	„	580
„ 1645	Leopold Entper zapisał	„	2.766
„ 1645	Jan Rożycki zapisał	„	2.766
„ 1650	Jędrzej Zajfert zapisał	„	1.333
„ 1650	Jan Słowikowski zapisał	„	800
„ 1651	Teodor Srubin zapisał	„	5.332
„ 1653	Walenty Gruszkowicz zapisał	„	2.666
„ 1858	Ja Anna Cyrusowa zapisuję Penitencyo- narzom Panny Maryi a Stanisławowi Grockiemu penitencyarzowi, który jest Ojciec mój duchowny i przyja- ciół, leguję złp. 500, aby Pana Boga go- rąco prosił.		
		„	8.000

(Hip. Kr. ks. 1171, str. 1405.)

„ 1659	Zofija Węgrzynowiczowa zapisała	„	4.000
„ 1669	Paweł Wiśniowski zapisał	„	26.666

(Hip. Kr. ks. 1172, str. 596.)

„ 1672	Grzegorz Kudłowicz zapisał	„	546
„ 1675	Wojciech Długosz zapisał	„	683
„ 1680	Katarzyna Pernusowa zapisała	„	2.733
„ 1682	Grzegorz Puczek zapisał	„	1.640
„ 1691	Jakób Brzoskowski zapisał	„	1.366
„ 1693	Franciszek Zajdlisz „	„	1.366
„ 1695	Paweł Biedrzeniowicz zapisał	„	1.366
„ 1698	Bartłomiej Lewandowski zapisał	„	4.098
„ 1704	Agnieszka Pawłowska zapisała	„	1.366
„ 1729	Franciszek Miklaszewski zapisał	„	2.533
„ 1733	Jacek Zajfredt zapisał	„	2.533
„ 1766	Kacper Nowakowski zapisał	„	600

R. 1766 na kamienicy (nie było wyrażone czyjój) złp.	1.000
„ 1768 Ignacy Prebendowski na pałacu przy ulicy Śgo Jana „	6.300

c) W różnych miejscach.

„ 1500 na jatce rzeźniczej w Krakowie, Grzegorz Szwab zapisał „	1.600
„ 1585 na jatce rzeźniczej w Krakowie, Jan Dłu- gosz zapisał „	856
„ 1630 na jatce szewckiej w Krakowie, Walenty Czaban zapisał „	585
„ 1640 na ogrodzie w Czarnej Wsi „	553
„ 1642 na domach i ogrodach na Podbrzeziu . „	3.042
„ 1643 na ogrodzie i dziewięciu zagonach w No- wej Wsi, Walenty Czajka zapisał . . . „	1.106
„ 1645 na kamienicy na Kleparzu, Walenty Ty- lewicz zapisał „	1.666
„ 1645 na jatce szewckiej w Krakowie, Sebastian Kuźelek zapisał „	533
„ 1648 na cechu szewckim krakowskim „	533
„ 1651 na domie i ogrodzie w Nowej Wsi Ję- drzej Krzywoszyja inaczej Mucha zapisał „	560
„ 1659 na jatce szewckiej w Krakowie „	266
„ 1669 na dziesięciu zagonach w Czarnej Wsi, Mateusz Oleś zapisał „	1.600
„ 1726 na jatce rzeźniczej w Krakowie, Piotr Durykiewicz zapisał „	506
Więc było kapitału złp. 239.843	

d) C z y n s z e.

„ 1459 Na swój jatce rzeźniczej w Krakowie, Ste- fan Lempinger, zapisał rocznego czynszu „	170
---	-----

e) D z i e s i ę c i n a.

Należała do nich z wsi Rzemianowice.

f) Własności.

Roku 1545 Magistrat krakowski odstąpił swęj kamienicy na wieczne czasy, będącej w Rynku Małym, dla tychże.
(Hip. Kr. ks. D. G. 5, str. 990.)

Roku 1637 Bazyli i Zuzanna Rymiewiczze małżonkowie, sprzedali tymże swą kamienicę przy ulicy Mikołajskiej.
(Hip. Kr. ks. D. G. 5, str. 270.)

4. Penitencyonarze.

Fundacyi Szembeka.

a) Wykaz kapitałów hipotekowanych na dobrach ziemskich, od których procentami dzielili się.

„ 1639 na dobrach Czarna, Wierzbica, Jan Remer zapisał	złp. 26.100
„ 1643 na dobrach Czyżów, Stefan Dębicki zapisał	„ 5.533
„ 1649 na dobrach Włostowice, Jan Sobeczki zapisał	„ 5.533
„ 1665 na dobrach Malkowice, Marcin Radymiński zapisał	„ 5.320
„ 1669 na dobrach Kokot, Stanisław Grodzki zapisał	„ 7.980
„ 1671 na Dobrach Żabno, Stanisław Waksman zapisał	„ 9.566
„ 1675 na dobrach Kopan i Konary, tenże Waksman zapisał	„ 1.366
„ 1677 na dobrach Wola Więclawska, Wojciech Sztamet zapisał	„ 2.732
„ 1692 na dobrach Przybenice, Jędrzej Żydowski zapisał	„ 5.098

R. 1693	na dobrach Kamienna, Mikołaj Księski zapisał	złp. 5.098
„ 1693	na dobrach Dębiany, tenże Księski zapisał „	5.098
„ 1701	na dobrach Brzeźna, Grzegorz z Zakli- czyna Jordan zapisał	„ 3.416
„ 1702	na dobrach Zborczyce, Aleksander Wie- lowiejski zapisał	„ 2.186
„ 1724	na dobrach Krakuszwice, Stefan Dębicki zapisał	„ 2.533
„ 1755	na dobrach Kazimierza Wielka, Kazimierz Łubieński zapisał	„ 7.600

b) Na kamienicach w Krakowie.

„ 1633	Jadwiga Długosz zapisała	„ 3.770
„ 1638	Marcin Kłapiński zapisał	„ 1.900
„ 1641	Wojciech Goryszewski zapisał	„ 5.533
„ 1644	Anna Cyrusowa zapisała	„ 8.700
„ 1644	Anna Frąckowiczowa zapisała	„ 5.533
„ 1645	Anna Sommerowa zayisała	„ 1.660
„ 1645	Wespazyan Lanckoroński zapisał	„ 1.936
„ 1646	Adam Komoncowski zapisał	„ 5.533
„ 1648	Jan Gawęcki zapisał	„ 4.150
„ 1648	Regina Cymermanowa zapisała	„ 1.106
„ 1649	Jakób Majchrowicz zapisał	„ 1.106
„ 1650	Elzbieta Słowikowska zapisała	„ 800
„ 1652	Anna Wieczerska zapisała	„ 533
„ 1666	Jędrzej Groicki zapisał	„ 1.600
„ 1672	Zuzanna Jugowiczowa zapisała	„ 2.733
„ 1676	Stanisław Grodzki zapisał	„ 4.100
„ 1690	Kazimierz Barciński zapisał	„ 1.366
„ 1692	Piotr Ochecki zapisał	„ 2.050
„ 1741	Jan Czerkiewicz zapisał	„ 633
„ 1766	Józef Domaśłowski zapisał	„ 1.080

c) W różnych miejscach.

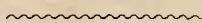
R. 1642	na domie i ogrodzie w Nowej Wsi, Stanisław Motycko zapisał	złp.	581
„ 1659	na zagonach w Czarnej Wsi, Stanisław Wołek zapisał	„	533
„ 1674	na synagodze kazimierskiej	„	13.666
„ 1682	na jatce rzeźniczej w Krakowie, Tomasz Ziembiec zapisał	„	1.366
Więc było kapitału złp.			167.107

d) C z y n s z e.

R. 1768 Jadwiga Kępska ze swej kamienicy w Krakowie corocznie zobowiązała swoich następców do czynszu złp. 120.

e) W ł a s n o ś c i.

R. 1637 należała do nich kamienica w Krakowie, przy Murzynach, idąc w ulicę Mikołajską.
 „ 1699 należała także i druga kamienica (nie było wyrażono na której ulicy).

5. M a n s y o n a r z e.

a) Wykaz kapitałów hipotekowanych na dobrach ziemskich, od których procentami się dzielili.

R. 1449	na czterech sołtystwach w Bronowicach pod Krakowem Teodor Weinrich zapisał złp.	3.584
„ 1480	na folwarku zwanym Hamesbordt na Pro- mniku, Jan Bork zapisał	1.600
„ 1515	na dobrach Bobowo, Mikołaj Gliński za- pisał	6.666

R. 1515	na dobrach Krzyszowice, Jakób z Lublina zapisał	złp. 8.000
„ 1529	na dobrach Jawornik	„ 4.266
„ 1530	na swych dobrach Magistrat krakowski zapisał	„ 12.800
„ 1533	na dobrach Raciborsko Magistrat zapisał „	4.266
„ 1664	na dobrach Gdów, Władysław Weselin zapisał	„ 9.333
„ 1669	na dobrach Babice, Krystyna Kosowa za- pisała	„ 2.666
„ 1693	na dobrach Obrażowice, Jan Wizenberg zapisał	„ 5.808
„ 1705	na dobrach Brzeźna, Grzegórz z Zakli- czyzna Jordan zapisał	„ 5.466
„ 1716	na dobrach Granów, Michał Wodzicki zapisał	„ 5.066
„ 1722	na swych dobrach Magistrat korczyński zapisał	„ 1.266
„ 1732	na dobrach Dąbrowica, Jacek Łuczycki zapisał	„ 2.532
„ 1732	na dobrach Nieszków, Słaboszów i Kro- pidło, Kazimierz z Lubrańca Dąbski za- pisał	„ 3.800
„ 1732	na dobrach Karniowice, Jan Dębiński za- pisał	„ 182
„ 1741	na dobrach Gorczyce, Jędrzej Rapczyński zapisał	„ 1.900
„ 1750	na dobrach Leśniowola, Teresa Załuska zapisła	„ 25.333
„ 1752	na dobrach Bolesław, Franciszek Remi- szowski zapisał	„ 633
„ 1760	na dobrach Krzelow, Józef Wielowiejski zapisał	„ 6.333
„ 1761	na dobrach Bydki, Adam Męciński zapisał „	2.533
	Na swych dobrach Magistrat krakowski zapisał „	2.085

b) Na kamienicach w Krakowie.

R. 1500	Na dwóch kamienicach Barbara Orgento-	
	wa zapisała	złp. 12.800
„ 1531	Walenty Schenfelder zapisał	„ 2.133
„ 1533	Dorota Eustachiuszowa zapisała	„ 1.066
„ 1539	na kamienicy (nie wyrażono czyjój) zap. „	1.066
„ 1546	na trzech kamienicach Hieronim Krugel	
	zapisał	„ 19.200
„ 1570	na kamienicy (nie wyrażono czyjój) zap. „	1.800
„ 1571	dto dto dto „ „	900
„ 1598	Paweł Biały zapisał	„ 1.653
„ 1598	Jan Sołtyszek zapisał	„ 1.653
„ 1608	Małgorzata Kotlicka zapisała	„ 8.266
„ 1608	Zofija Zegarowa zapisała	„ 826
„ 1609	Stanisław Bielicki zapisał	„ 1.652
„ 1610	Bartłomiej Sławecki zapisał	„ 826
„ 1614	Jan Rozdział zapisał	„ 1.708
„ 1615	na kamienicy (nie wyrażono czyjój) zap. „	1.366
„ 1616	Jan Piątkowski zapisał	„ 2.732
„ 1619	Maciej Litwinkowicz zapisał	„ 4.098
„ 1619	Marcin Rajzik zapisał	„ 2.732
„ 1620	Stanisław Prokopowicz zapisał	„ 3.200
„ 1621	Małgorzata Rynkierowa zapisała	„ 2.400
„ 1622	Paweł Frącowicz zapisał	„ 288
„ 1623	Jan Słowikowski zapisał	„ 1.200
„ 1623	Grzegorz Wizomirczyk zapisał	„ 800
„ 1625	Józef Paluchowicz zapisał	„ 2.400
„ 1628	Jan Toporek zapisał	„ 1.350
„ 1628	na kamienicy (nie wyrażono czyjój) zap. „	1.200
„ 1629	Jakób Więckowicz zapisał	„ 335
„ 1630	Jan Rękaw zapisał	„ 580
„ 1635	Zofija Zamożna zapisała	„ 870
„ 1635	Jakób Majchrowicz zapisał	„ 870
„ 1639	na kamienicy (nie wyrażono czyjój) zap. „	580

R. 1640	Zuzanna Uniejowska zapisała	złp.	1.660
„ 1640	na kamienicy (nie wyrażono czyjój) zap.	„	553
„ 1641	Stanisław Meneret zapisał	„	1.596
„ 1641	na kamienicy (nie wyrażono czyjój) zap.	„	1.383
„ 1641	Stanisław Falkowicz zapisał	„	553
„ 1642	Piotr Bezechowicz zapisał	„	4.149
„ 1643	Sebastyan Kużalik zapisał	„	2.766
„ 1644	Stanisław Żychowicz zapisał	„	1.383
„ 1645	Zofija Gargaszcowa zapisała	„	3.320
„ 1646	Anna Falkowiczowa zapisała	„	1.383
„ 1648	Szymon Slizowicz zapisał	„	2.766
„ 1652	Anna Strzalanka zapisała	„	5 333
„ 1653	Regina Kowalikowa zapisała	„	800
„ 1654	Michał Rezler zapisał	„	2.666
„ 1654	Szymon Słowikowski zapisał	„	2.666
„ 1655	Krzysztof Ambrozowicz zapisał	„	1.333
„ 1655	Franciszek Cyganowicz zapisał	„	800
„ 1655	Jacek Kruczkowicz zapisał	„	800
„ 1658	Anna Broniowska zapisała	„	1.333
„ 1659	Mikołaj Słowikowski zapisał	„	2.666
„ 1659	Baltazar Horwat zapisał	„	2.666
„ 1660	Jan Pawlikowicz zapisał	„	2.666
„ 1660	na kamienicy (nie wyrażono czyjój) zap.	„	1.066
„ 1661	Zygmunt Hippolit zapisał	„	2.666
„ 1662	Maciej Majeranowski zapisał	„	1.066
„ 1664	Walenty Koptowicz zapisał	„	2.666
„ 1666	Olbrych Ochękowski zapisał	„	1333
„ 1667	Dorota Ledermanowa zapisała	„	2.666
„ 1667	na kamienicy (nie wyrażono czyjój) zap.	„	800
„ 1668	Anna Czechowiczowa zapisała	„	800
„ 1671	Ludwik Gieltens zapisał	„	1.333
„ 1676	Jacek Slezakowicz zapisał	„	546
„ 1678	Konstanty Brykner zapisał	„	2.733
„ 1678	Jan Marzański zapisał	„	410
„ 1681	Benedykt Fibikowicz zapisał	„	410

R. 1684	Jakób Skalski zapisał	złp.	1.366
" 1684	na kamienicy (nie wyrażono czyjój) zap. "		820
" 1684	Jan Grodzicki zapisał	"	683
" 1684	na kamienicy (nie wyrażono czyjój) zap. "		546
" 1694	Stanisław Linczewski zapisał	"	1.366
" 1697	Katarzyna Węgrzynowiczowa zapisała .	"	1.366
" 1699	Jan Zamarlik zapisał	"	820
" 1699	Marcin Welda zapisał	"	273
" 1702	Józef Leśniowski zapisał	"	2.733
" 1707	Jan Engwer zapisał	"	1.366
" 1710	Jakób Toroszkiewicz zapisał	"	1.366
" 1722	Jan Fryzner zapisał	"	5.066
" 1722	Franciszek Nidecki zapisał	"	1.266
" 1724	Stanisław Węgrzynowicz zapisał . . .	"	2.533
" 1744	na kamienicy (nie wyrażono czyjój) zap. "		1.013
" 1748	Jan Horoszewicz zapisał	"	882
" 1748	Łukasz Rozwowski zapisał	"	380
" 1757	Ignacy Heindel zapisał	"	2.533
" 1760	Henryk Wielowiejski zapisał	"	1.266
" 1760	Jan Urbański zapisał	"	253
" 1760	na kamienicy (nie wyrażono czyjój) .	"	253
" 1762	Szymon Maciłowicz zapisał	"	633
" 1768	Jan Zieliński zapisał	"	1.200

c) Na jatkach rzeźniczych w Krakowie.

R. 1516	Nie wyrażono przez kogo zapisane . .	złp.	853
" 1527	Jan Noscha zapisał	"	1.200
" 1531	Erazm Łupeczycer zapisał	"	1.066
" 1561	nie wyrażono przez kogo zapisane . .	"	600
" 1597	Regina Trzińska zapisała	"	826
" 1615	Walenty Skloper zapisał	"	409
" 1681	Jędrzej Skałkowicz zapisał	"	136
" 1701	Cech rzeźniczy zapisał	"	2.733

R. 1759	Nie wyrażono przez kogo zapisane . . .	„	136
„ 1763	Regina Maciołowiczowa zapisała . . .	„	633

d) Na jatkach szewczych w Krakowie.

R. 1623	Wojciech Jaskowicz zapisał	złp.	400
„ 1629	Mateusz Osetka zapisał	„	300
„ 1634	Salomea Fuksiewiczowa zapisała . . .	„	580
„ 1641	Szymon Zieliński zapisał	„	553
„ 1643	Jakób Odojczyk zapisał	„	276
„ 1663	Ewa Maźnicka zapisała	„	533
„ 1667	Walenty Jałowiec zapisał	„	266
„ 1691	Stefan Bielowicz zapisał	„	136
„ 1731	Józef Czechowicz zapisał	„	126
R. 1761	Jacek Sowiński zapisał	złp.	126
	Nie wyrażono przez kogo	„	200

e) W Czarnéj Wsi pod Krakowem.

R. 1619	Na domie i dwudziestu dwu zagonach było zabezpieczone	„	4.098
„ 1635	na dwunastu zagonach zabezpieczone . . .	„	435
„ 1636	na domie i ogrodzie, Stanisław Chmie- lowski zapisał	„	290
„ 1653	na jedenastu zagonach zapisane	„	800
„ 1664	na ośmiu zagonach, Wojciech Janoszka zapisał	„	533
„ 1667	na domie i czterech zagonach, Stanisław Kaffenberg zapisał	„	800
„ 1668	na siedmnastu zagonach, Jacek Tabasz zapisał	„	1,333
„ 1669	na ogrodzie i zagonach, Regina Bochen- kowa	„	666
„ 1681	na domie i ogrodzie, Stanisław Świer- czek zapisał	„	544

R. 1687	na sześciu zagonach, Wojciech Dziuba zapisał	„	136
	Na półtrzecia zagonach zapisane . . .	„	100

f) W Nowej Wsi pod Krakowem.

R. 1608	Na ósmnastu zagonach zapisane . . .	„	1.652
„ 1646	na półczwarta zagonach, Sebastyjan Plebanik zapisał	„	276
„ 1653	na piętnastu zagonach, Stanisław Jachymowicz zapisał	„	1.066
„ 1692	na siedmiu zagonach, Wojciech Dziuba zapisał	„	683
R. 1730	na trzech zagonach, Sebastyjan Dubiel zapisał	złp.	164
„ 1730	na siedmiu zagonach, Stanisław Wróblewski zapisał	„	126

g) W różnych miejscach.

R. 1467	Na Magistracie Pyzdrowskim, Teodor Weinrych zapisał	złp.	10.666
„ 1470	Król Kazimierz Jagiellończyk na wieczne czasy na cle krakowskim zapisał . . .	„	25.600
„ 1510	Król Zygmunt I. na wieczne czasy na żupach wielickich zapisał	„	19.500
„ 1533	na jatkach solnych krakowskich, Seweryn Bonar zapisał	„	4.266
„ 1533	na żupach w Wieliczce, tenże Bonar zapisał	„	4.266
„ 1539	na kamienicy na Kazimierzu, Katarzyna Italowa zapisła	„	4.028
„ 1604	na kamienicy na Kazimierzu, Zofija Zadzusza zapisła	„	2.480

R. 1608	na Kramie Bogatym w Krakowie Jerzy Więckowicz zapisał „	1.653
„ 1619	na domie i ośmnastu zagonach przy ulicy Czarnej zapisane „	1.600
„ 1638	na kamienicy na Kazimierzu, Anna Rodzina zapisała „	580
„ 1640	na kamienicy na Kazimierzu, Adam Tłucz- kowicz zapisał „	1.450
„ 1641	na gruntach zwanych Marcinkowskie i Gra- bowskie w Wieliczce, Jędrzej Bruczyński zapisał „	2.900
„ 1668	na domie i ogrodzie na Smoleńsku, Ja- cek Gołęcki zapisał „	2.666
„ 1730	na czterech sklepach w Sukiennicach kra- kowskich, Feliks Bajer zapisał . . . złp.	5.033
„ 1760	na dwóch domach i ogrodach na Krowo- drzy pod Krakowem „	475
Więc było kapitału złp.		405.240

h) Czynsze.

R. 1529	Magistrat kazimierski, czynszu rocznego zapisał „	119
„ 1529	z dwóch jatek rzeźniczych krakowskich zapisane „	85
„ 1617	z kamienicy w Krakowie, Szymon Wina- rski zapisał „	249
	z dwóch jatek rzeźniczych krakowskich zapisane „	7
Więc było złp.		460

i) Własności.

R. 1478 Zgromadzenie księży Mansyonarzy przy kościele Panny Maryi już posiadało kamienicę przy ulicy Sienniej leżącą.

(Hip. Kr. ks. D. G. 2, str. 398.)

„ 1585 Anna Chudzicka zapisała tymże swój Kram Bogaty w Krakowie.

(Hip. Kr. ks. D. G. 1, str. 572.)

„ 1596 Katarzyna Ullowa i Magdalena Bąkowa, dwa domy na Kawiorach, tymże zapisały.

(Hip. Kr. ks. D. G. 2, Okr. Vol. 2, str. 870.)

„ 1680 Do tychże należał dom i ogród, Rozdziałowski, albo Kędzierskich zwany, w Nowej Wsi.

(Hip. Kr. ks. D. G. 8. Okr. Vol. 2, str. 14.)

„ 1719 Justyna Brejer zagonów dwa przez trzy stajania w Nowej Wsi, tymże zapisała.

(Hip. Kr. ks. D. G. 8, Okr. Vol. 2. str. 874.)

„ 1730 Katarzyna z Sewerynów Stypułowa zagonów siedem, w Nowej Wsi tymże sprzedała.

(Hip. Kr. ks. D. G. 8, Okr. Vol. 2, str. 874.)

„ 1685 My wiertelnicy przysięgli miasta Jego Królewskiej Mci, stołecznego Krakowa, będąc deputowani na rewizyją ruin, między kamienicami księży Mansyonarzów Panny Maryi w Rynku, podpisaliśmy: Stanisław Misiecki sekretarz i pisarz miasta Krakowa, Wojciech Wasielowski hutman krakowski, Jerzy Klauzman i Wawrzyniec Wójcik murarz miejski.

(Hip. Kr. ks. 316, str. 217.)

„ 1730 Wyszliśmy na rewizyją kamienicy, leżącej przy ulicy Sławkowskiej, przy kamienicy księży Mansyonarzów od Panny Maryi w Rynku.

(Hip. Kr. ks. 317, str. 1051.)

R. 1731 Wyszliśmy na rewizyją kamienicy przy ulicy Wiślnój
księży Mansyonarzów od Panny Maryi.
(Hip. Kr. ks. 317, str. 1115.)

6. Kaznodzieje.

a) Wykaz kapitałów hipotekowanych w różnych miejscach.

R. 1464 Na kamienicy w Krakowie Jakób Szelwa zapisał	złp.	3.200
„ 1482 na dobrach Prokocim, Stanisław z Dob- czyc Lanckoroński zapisał	„	4.800
„ 1511 na kamienicy w Krakowie, Aleksey Berg zapisał	„	2.666
„ 1529 na kamienicy w Krakowie, Grzegórz Sło- downik zapisał	złp.	340
„ 1534 na kamienicy w Krakowie, Erazm Bem zapisał	„	2.133
„ 1560 na kamienicy w Krakowie, Regina Bieża- nowska zapisała	„	470
i następnie na kamienicy w Krakowie.		
„ 1562 Stanisław Kęzar zapisał	„	940
„ 1564 Jakób Gajer zapisał	„	920
„ 1578 Katarzyna Woros zapisała	„	886
„ 1598 Kacper Potner zapisał	„	826
„ 1602 Jakób Chencz zapisał ,	„	2.478
„ 1609 Stanisław Bielecki zapisał	„	826
„ 1615 Walenty Opoczyński zapisał	„	1.366
„ 1621 Walenty Merkiel zapisał	„	400
„ 1637 Ja Lorenc Barszcz, dla kaznodziei co w so- botę od wieczora kazują, leguje	„	870

(Hip. Kr. ks. 1169, str. 75.)

„ 1640 Adam Józefowicz zapisał „	553
„ 1642 Jan Długosz zapisał „	276
„ 1646 na kamienicy (nie wyrażono czyjój) zap. „	276
„ 1652 Jakób Celesta zapisał „	800
„ 1654 Wojciech Śliwiński zapisał „	266
„ 1659 Benedykt Jugowicz zapisał „	1.330
„ 1666 Magistrat koszycki na swych dobrach zapisał „	2.660
„ 1668 Jan Sołtysowicz na kamienicy w Krako- wie zapisał „	2.660
„ 1687 Walenty Szmidt zapisał „	273
„ 1700 na dobrach Segniszów, Stanisław Segni- szowski zapisał „	2.050
„ 1707 na jatce szewckiej krakowskiej Franciszek Barycki zapisał „	136
„ 1726 Walenty Pierzchalski na kamienicy w Kra- kowie zapisał „	126
„ 1739 na kamienicy w Krakowie Wójcikiewicz Michał zapisał złp.	380
„ 1749 Maciej Mączyński na kam. w Krak. zap. „ (Hip. Kr. ks. 298, str. 530.)	380
„ 1762 Zofija z Zajdliców Mączyńska, na ka- mienicy w Krakowie „	380
(Hip. Kr. ks. 229, str. 1.)	
„ 1762 Szymon Maciołowicz, na kam. w Krak. „	200
„ 1763 na dobrach Błeszno, Maciej Błeszyński zapisał „	380

Więc było kapitału złp. 36.227

b) C z y n s z e.

R. 1482 z kamienicy w Krakowie, Elzbieta Ha- mus zapisała złp.	64
---	----

Magistrat krakowski	„	191
Z kamienicy w Krakowie	„	20
Więc było zł. pol. 275		

7. Psalterzyści.

a) Wykaz kapitałów hipotekowanych na dobrach ziemskich.

R. 1605	na dobrach Chruszczyna (nie wyrażono przez kogo) zapisane	złp.	41.333
„ 1623	na dobrach Raclawice, Jan Pawęcki zap. „	„	1.600
„ 1631	na dobrach Ryczów i Ryczówek dziedzicznych OO. Kamedułów bielańskich z pod Krakowa, było zabezpieczone, które Marcin Dobroszewski zapisał	„	5.800
„ 1661	na dobrach Karniowice, Jerzy Pipan zapisał	„	2.976
„ 1668	na dobrach Żelichów, Wojciech Sokołowicz zapisał	złp.	10.664
„ 1669	na dobrach Kempa, Stanisław Kempski zapisał	„	1.066
„ 1670	na dobrach Słupia i Rataje, Grzegorz Paczanowski zapisał	„	5.333
„ 1727	na dobrach Gosprzydowa, Antoni Wielogłowski zapisał	„	2.532
„ 1741	na dobrach Srzeniawa, Stefan Morsztyn zapisał	„	1.266
„ 1754	na dobrach Giebułtów, Adam z Zakliczyna Jordan zapisał	„	2.532
„ 1760	na dobrach Buk, Jan Spinek zapisał „	„	2.532
„ 1760	na dobrach Raciborsko, Joachim Morsztyn zapisał	„	2.532

Na dobrach Bierków było zabezpieczone	złp.	1.300
„ „ Przeclawice było zabezp.	„	2.000

b) Na kamienicach w Krakowie.

R. 1605 na pałacu w Rynku krakowskim, Bernard Maciejowski biskup krakowski zapisał .	złp.	41.333
„ 1646 Katarzyna Podlewska zapisała . . .	„	405
„ 1650 Anna Sikorowiczowna „ . . .	„	2.666
„ 1652 Elżbieta Łuszczowska „ . . .	„	2.666
„ 1661 Agnieszka Żelazkiewiczowa zapisała .	„	523
„ 1685 Jacek Tomaszowicz zapisał	„	2.733
„ 1685 Jakób Żelazowski zapisał	„	2.733
„ 1722 Jan Badeni zapisał	„	633
„ 1743 Jacek Łopacki zapisał	„	1.266
„ 1760 Stanisław Fachinetti zapisał	„	6.330
„ 1761 Zofija Bajerowa zapisała	„	2.533
„ 1765 Maryanna Fachinetta zapisała	„	300

c) Na jatkach rzeźniczych w Krakowie.

R. 1697 Jan Kucowicz zapisał	złp.	273
„ 1707 Jan Serzyński „	„	273
„ 1707 Walenty Zamerlik zapisał	„	136
„ 1722 Jan Duzik zapisał	„	1.266
„ 1724 Stanisław Dudkowicz zapisał	„	506
„ 1738 Maciej Optalkiewicz zapisał	„	380

d) W różnych miejscach.

R. 1680 na domie i czterdziestu zagonach, Stanisław Świerczek zapisał	złp.	1.366
„ 1691 na jatce szewskiej w Krakowie Jan Malchrowicz zapisał	„	181
„ 1743 na domie na Garbarach Regina Banasiewiczowa zapisała	„	253

Więc było kapitału zł. pol. 152.231

c) Własności.

Należała do nich od r. 1446 kamienica w Krakowie.

8. Zakrystyan.

a) Wykaz kapitałów hipotekowanych na dobrach ziemskich.

R. 1650	na dobrach Trzebinia i Masłomiąca, Jan Wizemberg zapisał	złp. 16.000
„ 1675	na dobrach Wola Więclawska, Anna Rab-sztyńska zapisała	„ 666
„ 1703	na dobrach Trzebinia, Krzysztof Trzebiński zapisał	„ 7.600
„ 1722	na dobrach Dąbrowica, Jacek Łuczycki zapisał	„ 3.800
„ 1732	na dobrach Bobrowniki, Józef Szczepa-nowski zapisał	„ 2.532
„ 1752	na dobrach Małobądz i Laski, Franciszek Remiszewski zapisał	„ 1.266
„ 1761	na dobrach Kazimierza Wielka, Kazimierz Łubieński zapisał	„ 6.333
„ 1764	na dobrach Gierlice, Aleksander Łętowski zapisał	„ 6.333

b) Na kamienicach w Krakowie.

R. 1643	Ewa Hippolitowa zapisała	złp. 5.533
„ 1644	Erazm Słowiński zapisał	„ 1.936
„ 1646	Szymon Łuszczynski zapisał	„ 266
„ 1654	Jan Kurchutowicz zapisał	„ 1.600
„ 1666	Jadwiga Przytułowicz zapisała	„ 1.600
„ 1689	Wojciech Laskowicz zapisał	„ 1.366

„ 1697 Zofija Celestowa zapisała	złp.	633
„ 1697 na kamienicy (nie wyrażono czyjej)	„	273
„ 1704 Stanisław Bigajski zapisał	„	1.366
„ 1744 Franciszek Pękalski zapisał	„	633

c) W różnych miejscach.

R. 1658 na jatce rzeźniczej krakowskiej, Marcin Welda zapisał	złp.	1.066
„ 1662 na domie i ogrodzie w Nowej Wsi, Woj- ciech Najduch zapisał	„	266
„ 1674 na domie i ogrodzie w Czarnej Wsi, Zo- fija Najduchowa zapisała	„	683
„ 1679 na jatce szewckiej krakowskiej, Wojciech Kuczmurski zapisał	„	136
„ 1685 na jatce rzeźniczej krakowskiej (niewyra- żona czyjej)	„	408
r. 1690 na dziewiętnastu zagonach w Czarnej Wsi, Barbara Bojanowiczowa zapisała	„	1.230
„ 1699 na kamienicy na Stradomiu, Marcin Zo- rzyński zapisał	„	820
„ 1765 na jatce szewckiej krakowskiej, Szymon Kramarczyk zapisał	„	200
Węc było kapitału złp.		64.545

d) C z y n s z.

R. 1768 z kamienicy w Krakowie, (nie wyrażono czyjej) czynszu rocznego	złp.	344
---	------	-----

e) W ł a s n o ś c i.

Należała kamienica w Krakowie, przy smętarni ko-
ścioła Panny Maryi.

Od r. 1572 należał grunt między Błoniem a Pędzicho-
wem, za Kleparzem.

9. Wice-Zakrystyjan.

a) Wykaz kapitałów hipotekowanych w różnych miejscach.

R. 1482	Magistrat krakowski zabezpieczył na Wa-	
	dze mniejszej miejskiej	złp. 8.000
„ 1494	król Jan Olbracht, na wieczne czasy na	
	cle krakowskiem zapisał	„ 6.400
„ 1514	Magistrat krakowski, na Wadze wielkiej	
	miejskiej zapisał	„ 7.106
	Na dwóch kamienicach w Krakowie (nie wy-	
	rażono czyich) zapisano	„ 1.100
		Więc było kapitału złp. 22.606

10. Altarzyści.

1. Altaryja Wniebowzięcia Najświętszej Panny Maryi. (Wielki ołtarz.)

a)

R. 1485	na dobrach Polikarcice, Zbigniew z Tęczy-	
	na zapisał	złp. 4.800
„ 1603	na dobrach Sokołowice, Stanisław Korzeń-	
	ski zapisał	„ 4.960
„ 1646	na dobrach Malikowice, Joachim Rarowski	
	zapisał	„ 553
„ 1687	na kamienicy w Krakowie, Mikołaj Pinoci	
	zapisał	„ 410
„ 1694	na dobrach Chobędza, Wojciech Dębiński	
	zapisał	„ 1.366

R. 1722 na dobrach Zegartowice, Józef Kucharski zapisał	złp. 560
Więc było kapitału złp. 12.649	

b) C z y n s z e.

„ 1425 Konstancyja Warszowa na cle krakow- skiem, placach i gruntach czynszu roczn.	złp. 630
„ 1529 na cle krakowskiem czynszu rocznego (nie- wyrażono przez kogo)	„ 136
	<hr/> Złp. 766

2. Altaryja, z rogu Ewangelii wielkiego ołtarza *S. S. Corporis Christi et S. Longini.*

R. 1532 na dobrach Szyrkowice, Stanisław z Tę- czyzna	złp. 8.533
„ 1585 na Wielkim Prądniku, zgromadzenie Be- nedyktynów tyńieckich zapisało	„ 17.133
„ 1657 na kamienicy w Krakowie, Jan Zaradzki zapisał	„ 3.600
„ 1660 na swej kamienicy przy ulicy Szewckiej, Jan Pawlikowicz zapisał	„ 2.666
	<hr/> Złp. 31.932

3. Altaryja, z rogu Epistoły wielkiego ołtarza, *Praesentationis B. V. M.*

a)

R. 1651 na dobrach Ruszcza, Jan Żardecki zap.	złp. 5.332
„ 1652 na dobrach Stęgorzycze, Joachim Topor Hynek zapisał	„ 5.332

R. 1758 na dobrach Szarbia, Adam Slaski zap.	złp.	3.800
„ 1763 na dobrach Wierzbica, Barbara z Błeszyń- skich Finkowa zapisała	„	1.000
	Złp.	15.464

b) C z y n s z e.

R. 1529 Magistrat krakowski na swych dobrach zapisał czynszu rocznego	złp.	204
„ 1529 z trzech kamienic w Krakowie	„	51
	Złp.	255

4. Altaryja *ad Ciborium tituli S. S. Corporis Christi.*

a)

R. 1529 na dobrach Niedźwiedź, Jan Stadnicki za- pisał	złp.	7.466
„ 1629 na kamienicy w Krakowie, Tomasz Sza- motulczyk zapisał	„	1.160
„ 1651 na kamienicy w Krakowie, Franciszek Cy- ganowicz zapisał	„	1.653
„ 1660 na kamienicy w Krakowie, Jan Pawliko- wicz zapisał	„	2.666
„ 1661 na kamienicy w Krakowie Magdalena Hip- politowa zapisała	„	2.666
„ 1664 na dobrach Lgota, Jan Giebułtowski zap.	„	7.998
	Złp.	23.609

b) C z y n s z e.

R. 1529 Magistrat krakowski, na swych dobrach czynszu rocznego	złp.	221
---	------	-----

c) Własności.

Od r. 1529 należała część we wsi Rząsce.

5. Altarya Śgo Krzyża.

a)

R. 1458	na dobrach Jasień, Jan z Melsztyna zap. złp.	5.600
„ 1595	na kamienicy w Krakowie, Jan Paluchowicz zapisał „	1.285
„ 1596	na kamienicy w Krakowie, Magdalena Czajkowska zapisała „	856
„ 1611	na jatce rybackiej krakowskiej Wawrzyniec Chwatkowicz zapisał „	683
„ 1625	na kamienicy w Krakowie, Maciej Spiński zapisał „	1.600
„ 1639	na kamienicy w Krakowie, Jan Budownicki zapisał „	2.766
„ 1640	na kamienicy w Krakowie, Jan Groszyk zapisał „	2.766
„ 1640	Ja Anna Langowa, oddawam do ołtarza Ukrzyżowania „	2.766
Do tegoż dodawam łańcuch mój złoty pancerzowy siekany, z ośmdziesiąt czerwonych złotych, na monstrancję dla ozdoby Majestatu Sakramentu Ciała Pańskiego. Do tegoż zostawuję kielich pozłocisty z patyną, który już mam przy sobie. Do tegoż zlecam sprawić ornat i antepedium z czarnego fladrowego aksamitu.		

(Hip. Kr. ks. 1169, str. 725.)

„ 1641	Ja Jakób Gładysz, do ołtarza Śgo Krzyża leguję „	2.766
(które były zabezpieczone na dobrach Buk)		
aby na wieczne czasy, przed tym ołtarzem msze święte odprawiane za mnie bywały.		

(Hip. Kr. ks. 1169, str. 1038.)

- R. 1646 Ja Elżbieta Płokińska do ołtarza Śgo Krzy-
 ża odkazuje złp. 2.766
 za co w każdy tydzień przed tym ołta-
 rzem ma się jedna msza św. wiecznemi
 czasy odprawiać.
 (Hip. Kr. ks. 1170, str. 684.)
- „ 1647 Ja Wojciech Przywarczyński, do ołtarza
 Śgo Krzyża leguję „ 2.766
 Na ochędóstwo tego ołtarza, to jest na po-
 złotę, przeznaczam złp. sto.
 (Hip. kr. ks. 1170 stron. 1044.)
- „ 1649 na kamienicy w Krakowie, Marcin Wa-
 wrzynkowicz zapisał „ 830
- „ 1649 Ja Stanisław Sienkiewicz, do ołtarza Śgo
 Krzyża leguję „ 5.532
 aby na tydzień w poniedziałek i we środę,
 wiecznie msza św. się odprawiała.
 (Hip. Kr. ks. 1170. str. 1359.)
- „ 1650 na kamienicy w Krakowie, Anna Winkle-
 rowa zapisała „ 5.532
- „ 1650 Jan Pawlikowski, na swej kamienicy przy
 ulicy Szewckiej, do tegoż ołtarza zabezp. „ 2.666
 (Hip. Kr. ks. D. G. 3, str. 498.)
- „ 1652 Ja Regina Marszczowiczowa, do tegoż oł-
 tarza zapisuje „ 800
 aby za moję i małżonka mego duszę msze
 św. czytane dwie w rok i wigilije zwy-
 czajne odprawiane były.
 (Hip. Kr. ks. 1171, str. 649).
- „ 1654 na kamienicy w Krakowie, Wojciech Sli-
 wiński zapisał „ 800
- „ 1663 Ja Agnieszka Śmiłowa, do tego ołtarza
 zapisuje „ 2.666
 za co w każdy piątek, wiecznemi czasy,
 za duszę moją i małżonka mego msza św.

ma być odprawiana. Za pracę podjętą Jego Mci księdzu archiprezbiterowi naznaczam baryłkę srebrną, prosząc, aby ode mnie sieroty za wdzięczne przyjąć raczył.

(Hip. Kr. ks. 1172, str. 164.)

- R. 1664 na dobrach Minoga, Jan Wojeński zapisał złp. 2.666
- „ 1665 Ja Katarzyna Konradowna niegdyś pana Kacpra Segnica ławnika krakowskiego pozostała małżonka, do tegoż ołtarza Śgo Krzyża leguję „ 2.666
(Hip. Kr. ks. 1172, str. 293.)
- „ 1666 na kamienicy w Krakowie, Adam Nagot zapisał „ 1.066
- „ 1671 na kamienicy w Krakowie, Maciej Majeranowski zapisał „ 1.333
- „ 1678 Ja Gabryel Gładyszowicz, do ołtarza Śgo Krzyża odkazuje „ 4.100
za co dwie msze św. w każdy tydzień, wiecznemi czasy mają być odprawiane.
(Hip. Kr. ks. 1173, str. 330.)
- „ 1681 na kamienicy w Krakowie, Walenty Smidt zapisał „ 1.366
- „ 1684 na kamienicy w Krakowie, Jan Spinek zapisał „ 2.732
- „ 1685 na kamienicy w Krakowie, Mikołaj Królik zapisał „ 5.464
- „ 1690 Ja Bartłomiej Będkowski do ołtarza Śgo Krzyża leguję „ 1.366
za co msze św. corocznie dwa razy w miesiąc za duszę moją i małżonki mojej aby się wiecznie odprawiały.
(Hip. Krak. ks. 1174, str. 140.)
- „ 1698 Ja Anna Drużyńska do ołtarza Śgo Krzyża leguję „ 4.100

za co aby w każdy tydzień trzy msze św.
były odprawiane.

(Hip. Kr. ks. 1174, str. 788.)

- „ 1699 na kamienicy w Krakowie Józef Kerner
zapisał złp. 1.366
- „ 1700 Ja Bartłomiej Lewanowski, do ołtarza
Śgo Krzyża leguję „ 4.100
za co w każdy tydzień trzy msze św.
mają się odprawiać, za duszę moją i mał-
żonek moich: Reginy, Józefy i terazniej-
szej Agnieszki.

(Hip. Kr. ks. 1174, str. 1051.)

- „ 1700 na kamienicy w Krakowie, Stanisław Użew-
ski zapisał „ 4.100
- „ 1700 na kamienicy w Krakowie, Józef Majera-
nowski zapisał „ 1.366
- „ 1701 Ja Jadwiga Mudternia małżonka Jego
Krol. Mci sekretarza do ołtarza Krzyża
Śgo leguję „ 6.333
za co co tydzień trzy msze św. żałobne
mają być odprawiane. Do tegoż ołtarza
suknią turkusową aksamitną, z galonami
szerokimi, na antepedium naznaczam.

(Hip. Kr. ks. 1174, str. 1245)

- „ 1701 Ja Stanisław Słowakowicz, do ołtarza Śgo
Krzyża leguję „ 380
żeby kapłan na każde Suchedni ofiarował
Panu Bogu mszę św. *pro anima mea*.

(Hip. Kr. ks. 1174, str. 1197.)

- „ 1705 Ja Elżbieta Reinekerowa, do ołtarza Śgo
Krzyża leguję „ 1.266
za co każdego tygodnia msza św. ma
się odprawić za duszę małżonka mego i
moję.

(Hip. Kr. ks. 1174, str. 1439.)

R. 1729	na dobrach Rogów, Michał Wodzicki za-	
	pisał	złp. 2.532
„ 1737	Ja Paweł Dzierzgwa, do ołtarza Śgo Krzyża	
	leguję	„ 6.333
	(Hip. Kr. ks. 297, str. 596.)	
„ 1741	na kamienicy w Krakowie, Błażej Małyso	
	zapisał	„ 1.266
„ 1742	Ja Sebastyan Mamczyński, do ołtarza	
	Śgo Krzyża leguję	„ 2.532
	(Hip. Kr. ks. 298, str. 24.)	
„ 1743	Ja Agnieszka Szylerowa, do ołtarza Śgo	
	Krzyża leguję	„ 1.266
	(Hip. Kr. ks. 298, str. 40.)	
„ 1744	Ja Franciszek Toryani, do ołtarza Śgo	
	Krzyża leguję	„ 380
„ 1758	Ja Cecylja Jaworska, do ołtarza Śgo	
	Krzyża leguję	„ 1.266
Więc było kapitału złp.		106.591

b) C z y n s z e.

R. 1445	nu kamienicy w Krakowie czynszu rocz. złp.	84
„ 1553	z ośmiu kamienic w Krakowie czynszu	
	rocznego	„ 187
		<hr/> Złp. 271

R. 1702 Ja Józef Łancucki do fary Panny Maryi w Rynku do ołtarza przed Passyją na baldachim iz frandzlą złotą naznaczam złp. 573.

6. Altaryja Ś. Jana Nepomucena.

R. 1737	Ja Salomea Barczowa, do ołtarza Śgo	
	Jana Nepomucego leguję	złp. 3.800
	(Hip. Kr. ks. 1177, str. 396.)	

R. 1739	Maciej Barcz, radzca krakowski do tego ołtarza zapisał	złp. 5.066
	(Hip. Kr. ks. 55 str. 1225.)	
	Na dobrach Inwałd było zabezpieczone . . „	10.000
	Więc było kapitału złp.	18.866

7. Altaryja Niepokalanego Poczęcia Najświętszjej Maryi Panny.

a)

R. 1531	na dobrach Pacanow, Hieronim Wapowski zapisał	złp. 10.208
„ 1534	na jatce rzeźniczjej krakowskiěj Jan Kiz- ling zapisał	„ 1.066
„ 1634	na kamienicy w Krakowie, Stanisław Spi- nek zapisał	„ 1.450
„ 1635	na kamienicy na Kazimierzu, Stanisław Spinek zapisał	„ 1.450
„ 1636	na kamienicy w Krakowie, Anna Rozmu- szowa zapisała	„ 1.450
„ 1637	na kamienicy w Krakowie, Samuel Cyrus zapisał	„ 2.900
„ 1642	na kamienicy w Krakowie, Krzysztof Naj- manowicz zapisał	„ 2.213
„ 1643	na kamienicy w Krakowie, Krzysztof Nei- mann zapisał	„ 2.766
„ 1645	na kamienicy w Krakowie, Marcin Endez zapisał	„ 2.766
„ 1648	na dobrach Gorzków, Jakób Neimann za- pisał	„ 11.064
„ 1673	na kamienicy w Krakowie, Jerzy Klaus- mann zapisał	„ 1.333
	Więc było kapitału złp.	38.666

b) C z y n s z e.

R. 1512 na kamienicy w Krakowie, Jakób Jakóbek,	
czynszu rocznego zapisał	złp. 186
Na dobrach Barciejówka, Jan Wolny zap. „	8
Na jatce rzeźniczej w Krakowie	„ 7
	<hr/> Złp. 201

Od roku 1458 należał dom drewniany i trzy jatki w mieście Ilkusz (Olkuszu).

**8. Altaryja Aniołów Stróżów w kaplicy
Pernusowskiej.**

R. 1663 na kamienicy w Krakowie, Mikołaj Szulc	
zapisał	złp. 8.000
„ 1680 na kamienicy w Krakowie, Regina Kijanka	
zapisła	„ 136
„ 1735 na dwunastu zagonach w Czarnej Wsi	
Sebastyan Sobierajski zapisał	„ 126
„ 1763 na dobrach Błeszno, Wojciech Mączyński	
zapisał	„ 3.000
„ 1766 na kamienicy w Krakowie, Jan Górny za-	
pisał	„ 300
	<hr/> Więc było kapitału złp. 11.562

**9. Altaryja Ś. Katarzyny, ŚŚ. Hieronima,
Antoniego i Doroty.**

a)

R. 1473 na dobrach Drożejowice, Zbigniew Ole-	
śnicki zapisał	złp. 4.480
„ 1644 na kamienicy w Krakowie, Jan Tołmacy	
zapisał	„ 1.936

R. 1644	na kamienicy w Krakowie, Paweł Chodorkowicz zapisał	złp. 1.383
„ 1644	Ja Katarzyna de Vincolis, do ołtarza Ś. Katarzyny leguję	„ 1.383
	za co każdego miesiąca dwie msze św. mają być odprawiane.	
	(Hip. Kr. ks. 1170, str. 248.)	

Wzięto było kapitału złp. 9.180

b) C z y n s z e.

R. 1393	na jatce piekarskiej krakowskiej, Gotfryd zapisał	złp. 120
„ 1516	na dobrach Kośmierzów, Jan Kośmierzowski zapisał	„ 341
		<hr/> Złp. 461

10. Altaryja Ś. Walentego.

a)

Na dobrach Leśniowola, było zabezpieczone złp. 14.000

b) C z y n s z e.

R. 1490	Magistrat krakowski, na swych dobrach czynszu rocznego	złp. 356
„ 1529	Cech rzeźniczy krakowski na jatkach	„ 257
		<hr/> Złp. 613

11. Altaryja Ś. Karola Boromeusza.

a)

R. 1639	na dwóch kamienicach w Krakowie, Wojciech Sikora czyli Stachowicz zapisał . .	złp. 8.300
---------	---	------------

R. 1654 na kamienicy w Krakowie, Jan Czuryło	
zapisał	złp. 2.666
„ 1747 Ja Elżbieta Rotowa, do ołtarza Ś. Karola	
Boromeusza leguje	„ 1.266
(Hip. Kr. ks. 1178, str. 54.)	
Więc było kapitału złp.	12.232

b) C z y n s z e.

R. 1529 z kamienicy w Krakowie czynszu roczn. złp.	204
--	-----

12. Altaryja Ś. Łazarza.

a)

R. 1641 na dobrach Marcinkowice, Piotr Zbyli-	
towski zapisał	złp. 5.533
„ 1743 na dobrach Marcinkowice, Jacek Łopacki	
zapisał	„ 3.800
Więc było kapitału złp.	9.333

b) C z y n s z e.

R. 1529 z trzech kamienic w Krakowie, czynszu	
rocznego	złp. 119
„ 1560 z kamienicy na Stradomiu	„ 30
	Złp. 149

13. Altaryja Miłosierdzia Pańskiego.

R. 1729 na kamienicy w Krakowie, Feliks Sza-	
niawski zapisał	złp. 6.333
	Złp. 6.323

- R. 1656 Ja Zuzanna Goraina, spodnicę kanawacową do kościoła Panny Maryi w Rynku, na przykrycie ołtarza Miłosierdzia Pańskiego, także i obrączkę srebrną z głowy, do tegoż ołtarza na kielich oddaje i leguję.
(Hip. Kr. ks. 1171, str. 1221.)

14. Altaryja Ś. Pawła.

- R. 1625 na dobrach Szczytniki Sebastian Wilczogorski, czynszu rocznego zapisał złp. 320

15. Altaryja Ś. Aleksego.

a)

R. 1469	Magistrat krakowski, na Postrzygalni zapisał	złp. 4.480
„ 1519	na dobrach Czarnocin, Bernard Chyżowski zapisał	„ 1.866
„ 1519	na dobrach Giebułtów, tenże Chyżowski zapisał	„ 1.866
„ 1641	na dobrach Czarnocin, Wojciech Żukowski zapisał	„ 1.660
„ 1642	na dobrach Giebułtów, Jan Grabkowski zapisał	„ 2.213
„ 1646	na dobrach Jakuszowice, Jan Grabkowski zapisał	„ 946
„ 1703	na dobrach Zargów, Zygmunt Rogowski zapisał	„ 820

Więc było kapitału złp. 13.851

b) C z y n s z e.

R. 1529	z czterech kamienic w Krakowie	złp. 136
„ 1529	z Czarnej Wsi pod Krakowem	„ 255

R. 1640	Magistrat krakowski z swojej kamienicy .	złp.	8
„ 1641	tenże z dwóch kamienic	„	16
„ 1641	na jatce rzeźniczej krakowskiej	„	8
			<hr/>
			Złp. 423

Od r. 1514 należały trzy jatki rybackie w Krakowie.

16. Altaryja Najświętszej Maryi Panny Częstochowskiej.

a)

R. 1620	na domie i dwudziestu zagonach w Nowej Wsi, Wojciech Filoszek zapisał	złp.	800
„ 1623	na dobrach Raclawice, Jan Powęski za- pisał	„	4.000
			<hr/>
			Więc było kapitału złp. 4.800

b) C z y n s z e.

R. 1529	na jatkach rybackich krakowskich czyn- szu rocznego	złp.	204
„ 1529	na ogrodzie w Czarniej Wsi	„	51
			<hr/>
			Złp. 255

17. Altaryja S. Apolonii.

R. 1610	z dóbr Modlnica, płacono czynszu ro- cznego	złp.	165
	Magistrat krakowski płacił czynszu rocznego „		150
			<hr/>
			Złp. 315

18. Altaryja Ś. Maryi Magdaleny.

R. 1521	na dobrach Chełm, Mikołaj Stanno zap.	złp.	6.300
„ 1642	na kamienicy w Krakowie, Jan Kośnicki zapisał	„	4.609
„ 1651	na kamienicy w Krakowie, Szymon Smół- kowicz zapisał	„	2.666
„ 1653	na kamienicy w Krakowie, Stanisław Po- dowski zapisał	„	1.866
„ 1733	na kamienicy w Krakowie, Jacek Fejfert zapisał	„	2.533
Więc było kapitału złp.			17.974

19. Altaryja Ś. Filipa Nereusza.

R. 1712	Ja Mikołaj Królik, do tego ołtarza zap.	złp.	5466
(Hip. Kr. ks. 297, str. 252.)			
	Na dobrach Kokół było zabezpieczone . .	złp.	3.000
„	„ Skrocice było zabezpieczone	„	3.000
Więc było kapitału złp.			11.466

20. Altaryja Ś. Anny.

a)

R. 1480	na folwarku na Prądniku, Stanisław Łąkt zapisał	złp.	7.320
„ 1570	na dobrach Damice, Wojciech Dłuski zapisał	„	3.613
„ 1590	na kamienicy w Krakowie, Kacper Cho- dowicz zapisał	„	5.996
„ 1627	na jatce rzeźniczej krakowskiej, Jędrzej Zamożny zapisał	„	1.453

R. 1630	na jatce szewckiej krakowskiej, Jędrzej Damawski zapisał	złp.	290
„ 1669	na dobrach Wodzisław, Magdalena z Fichauzerów, Ochocka zapisała „		8.000
„ 1739	na dobrach Woźniki, Antoni Łodziński zapisał	„	1.266
„ 1740	na ogrodzie na Piasku, Stanisław Fachi-netti zapisał	„	380
Więc było kapitału złp.			28.318

b) C z y n s z e.

R. 1529	z dóbr Czyżyny czynszu rocznego . . .	złp.	255
---------	---------------------------------------	------	-----

21. Altaryja Ś. Józefa.

R. 1557	na kamienicy w Krakowie, Gabryel Sator zapisał	złp.	1.410
„ 1557	na kamienicy na Kazimierzu, Tobijas Fox zapisał	„	789
„ 1630	na kamienicy w Krakowie, Elżbieta Ochocka zapisała	„	2.900
„ 1660	na kamienicy w Krakowie, Franciszek Lupi zapisał	„	800
„ 1663	na dobrach Karniów, Łukasz Dąbski zap. „		9.333
„ 1663	na kamienicy w Krakowie, Jan Kuszewicz zapisał	„	4.000
Więc było kapitału złp.			19.232

22. Altaryja ŚŚ. Sebastyjana i Fabijana.

a)

R. 1697	na kamienicy w Krakowie, Kacper Majeranowski zapisał	złp.	1.366
---------	--	------	-------

Na jatce rzeźnickiej kleparskiej, Lorenz za-
pisał złp. 200

Więc było kapitału złp. 1.566

b) C z y n s z e.

R. 1529 z dóbr Marchocic, płacono rocznie czynszu złp. 34

23. Altaryja ŚŚ. Trzech Króli.

a)

R. 1527 na dobrach Pyrociu, Mikołaj Siedlnicki
zapisał złp. 4.322

„ 1643 na kamienicy w Krakowie, Jan Witkowicz
zapisał „ 2.213

„ 1645 na kamienicy na Kazimierzu, Grzegorz
Brzązkowicz zapisał „ 3.320

Więc było kapitału złp. 9.855

b) C z y n s z e.

R. 1529 z Czarniej Wsi pod Krakowem, czynszu
rocznego płacono złp. 221

c) W ł a s n o ś c i.

Od r. 1549 należała część we wsi Łęcza.

24. Altaryja ŚŚ. Szymona i Judy.

a)

R. 1628 na kamienicy w Krakowie, Jan Duszkow-
ski zapisał złp. 1.500

b) C z y n s z e.

R. 1529 z dóbr Dolowic, czynszu rocznie płacono złp. 204

25. Altaryja Ś. Antoniego.

a)

R. 1617 na kamienicy w Krakowie, Szymon Wo-
niachowski zapisał złp. 1.280

b) C z y n s z e.

Od r. 1529 Magistrat krakowski rocznego
czynszu płacił złp. 238

26. Altaryja Loretańska.

a)

R. 1588 na kamienicy w Krakowie, Jan Wolf za-
pisał złp. 2.141
„ 1592 na kamienicy w Olkuszu, Maciej Słowak
zapisał „ 4.447
„ 1595 na kamienicy w Krakowie, Stanisław Cza-
jowski zapisał „ 856
„ 1597 na kamienicy w Krakowie, Stefan Bau-
mann zapisał „ 1.712
„ 1614 na kamienicy w Krakowie, Jadwiga Dobro-
szewska zapisała „ 3.200
„ 1627 na kamienicy w Krakowie, Jadwiga Lem-
bartoszowa zapisała „ 1.500
„ 1636 na kamienicy w Krakowie, Grzegórz Mstow-
ski zapisał „ 2.900
„ 1639 na kamienicy w Krakowie, Anna Borko-
wiczowa zapisała „ 2.900
„ 1645 na dobrach Karśnica, Stefan Koryciński,

	zapisał	złp. 2.766
„ 1654	na dobrach Chrzanów, Katarzyna z Komorowa Grudzińska zapisała	„ 5.333
„ 1669	na kamienicy w Krakowie, Stanisław Wojcik zapisał	„ 1.366
„ 1716	na dobrach Balice, Aleksander Szembek zapisał	„ 7.600
„ 1758	Ja Cecylja Jaworska, do tegoż ołtarza leguję	„ 1.266
Więc było kapitału złp.		37.987

b) C z y n s z e.

- R. 1627 na kamienicy w Krakowie, Stefan Weselini czynszu rocznego zapisał złp. 210
- R. 1643 Ja Agnieszka Ważyńska do ołtarza Loretu Najświętszój Panny obrączkę pozłocistą oddawam i trzy nitki pereł.
(Hip. Kr. ks. 1170, str. 111.)

27. Altaryja Ś. Jana Chrzciciela.

a)

- R. 1653 na domie, ogrodzie i dwunastu zagonach, Ewa Dyksowa w Czarnój Wsi pod Krakowem zapisała złp. 3.200
- Cech kuśnierski krakowski zapisał „ 600
- Więc było kapitału złp. 3.800

b) C z y n s z e.

- R. 1529 Magistrat krakowski, czynszu rocznego zapisał złp. 425
- Z dóbr Lipniki czynszu „ 60
- Złp. 485

- R. 1643 Altarzyści Ś. Jana Chrzyciela, przy kościele Panny Maryi będący, wypuścili w dzierżawę wieczystą grunt na Błoniu, przy Pędzichowie będący, ośm zagród obszerności mający, dla szpitala Świętego Ducha.

(Hip. Kr. ks. D. G. 8, str. 55.)

28. Altaryja ŚŚ. Piotra i Pawła.

R. 1615	na kamienicy w Krakowie, Jan Kurek		
	zapisał	złp.	4.480
„ 1675	na dobrach Brzezcie, Wojciech Kochański		
	zapisał	„	1.366
		Więc było kapitału złp.	5.846

29. Altaryja Ś. Wawrzyńca.

a)

R. 1489	Magistrat krakowski, na wszystkich swych		
	dobrach zapisał	złp.	4.800
„ 1641	na kamienicy w Krakowie, Marcin Chełm-		
	ski zapisał	„	8.300
„ 1641	na dobrach Niedźwiedź, Aleksander Chełm-		
	ski zapisał	„	17.766
„ 1728	na dobrach Szyszczyce, Izabella z Gołu-		
	chowskich Łabęcka zapisała	„	5.066
		Więc było kapitału złp.	35.932

b) C z y n s z e.

R. 1529	z dwóch kamienic w Krakowie czynszu		
	rocznego	złp.	34

30. Altaryja Ś. Mikołaja.

a)

R. 1502 na dobrach Morsko, Mikołaj Morski zap. złp.	6.000
„ 1573 na dobrach Włodzisław, Adam Włodzisławski zapisał „	4.473
„ 1744 na dobrach Bobrek, Jan Wielopolski zap. „	2.533
<hr/>	
Więc było kapitału złp.	13.006

b) C z y n s z e.

R. 1529 z dóbr Witkowic, czynszu rocznego . . złp.	170
--	-----

31. Altaryja Ś. Agnieszki.

R. 1483 na dobrach Sokołowice, Jan Wielogłowski zapisał złp.	3.392
„ 1504 na dobrach Niegosławice, klasztor Cystersów Jędrzejowskich zapisał „	3.750
„ 1536 na kamienicy w Krakowie, Jan Biały zapisał „	2.666
<hr/>	
Więc było kapitału złp.	9.808

32. Altaryja Przemienienia Pańskiego.

a)

R. 1627 na kamienicy w Krakowie, Jan Kozik zapisał złp.	1.200
„ 1639 na kamienicy w Krakowie, Sebastyan Ochocki zapisał „	2.900
„ 1639 na kamienicy w Krakowie, Jan Szarf zap. „	2.900
„ 1641 na kamienicy w Krakowie, Dell Pace zap. „	5.533
„ 1647 na dobrach Jawczyce, Agnieszka Waksmanowa zapisała „	2.766

R. 1649	na dobrach Jawczyce i Surowki, taż Waks- manowa zapisała	złp. 5.533
„ 1652	na kamienicy w Krakowie, Aleksander Szembek zapisał	„ 2.666
„ 1676	na kamienicy w Krakowie, Paweł Żega- dłowicz zapisał	„ 1.366
„ 1698	Ja Grzegórz Axon, do tegoż ołtarza leguję (Hip. Kr. ks. 1174 str. 808.)	„ 820
„ 1742	Ja Salomea Mołęcka, do tegoż ołtarza leguję	„ 1.266
Więc było kapitału złp.		26.950

b) C z y n s z e.

R. 1486	Jan z Rzeszowa, na cle krakowskiem, czyn- szu rocznego zapisał	złp. 438
---------	---	----------

33. Altaryja Ś. Stanisława biskupa i męczennika.

a)

R. 1512	na dobrach Nowa Góra, Jędrzej Tęczyński zapisał	złp. 8.820
„ 1635	na kamienicy w Krakowie, Zofija Zamo- żna zapisała	„ 580
„ 1646	na dobrach Gródków, Hieronim z Przyby- sławic zapisał	„ 2.213
„ 1647	na dobrach Bogaczowka, Wespazyan Lanc- koroński zapisał	„ 276
„ 1651	na dobrach Chobędza, Stanisław Macie- jowski zapisał	„ 2.666
„ 1671	na kamienicy w Krakowie, Władysław Lu- bowiecki zapisał	„ 5.332

- R. 1759 Ja Stanisław Fachinetti, do tego ołtarza
zapisuję złp. 6.333
za co altarzysta każdego piątku powinien
mszę św. odprawić i litaniją odśpiewać do
Św. Stanisława.

(Hip. Kr. ks. 298, str. 429.)

Więc było kapitału złp. 26.220

b) C z y n s z e.

- R. 1572 na kamienicy w Krakowie, Erazm Bogacz
czynszu rocznego zapisał złp. 90

34. Altaryja Zwiastowania Najświętszój Maryi Panny.

a)

- R. 1617 na kamienicy na Kazimierzu, Jan Nenke
zapisał złp. 1.920
„ 1620 na kamienicy w Krakowie, Franciszek
Rogalicz zapisał „ 4.000
„ 1642 Ja Urszula Kolwińska do tegoż ołtarza
leguję „ 2.766
oprócz tego suknię czarną tabinową, na
dnie aksamitnem, na ornat naznaczam, i
do tego konewkę srebrną na lampę przed
ten ołtarz oddaję.
(Hip. Kr. ks. 1169, str. 1250.)
„ 1647 Ja Barbara Bottyniowa do tegoż ołtarza
leguję „ 2.766
(Hip. kr. ks. 1219 stron. 1032.)
„ 1661 na kamienicy w Krakowie, Piotr Dzianoty
zapisał „ 3.200
„ 1667 Ja Franciszek Kortyni, na moich dobrach
dziedzicznych Jakubowice zapisuję . . . „ 53.333

do tegoż ołtarza, za co wiecznie na każdy tydzień trzy msze św. czytane przed tym ołtarzem za duszę moję i rodziców moich mają odprawiać. — Z osobna na tychże dobrach do tegoż ołtarza leguję . . . złp. 8.000 a za to wiecznemi czasy, przed tym ołtarzem, co tydzień jedna msza św. ma się odprawić, za dusze krewnych moich. — Jego Mei księdzu Mikołajowi Sławikowskiemu, archiprezbiterowi, i kanonik. kat. krak., względem miłości i dobrego affektu sto czerwonych złotych, oddać nakazuję. Pieniądze w srebrze i w złocie gotowe, które są w skrzyni mojej na msze św. i na pogrzeb naznaczam.

(Hip. Kr. ks. 1172, str. 462.)

R. 1686	na kamienicy w Krakowie, Walenty Smidt zapisał	złp. 1.366
„ 1732	Jan Dębiński zabezpieczył na swej wsi Karniowice „	183
	dla altarzysty tegoż ołtarza.	
	(Hip. Kr. ks. D. G. 3 Okrę. stron. 152.)	
„ 1763	na kamienicy w Krakowie, Jan Gałęcki zapisał „	1.000
„ 1765	na kamienicy w Krakowie; Jan Górny zapisał „	500

Więc było kapitału złp. 79.034

b) C z y n s z e.

R. 1402	Hanko (Jan) Bartfal, na Czarnéj Wsi pod Krakowem, czynszu rocznego zapisał . .	złp. 768
---------	--	----------

35. Altaryja Imienia Jezus.

W konsygnacyi nie było wyrażone na których	
dobrach zabezpieczono	złp. 2.000
Na Nowej Wsi pod Krakowem	„ 200
	<hr/>
Więc było kapitału złp.	2.200

36. Altaryja Oliwnika w Ogroju.

a)

R. 1470 na dobrach Tarnów, Jan Amor z Tarnowa zapisał	złp. 9.772
„ 1471 na dobrach Uście, Stanisław Wątrobka zapisał	„ 64.000
„ 1494 na dobrach Myślenice, Mikołaj Jordan zapisał	„ 6.400
„ 1497 na dobrach Brzezcie, Szaradów i Dąbrowa, było zapisane	„ 5.120
„ 1516 na dobrach Nagorzany, Katarzyna Marszowska zapisała	„ 2.616
„ 1523 na dobrach Strzelce i Pieczenogi, Stanisław Oleśnicki zapisał	„ 5.252
„ 1529 na dobrach Gierałtowice było zapisane	„ 6.400
„ 1586 na dobrach Brzezcie, Mikołaj Lanckoroński zapisał	„ 3.616
„ 1625 na dobrach Szczytniki, Sebastyan Wilczogórski zapisał	„ 4.950
„ 1628 na dobrach Siewczyn, Piotr Bogusławski zapisał	„ 3.900
„ 1639 na dobrach Swoszowice, Krzysztof Rynt zapisał	„ 2.900
„ 1642 na kamienicy przy ulicy Floryańskiej, Wielowiejscy zapisali	„ 4.150

R. 1642	na kamienicy w Krakowie, Daniel Zastawny zapisał	złp. 4.150
„ 1649	na dobrach Gorzków, Paweł Tudorowski zapisał	„ 5.533
„ 1661	na kamienicy w Krakowie, Barbara Dzia-notowa zapisała	„ 10.666
„ 1661	na dobrach Łękawica, Jacek Przerębski zapisał	„ 10.666
„ 1662	Ja Regina Rezlerowa, do ołtarza Ogrojca leguję	„ 1.333
	Do tegoż ołtarza leguję aparaty: Ornat suto haftowany, na dnie srebrnem złote kwiaty; Kapę białą złotogłową, u której przodki czerwone; Ornat czerwony, na adamaszku złote kwiaty; Komżę rąbkową, z koronkami białemi wielkiemi.	
	(Hip. Kr. ks. 1220, str. 657.)	
„ 1682	na dobrach Zakrzew, Stefan Dębicki zapisał	„ 2.732
„ 1682	na tychże samych dobrach, tenże Dębicki zapisał	„ 1.640
„ 1682	na dobrach Słupie, Franciszek Sobolewski zapisał	„ 2.050
„ 1694	na kamienicy w Krakowie, Stanisław Len-czewski zapisał	„ 1.366
„ 1696	na dobrach Wieruszyce, Józef Lubowiecki zapisał	„ 2.732
„ 1703	na dobrach Zarogów, Zygmunt Rogowski zapisał	„ 543
„ 1715	na dobrach Gawłów, Kazimierz Wodzicki zapisał	„ 2.533
„ 1725	na dobrach Jurków, Michał Szczepanowski zapisał	„ 2.533

R. 1727	na dobrach Gosprzydowa, Antoni Wielopolski	zapisał	„	633
„ 1735	na dobrach Luszyna, Marcin Bielski	zapisał	złp.	1.266
„ 1740	na dobrach Inwałd Franciszek z Witowic	Czerny zapisał	„	10.128
„ 1745	na dobrach Żywiec, Katarzyna Mamczyńska	zapisła	„	3.798
„ 1745	na dobrach Żywiec, Karol Gonzaga Myszkowski	zapisał	„	2.533
„ 1760	na dobrach Skotoszyn, Ignacy Łętowski	zapisał	„	2.000
„ 1764	na dobrach Brzeźnica Malowana, było zapisane		„	2.000
„ 1766	na dobrach Ściborzyce, Ludwik Węgierski	zapisał	„	3.000
Więc było kapitału złp.				192.911

b) C z y n s z e.

R. 1529	z żup bocheńskich i wielickich król Zygmunt I	rocznego czynszu, na wieczne czasy	zapisał	złp.	629
„ 1529	z dóbr Dobrków	rocznie	„	306	
„ „	„ Okocin	„	„	255	
„ „	„ Lipnica	„	„	255	
„ „	„ Ostroża	„	„	170	
					<hr/>
					Złp. 1.615

Na Altaryje było zapisane złp. 851.953
oprócz téj summy czynszu rocznego . . „ 9.216

11. Gracyjaliści.

R. 1480	Na cechu szewskim krakowskim z zapisu Jana z Rzeszowa biskupa krakowskiego było zabezp. złp.	1.800
„ 1489	na swych dobrach Magistrat krakowski zapisał „	6.400
„ 1589	na jatce piekarskiej krakowskiej zapis. „	856
„ 1589	na jatce rybnej krakowskiej Stanisław Lutka zapisał „	856
„ 1628	na kamienicy w Krakowie, Tomasz Kuczkowicz zapisał „	900
„ 1639	na kamienicy w Krakowie, Jan Sobierajowicz zapisał „	3.080
„ 1639	na kamienicy w Krakowie Franciszek Korlanc zapisał „	1.900
„ 1675	na kamienicy w Krakowie, Jędrzej Gostkowicz zapisał „	1.366
„ 1686	na synagodze kazimierskiej zapisane . . „	1.640
„ 1690	na dobrach Rościejów, Marcin Dębiński zapisał „	2.732
„ 1728	na synagodze kazimierskiej z zapisu Błażeja Łęczyńskiego było zabezpieczone . „	1366

Więc było kapitału złp. 22.896

Należała do nich także dziesięcina ze wsi Rzemianowice, i od r. 1572 wielki plac między Błotami a Pędzichowem.

12. Magister ceremonii.

R. 1748	Jacek Łopacki archiprezbiter kościoła Panny Maryi na dobrach Magistratu zabezpieczył złp.	10.000
---------	---	--------

R. 1768	na kamienicy w Krakowie zwanęj Pin-	
	czowska, Jadwiga Kempka zapisała . . .	złp. 1.300
	Więc było kapitału	złp. 11.300

13. Fundusz na Kleryków służących do mszy świętych żałobnych.

R. 1756	Na dobrach Złota, Piotr Wodzicki zap.	złp. 2.533
	na dobrach Przeclawice, było zabezp. . .	„ 3.000
	Więc było kapitału	złp. 5.533

14. Fundusz na mszę ś. prymaryją.

R. 1695	Na dokrach Żywiec, Franciszek Wielopol-	
	ski zapisał	złp. 71.750
„ 1695	na dobrach Łękawica, Franciszek Przeręb-	
	ski zapisał	„ 6.833
„ 1745	na dobrach Żywiec, Karol Wielopolski	
	Myszkowski zapisał	„ 27.866
	Więc było kapitału	złp. 106.449

15. Fundusz na mszę ś. śpiewaną.

R. 1647	Na dobrach Sędziszów, Baltazar Szturm	
	zapisał	złp. 21.900
„ 1651	tenże sam Szturm na dobrach Kotuszów	
	zapisał	„ 8.000

R. 1750 na dobrch Leśniowola, Antoni Rostworowski zapisał złp. 25,333

Więc było kapitału złp. 55.233.

16. Fundusz na msze śś. żałobne.

R. 1601 Na dobrach Wierzbica i Pękosław, Walenty Rymer zapisał złp. 16.533

„ 1633 na kamienicy w Krakowie, Regina Gierczyczanka zapisała „ 5.800
(Hip. Kr. ks. 1168, str. 371.)

„ 1638 na kamienicy w Krakowie, Stanisław Cyrus zapisał „ 6.090
za co pięć mszy śś. w tydzień mają być odprawiane.
(Hip. Kr. ks. 1169, str. 133.)

„ 1639 na kamienicy w Krakowie, Zofijja Ryntowna zapisała „ 2.900
Łańcuszek złoty w ogniwa, także manelle moje złote leguję na monstrancją do tegoż kościoła — także perły, które mają być przedane i ornat za nie kupiony.
(Hip. Kr. ks. 1169, str. 547.)

„ 1641 na dobrach Miachowie i Benduszu, Konrad Wilaucher zapisał „ 9.300
za co trzy msze żałobne co tydzień mają odprawiać.
(Hip. Krak. ks. 1169, str. 971.)

„ 1643 Agnieszka Ważyńska zapisała „ 553
za co jedną mszę ś. co kwartał za duszę moją mają odprawiać. A dla większej chwały Boga letnik muchajerowy turecki i mentlik czarny sukienny królikami na

przodkach podszyty z kołnierzem popieliczym, oddawam i leguję.

(Hip. Kr. ks. 1170, str. 111.)

- R. 1644 Zuzanna Amendowna zapisała „ 2.767
za co mszę ś. jedną co tydzień za duszę
mają odprawiać.
(Hip. Kr. ks. 1170, str. 412.)
- „ 1657 Jan Rożanecki zapisał „ 3.200
za co msze śś. mają się odprawiać wedle
rozkazu JMci księdza biskupa krak.
(Hip. Kr. ks. 1171, str. 1329.)
- „ 1657 na kamienicy w Krakowie, Piotr Żywiecki
zapisał „ 2.666
za co każdego tygodnia msza ś. ma być
odprawiana.
(Hip. Kr. ks. 1171, str. 1286.)
- „ 1663 na dobrach Strzelce i Widów, Anna G-
wrońska zapisała „ 8.000
- „ 1664 Ja Jan Gołęcki leguję „ 2.666
za co każdego tygodnia msza ś. żałobna
ma być odprawiana
(Hip. Kr. ks. 1172, str. 237.)
- „ 1665 Ja Maryna Ambrożowiczowa na okup cięż-
kich grzechów moich i mego małżonka
leguję „ 5.332
za co mszę ś. ma odprawiać, póki żyć bę-
dzie ksiądz Grzegorz Stachowski.
(Hip. Kr. ks. 1172, str. 362.)
- „ 1666 Ja Anna z Łopackich Gołęcka leguję . . „ 2.666
za co każdego tygodnia w dzień śmierci
mojej msza ś. ma być odprawiana.
(Hip. Kr. ks. 1172, str. 384.)
- „ 1671 na kamienicy w Krakowie, Benedykt Żegota
zapisał „ 1.366

R. 1696	na dobrach Szczekarzów i Boszczyn, Adam Ślaski zapisał złp.	4.100
„ 1700	Ja Anna Attelmajerówna leguję „ za co msza ś. co tydzień ma być odpra- wiona.	1.366

(Hip. Kr. ks. 1174, str. 1078.)

Więc było kapitału złp. 75.311

R. 1645	Ja Elżbieta Tereskiewiczowa wdowa po To- biaszu malarzu, nie mając żadnych bliż- szych i powinnych, mając częśćkę kamieni- cy Szeferowską zwaną przy ulicy Szew- skiej, odkazuję ją do kościoła Panny Ma- ryi w Rynku, to jest gdy zostanie przeda- ną, aby ta summa została na widerkauf uloowaną; za co msze śś. na wieczne czasy aby się odprawiały, jak czynsz wy- starczy. Zaś co się tknie ruchomych rze- czy, z tych naprzód na pogrzeb i jałmu- żny przy pogrzebie, także i na msze śś. i na świeczki.	
---------	--	--

(Hip. Kr. ks. 1170, str. 503.)

17. Fundusz na Przypominki.

R. 1683	Na dobrach Buk, Cecylia Spinkowa zapis.	złp. 5.466
„ 1684	na dobrach Młodziejowice, Mikołaj Młodzie- jowski zapisał „	2.733
„ 1712	na dobrach Masłomiąca, Franciszek z Sę- dziszowa zapisał „	13.666
„ 1735	na dobrach Małoszów, Franciszek Dębiń- ski zapisał „	6.333

R. 1745	na dobrach Żywiec, Karol Wielopolski Myszkowski zapisał złp.	2.533
„ 1752	na dobrach Bolesław, Franciszek Remi- szewski zapisał „	1.266
„ 1756	na dobrach Złota, Piotr Wodzicki zapisał „	6.333
	na dobrach Pławowice zabezpieczono . . . „	4.000
	na dobrach Przecławice zabezp. „	16.000
	na dobrach Złota i Biskupice zabezp. . . „	6.000
	Magistrat krakowski na swych dobrach za- pisał „	1.000
Więc było kapitału złp.		65.330

18. Fundusz na śpiewających Litanią Imienia Jezus.

R. 1660	Na kamienicy w Krakowie, Michał Krauz zapisał złp.	1.666
„ 1660	na kamienicy w Krakowie, Walenty Kap- towicz zapisał „	1.666
„ 1674	na synagodze kazimierskiej, Mikołaj Sło- wikowski archiprezbiter tegoż kościoła za- bezpiezył „	4.100
Więc było kapitału złp.		7.432

19. Fundusz na Nonę.

R. 1685	Ja Katarzyna, Marka Antoniego Federi- ciego rajce krakowskiego małżonka, na Nonę, która się odprawuje w tym kościele, pod czas oktawy Bożego-Ciała w południe,	
---------	---	--

tedy, aby z większém nabożeństwem i uczciwością Przenajświętszego Sakramentu na potém odprawiała się aukcya, naznaczam złp. 1.366
które mają być dane na widerkauf, aby ta moja wola wiecznemi czasy zachowana była.

(Hip. Kr. ks. 1173, str. 1110.)

Więc było kapitału złp. 1.366

20. Fundusz na Passyją.

R. 1691 Ja Dorota Uryszowska na fundacyę Passyj granych odwieczornych w dni piątkowe przez rok cały, także cały Post, każdy dzień od wieczora odprawować się zwykłych, do starych fundacyj leguję na wieczną fundacyją złp. 2.733
które Passyje z muzyką przystojną aby się wiecznemi czasy odprawowały upraszam. Czego dozór należeć będzie Ich Mciom Panom Prowizorom kościoła tego, teraz i na potém będącym.

(Hip. Kr. ks. 1174, str. 196.)

Więc było kapitału złp. 2.733

21. Fundusz na wino do mszy śś.

a) Na kamienicach w Krakowie.

R. 1588 Wawrzyniec Torgan zapisał złp. 4.283
.. 1596 Wawrzyniec Torgan zapisał „ 428

R. 1603	Stanisław Czajowski zapisał	złp.	2.480
„ 1681	Mikołaj Pinoci zapisał	„	956
„ 1687	tenże sam zapisał	„	1,366
„ 1687	Elżbieta Filusiowa zapisała	„	1,366
„ 1687	Wawrzyniec Zapatrowicz zapisał	„	1,366
„ 1691	Dorota Uryszowska zapisała	„	1,366
„ 1691	Barbara Bojanowiczowa zapisała	„	1,366
„ 1691	Michał Gadkowicz zapisał	„	136
„ 1691	Mateusz Zawioszkowicz zapisał	„	136
„ 1693	Rozalia Szedłowa zapisała	„	956
„ 1695	na dobrach Bełzów, Adam Ślaski zapisał „		1,366
„ 1697	tenże, na tychże dobrach	„	1,713
„ 1698	na dobrach Zborzyce, Adam Wielowiejski zapisał		1,366
„ 1698	Ja Anna Drużyńska, mając informację, że kościół farny Najśw. Maryi Panny nie ma słusznych prowentów, osobiwie dla Ofiar Boskich, wina niedostatek, tedy się téż przy- kładając, naznaczam złp.		
	Do tego suknię jedną na barszczowém dnie, drugą adamaszkową czerwoną, trzecią w mio- tane kwiaty, i do tego materyi dwanaście łokci, te na ornaty leguję.		
	(Hip. Kr. ks. 1174, str. 794.)		

b) Na jatkach rzeźniczych krakowskich.

R. 1691	Jędrzej Ptaszkowicz zapisał	złp.	408
„ 1691	Maciej Wolnicki zapisał	„	408
„ 1693	Jan Krupczyk zapisał	„	204
„ 1694	Sebastyan Ptaszkowicz zapisał	„	272
	Na jatce rzeźniczój (nie wyrażono czyjój) „		100

c) Na Czarnéj-Wsi.

R. 1691	Na domie i jedynastu zagonach, Bartłomiej Pina zapisał	złp.	820
„ 1692	na siedmnastu zagonach, Zofija Szkopkowska zapisała	„	410
„ 1695	na siedmiu zagonach, Wojciech Skopek zapisał	„	273
„ 1695	na sześciu zagonach, Wojciech Halba zapisał	„	136

d) Na Nowéj-Wsi.

R. 1692	Na swym dziedzicznym ogrodzie i zagonach Cech białoskórników zapisał . . .	„	683
---------	--	---	-----

Węc było kapitału złp. 27,096

22. Fundusz na światło.

a)

R. 1569	Na kamienicy w Krakowie, Benedykt Przystałowski zapisał	złp.	920
„ 1693	na jatce rzeźniczéj krakowskiéj, Maciej Wolnik (?) (Wolnicki) zapisał	„	136
„ 1752	na dobrach Małobądz i Łaski, Franciszek Romiszowski zapisał	„	2533

Węc było kapitału złp. 3,589

b) Czynsze.

R. 1570	Na kamienicy w Krakowie, czynszu rocznego	złp.	5
---------	---	------	---

R. 1728 na kamienicy w Krakowie, zwanéj Sztam- parowska	złp.	7
Więc było kapitału złp.		12

23. Fundusz na lampę.

a) Na jatkach rzeźniczych krakowskich.

R. 1660 Jan Piszczkowicz zapisał	złp.	800
„ 1667 Walenty Podoba zapisał	„	533
„ 1690 Jan Krupczyk zapisał	„	136
„ 1691 Maciej Pacułosik zapisał	„	272
„ 1740 na dobrach Inwałd, Franciszek Szwarcen- berg Czerny zapisał	„	2,533
Więc było kapitału złp.		4,274

C z y n s z e.

R. 1440 Z sześciu jatek rzeźniczych krakowskich rocznego czynszu	złp.	256
„ 1685 Magistrat krakowski zapisał	„	30
Więc było kapitału złp.		286

24. Fundusz na muzykę.

a) Na dobrach ziemskich.

R. 1637 Na swych dobrach Magistrat krakowski zapisał	złp.	14,500
---	------	--------

„ 1641	na dobrach miasta Wieliczki, Jędrzej Brzeziński zapisał	złp.	2,766
„ 1667	na dobrach Zbigniew, Jan Lipski zapisał	„	4,100
„ 1725	na dobrach Andrychów, Piotr Szembek zapisał	„	38,000
„ 1729	na dobrach Rogów, Michał Wodzicki zapisał	„	1266
„ 1748	na dobrach Jazdowiczki, Józef Stadnicki zapisał	„	2,280

b) Na kamienicach w Krakowie.

R. 1629	Tomasz Szamotulczyk zapisał	złp.	580
„ 1631	Kacper Polner, na muzykę do Loretu	„	580
	(Hip. Kr. ks. 1168, str. 36.)		
„ 1634	Jan Żywost na kamienicy Stara-łaźnia zwana zapisał	„	2,900
„ 1635	Piotr Furmankowicz zapisał	„	2,900
	i księdzu Sebastyanowi, organiście kościoła tegoż, złp. 100 leguję.		
	(Hip. Kr. ks. 1168, str. 1052.)		
„ 1637	Jędrzej Kuszański zapisał	„	1,450
„ 1638	Adam Szmidt zapisał	„	8,700
„ 1640	Szymon Kubuni zapisał	„	800
„ 1647	Agnieszka Bilowska zapisała	„	2,766
„ 1648	Jakób Majchrowicz zapisał	„	1,066
„ 1650	Paweł Cellary zapisał	„	10,666
„ 1658	Zygmunt Hippolit zapisał	„	8,000
„ 1660	Jakób Celesta zapisał	„	13,333
	oprócz tych do kaplicy Przemienienia P., na lampę srebrną leguję	„	1,000
	i na dokończenie w wielkim chórze organów złp. 2000.		

(Hip. Kr. ks. 1171, str. 1634.)

R. 1678	Stanisław Towaciel zapisał	złp.	310
„ 1701	Michał Zajkowicz zapisał	„	546
	na kamienicy Ciepiewska zwanój.	„	2,000

c) Na jatkach rzeźniczych krakowskich.

R. 1673	Tomasz Ziembiec zapisał	złp.	136
„ 1694	Grzegórz Zdański zapisał	„	820
„ 1720	Walenty Kuczowicz zapisał	„	272

Więc było kapitału złp. 129,903

25. Fundusz na Organistę.

R. 1643	Ewa Roskiewiczowa zabezpieczyła na swój kamienicy przy ulicy Brackiej dla orga- nisty i kantora	złp.	5,533
	(Hip. Kr. ks. D. G. 2, str. 762.)		

Więc było kapitału złp. 5,533

26. Fundusz na Trębaczy.

R. 1742	Ja Salomea Molęcka, na kapellę leguję . złp	1.266
	aby p. p. trębacze mieli tu swą funda- cją, którzy codziennie na dobry dzień i na dobranoc grywać mają Najświętszój Maryi Pannie.	

(Hip. Kr. ks. 298, str. 141.)

Więc było kapitału złp. 1.266

27. Fundusz Bractwa Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny.

a) Na kamienicach w Krakowie.

R. 1440	Bernard de Breger zabezpieczył na swój kamienicy	złp. 3.200
	(Hip. Kr. ks. D. G. 3, str. 582.)	
„ 1440	Salomea Brener zapisała	„ 3.200
„ 1535	Barbara Piórkowa zapisała	„ 1.066
„ 1540	Wacław Chodorowski, na kamienicy zwa- nej Krzysztofory zabezpieczył	„ 6.400
„ 1541	Marcin Drzewiński na kamien. zabezp.	„ 1.066
„ 1545	Stanisław Kryncz	„ 5.333
„ 1607	Anna Snejbergerowa	„ 2.480
„ 1617	Jan Grotkowski	„ 1.280
„ 1638	Marcin Zawrzykraj	„ 1.450
„ 1671	Jan Grodzicki	„ 273
„ 1687	Józef Skalski	„ 341
„ 1689	Jan Skarbek	„ 273
„ 1724	Dorota Zacherlanka	„ 1.266
„ 1764	Maciej Bajer	„ 1.266
„ 1764	Kacper Nowakowski	„ 1.266

b) W różnych miejscach.

R. 1700	na ośmiu zagonach w Czarniej Wsi, Woj- ciech Skopkowicz zapisał	złp. 410
„ 1725	na dobrach Rogów, Michał Wodzicki zap. „	5.066
„ 1728	na jatce rzeźniczej krakowskiej, Rozalija Duzikowiczowa zapisała	„ 126
„ 1736	na domie i dwunastu zagonach w Nowej Wsi, Kacper Gryzowski zapisał	„ 126
„ 1764	na dobrach Wolica, Franciszek Łętowski zapisał	„ 3.800

R. 1764 na dobrach Konary i Kopar, Stanisław Waksman zapisał	złp. 1.266
Więc było kapitału zł. pol.	40.954

c) C z y n s z e.

R. 1419 z kamienicy w Krakowie, Anna Petcen zapisał	złp. 135
„ 1440 z ogrodu za bramą Mikołajską, Jan Eder zapisał	„ 21
„ 1543 z ogrodu za Mikołajską bramą Jędrzej Marstella zapisał	„ 34
„ 1543 z ogrodu za Mikołajską bramą Jan Mor-sztain zapisał	„ 17
„ 1571 z kamienicy w Krakowie, Jan Krupek	„ 29
	<hr/> Złp. 236

Od r. 1740 należał Kram Bogaty w Krakowie.

(Hip. Kr. ks. D. G. 1, str. 808.)

28. Fundusz Bractwa Zadusznego.

a) Na dobrach ziemskich.

R. 1647 na dobrach Nieczew zapisano	złp. 8.300
„ 1652 na dobrach Garlica Górna, Anna Lembe-chowna zapisała	„ 1.600
„ 1653 na dobrach Żerosławice, Jan Płajski za-pisał	„ 10.600
„ 1667 na dobrach Karniów, Jacek Dąbski za-pisał	„ 4.266
„ 1682 na dobrach Zakrzew, Stefan Dębicki za-pisał	„ 3.280
„ 1693 na dobrach Pełczyska, Franciszek Leśnie-wicz zapisał	„ 4.100

R. 1697	na dobrach Witowice, Franciszek Dębiński zapisał	złp.	5.466
„ 1702	na dobrach Zborczyce, Aleksander Wiewłowiejski zapisał	„	2.733
„ 1718	na dobrach Gawłów, Kazimierz Wodzicki zapisał	„	6.333
„ 1727	na dobrach Skotniki, Michał Dębiński zapisał	„	1.520
„ 1727	na dobrach Zagajów, Stanisław Księski zapisał	„	1.266
„ 1731	na dobrach Piaski, Zygmunt Wizenberg zapisał	„	1.266
„ 1733	na dobrach Szyk i Stare Rybie, Antoni Nigajło Gulbin zapisał	„	3.166
„ 1740	na dobrach Inwałd, Franciszek Szwarzenberg Czerny zapisał	„	2.532
„ 1757	na dobrach Skołyszyn, Ignacy Łętowski zapisał	„	1.266
„ 1761	na dobrach Skotniki, Joachim Morsztyn zapisał	„	2.783
„ 1764	na dobrach Birków, Ksawery Puszet zapisał	„	8.866
	Na dobrach Mstów zabezpieczono	„	4.433

b) Na kamienicach w Krakowie.

R. 1639	Jan Dryzner zapisał	złp.	3.703
„ 1653	Stanisław Jankowicz zapisał	„	2.666
„ 1653	Elżbieta Słowikowska zapisała	„	1.866
„ 1660	Eliasz Kesselhut zapisał	„	2.666
„ 1660	Mikołaj Oczkowicz zapisał	„	800
„ 1674	Jan Sobański zapisał	„	2.666
„ 1675	Justyna Chroniewiczowa zapisała	„	1.600
„ 1676	Wojciech Sokołowicz zapisał	„	1.366
„ 1691	Ja Barbara Bojanowiczowa do Bractwa		

Sześciu, to jest do Bractwa dusz czyszczowych leguję	złp.	68
(Hip. Kr. ks. 1174, str. 220.)		
R. 1691 Ja Dorota Uryszowska, do Bractwa w grzechach zakamieniałych, czyli w Czyściu bez ratunku zostających leguję	„	136
(Hip. Kr. ks. 1174, str. 201.)		
„ 1719 Wacław Wolf zapisał	„	380
„ 1744 Tomasz Choroszewicz zapisał	„	202
„ 1749 Róża Siarkowska zapisała	„	253
„ 1754 Jan Miernikiewicz zapisał	„	1.266
„ 1757 Franciszek Bonarski zapisał	„	253
„ 1763 Jan Piśnicki zapisał	„	1.266
„ 1764 Jadwiga Kempaska zapisała	„	2.532
Na kamienicy nie wyrażono czyjej	„	2.600
„ „ „ „	„	1.500

c) W różnych miejscach.

R. 1667	na trzydziestu zagonach na Kawiorach, Zuzanna Fersterowa zapisała		złp.	333
„ 1670	na pięciu zagonach w Czarnéj Wsi, Jędrzej Połówka zapisał		„	166
„ 1683	na siedmnastu zagonach w Czarnéj Wsi, Stanisław Świerczek zapisał		„	683

Więc było kapitału złp. 102.747

d) Własności.

R. 1685	Dąbski miecznik inowrocławski, kamienicę swą własną przy ulicy Szpitalnéj, temuż Bractwu darował.		
---------	---	--	--

(Hip. Kr. ks. D. G. 5, str. 642.)

29. Fundusz kaplicy Kusznierskiej, pod wezwaniem Ś. Michała.

R. 1614	na domie i na ogrodzie na Garbarach, Wincenty Szylder zapisał	złp. 1.366
„ 1647	na kamienicy w Krakowie, Walenty Gędzicki zapisał	„ 1.383
„ 1652	na kamienicy w Krakowie, Błażej Rejczyk zapisał	„ 266
„ 1671	na kamienicy w Krakowie, Jan Nizielski zapisał	„ 1.366
„ 1684	na kamienicy w Krakowie, Wincenty Stelmachowicz zapisał	„ 683
„ 1746	na kamienicy w Krakowie, Kacper Molar- ski zapisał	„ 633
Wzięc było kapitału złp.		5.697

30. Fundusz kaplicy Dziadów.

R. 1658	Ja Zuzanna Uniejowska do kaplicy Dziadów leguję	złp. 1.333
aby za mnie Pana Boga prosili. (Hip. Kr. ks. 1178, str. 1143.)		

31. Fundusz na wyposażenie ubogich panien.

a)

„ 1588	na kamienicy w Krakowie zwanej Dobroszewska, Magdalena Wunsamowa zapisała	złp. 5.996
--------	---	------------

R. 1627	na kamienicy w Krakowie, zwanéj Bębnowska zapisano	złp. 3.600
„ 1629	na domie i ogrodzie na Garbarach Dynowskiego typografa zapisano	„ 435
„ 1632	na ogrodzie i domie na Garbarach, Wojciech Chechliń zapisał	„ 580
„ 1635	na kamienicy w Krakowie, Mikołaj Pipan zapisał	„ 1.450
„ 1640	na dobrach Cuszów, Józef Broniewski zapisał	„ 1.460
„ 1647	na ogrodzie zwanym Targowski na Garbarach zapisano	„ 691
„ 1664	na domie Krzyziowskim zapisano	„ 423
„ 1666	na kamienicy w Krakowie, Ignacy Frączkiewicz zapisał	„ 2.666
„ 1668	na kamienicy w Krakowie, Stanisław Zalasowski zapisał	„ 4.000
„ 1686	na dobrach Birków i Wawrocice zapisano	„ 2.700
„ 1694	na kamienicy w Krakowie, Jan Meacy zapisał	„ 410
„ 1701	Ja Jadwiga Maternia zapisuję prowizyja od nich w święto Niepokalanego Poczęcia Najświętszój Panny Maryi ma być dana dwom pannom, gdy małżeństwo należyte odprawia.	„ 8.200

(Hip. Kr. ks. 1174, str. 1245.)

„ 1737	Ja Salomea Barczowa, dla panien służby niemających, a żebrać wstydzących się, za- pisuję	„ 5.466
--------	--	---------

(Hip. Kr. ks. 1177, str. 396.)

„ 1764	na jatce szewckiej krakowskiej, Mikołaj Ociepka zapisał	„ 126
--------	--	-------

Więc było kapitału złp. 38.203

b) C z y n s z e.

„ 1549 król Zygmunt August z żup bocheńskich
i wielickich, na wieczne czasy zapisał ro-
cznego czynszu złp. 576

32. Fundusz na edukacyją ubogich panienek.

R. 1744 na dobrach Sucha, Jan Wielopolski za-
pisał złp. 27.333
tenże na dobrach Żywiec „ 20.000
Więc było kapitału złp. 47.333

33. Fundusz na ratunek zapowietrzonych.

R. 1647 na kamienicy w Krakowie, Jan Lampar-
towicz zapisał złp. 276
„ 1659 na kamienicy w Krakowie, zwanój Gutte-
terowska, Aleksander Denhof zapisał . . „ 8.533
„ 1661 na kamienicy w Krakowie, Zygmunt Hip-
polit zapisał „ 8.533
Więc było kapitału złp. 17.342

34. Fundusz na nawracających się Żydów, na wiarę rzymską.

R. 1736 Kazimierz Woliński zapisał złp. 6.333
które zabezpieczyła Katarzyna Jordanowa
na swej kamienicy w Rynku krakowskim.
(Hip. Kr. ks. D. G. 4 Vol. 2. str. 210.)

35. Fundusz na fabrykę kościoła.

a) Na dobrach ziemskich.

R. 1601	na dobrach Raclawice, Jan Powęski za-	
	pisał	złp. 16.533
„ 1653	na dobrach Branice, Jan Zaradecki zap.	„ 5.333
„ 1728	na dobrach Gawłów, Kazimierz Wodzicki	
	zapisał	„ 25.166
„ 1745	na dobrach Jazdowniczki i Makocice, Jó-	
	zef Stadnicki zapisał	„ 17.400
	Na dobrach Birków zapisano	„ 8.000
„	„ Karniowice „	„ 10.000
„	„ Kolossy „	„ 10.000
„	„ Kościelec i Posiłów zapisano	„ 10.000
„	„ Krzczonów zapisano	„ 32.000
„	„ Krzelów „	„ 6.000
„	„ Opatowiec „	„ 20.000
„	„ Tczycza „	„ 10.000
„	„ Węgrzynów „	„ 20.000

b) Na kamienicach w Krakowie.

R. 1608	Anna z Alantasów Scheibergerowa zap.	złp. 3.306
„ 1608	Walenty Opoczyński zapisał	„ 826
„ 1611	Abraham Ronneberg „	„ 3.416
„ 1621	Walenty Merkiel „	„ 800
„ 1629	Tomasz Szamotulczyk „	„ 580
„ 1630	Jan Paluchowicz „	„ 1.450
„ 1635	Waleryan Wilczogórski „	„ 2.900
„ 1635	Jędrzej Majeranowski „	„ 1.450
„ 1641	Franciszek Del Paci „	„ 5.533
„ 1643	Katarzyna Amendowa „	„ 2.766
„ 1648	Jakób Majchrowicz „	„ 1.106
„ 1660	Michał Krauz „	„ 2.666
„ 1660	Tenże na drugiej kamienicy	„ 2.666

R. 1661 Zygmunt Hippolit	zapisał	złp.	5.866
„ 1664 Jan Zbroja	zapisał	„	2.666
„ 1671 Jan Zaleski	„	„	820
„ 1675 Jan Dziadkowicz	zapisał	„	1.366
„ 1687 Mikołaj Pinoci	zapisał	„	1.366
„ 1690 Franciszek Amstain	zapisał	„	1.366
„ 1691 Paweł Biedranowicz	„	„	1.366
„ 1693 Rozalia Szendelowa	„	„	956
„ 1693 Jan Szkop	zapisał	„	410
„ 1694 Krystyna Słostowska	zapisła	„	273
„ 1700 Stanisław Użewski	zapisał	„	4.100
„ 1704 Regina Torbecka	zapisła	„	1.366
„ 1729 Anna Łukaszewiczówna	zapisła	„	2.533
„ 1751 Regina Bernawska	zapisła	„	1.266
Na kamienicy (nie wyrażono czyjej)		„	1.400
„ 1695 Wojciech Skopek	zabezpieczył na swych siedmiu zagonach w Czarnéj Wsi	„	273

Węc było kapitału złp. 247.290

c) C z y n s z e.

R. 1594 z kamienicy w Krakowie, Katarzyna Jędrzejowa Wielka	czynszu zapisała rocznie	złp.	24
„ 1608 z kamienicy w Krakowie, Antoni Frączkowicz	zapisał	„	74
			<hr/> Złp. 98

36. Fundusz na różne potrzeby do kościoła.

R. 1674 na dobrach Żychorzyń, Piotr z Żychorzynia Dzianot	zapisał	złp.	9.566
---	---------	------	-------

R. 1729 na kamienicy w Krakowie zwanój Alan-
towska, Anna Łukaszowiczowa zapisała . złp. 2.533

Więc było kapitału złp. 12.099

37. Fundusz na Prowizorów,

których Magistrat wybierał z pomiędzy siebie, dla
strzeżenia wszelkich funduszków, i potrzeb kościoła.

a) Na kamienicach w Krakowie.

(Nie było wyrażono przez kogo uczyniony zapis, i na czyjej.)

R. 1569	na kamienicy	zapisano	złp.	920
" 1588	"	"	"	"	4.283
" 1603	"	"	"	"	2.480
" 1608	"	"	"	"	826
" 1611	"	"	"	"	3.416
" 1629	"	"	"	"	580
" 1634	"	"	"	"	2.900
" 1635	"	"	"	"	1.450
" 1635	"	"	"	"	1.450
" 1637	"	"	"	"	1.450
" 1640	"	"	"	"	840
" 1647	"	"	"	"	280
" 1648	"	"	"	"	1.120
" 1658	"	"	"	"	8.000
" 1659	"	"	"	"	5.866
" 1666	"	"	"	"	2.400
" 1678	"	"	"	"	306
" 1687	"	"	"	"	1.366
" 1687	"	"	"	"	1.366
" 1691	"	"	"	"	891
" 1691	"	"	"	"	136
" 1691	"	"	"	"	136

R. 1693	na kamienicy zapisano	złp.	956
" 1694	"	"	"	273
" 1695	"	"	"	2.733
" 1761	"	"	"	506

b) Na jatkach rzeźniczych krakowskich.

(Nie wyrażono przez kogo zapis, i na czyjej.)

R. 1673	na jatce zapisano	złp.	136
" 1691	"	"	"	273
" 1691	"	"	"	409
" 1691	"	"	"	409
" 1693	"	"	"	204
" 1693	"	"	"	136
" 1694	"	"	"	818
" 1694	"	"	"	273
" 1718	"	"	"	126
" 1720	"	"	"	252

c) W różnych miejscach.

R. 1637	na wszystkich swych dobrach Magistrat krakowski zapisał	złp.	14.500
" 1691	na domie i jedynastu zagonach przy ulicy Czarnój	"	820
" 1692	Cech białoskórników krakowskich na swym ogrodzie w Nowej Wsi zapisał	"	683
" 1692	na siedmnastu i pół zagonach w Czarnój Wsi, Zofija Skopkova zapisała	"	410
" 1695	na ogrodzie i siedmiu i pół zagonach w Czarnój Wsi	"	273

Więc było kapitału złp. 66.652

d) C z y n s z e.

R. 1594 z kamienicy w Krakowie	złp. 17
„ 1608 „ „	„ 50
„ 1685 „ „	„ 5
	<hr/> Złp. 72

e) W ł a s n o ś c i.

W Czarnéj Wsi mieli zagonów ośmnaście i pół przez dwa stajania i oprócz tych dziewiętnaście przez jedno stajanie.

Mieli także prawo pobieranie **ucha** od ołowiu od kupców przybywających z nim do Krakowa.

38. Inwentarz z roku 1587.*)

Podajemy tu Inwentarz tegoż kościoła wypisany z księgi znajdującej się w Archiwum Ratusznem pod tytułem: *Liber inventariorum, rerum ac bonorum variorum civilium Cracoviensium, Anno Dni 1587.* — Szkoda, że w téj księdze jest tylko opis Skarbu kościoła Panny Maryi w Rynku, a innych nie ma.

Roku 1557 postanowiono „Biskupi w mieściech i imionach królewskich z Starostami, a w ślacheckich z Podawcami mają inwentarze kościołów spisywać.“

*) Rzecz ta była już drukowaną w „Pamiętniku Krakowskim“ przez Jana Radwańskiego wydawanym w roku 1866, w numerach: 2, 3, 4, 5, 6.

**Skarb kościoła N. M. Panny w Rynku
Krakowskim spisany z nakazu Senatu Kra-
kowskiego, jako najpierwszego Prowizora
tego kościoła, przez swoich delegowanych
Radzców, w przytomności Archiprezbitera
tego kościoła Krzysztofa Trzebińskiego,
roku 1622.**

1. Srebro.

Kielichów starych złocistych i srebrnych rozmaitej ro-
boty i wielkości z patynami 22.

Kielich szczerozłocisty perlami sadzony, bez patyny.

Kielich szczerozłocisty z patyną, od P. Dobrzewskiego
dany. —

Kielich szczerobiały srebrny, wewnątrz złocisty, z pa-
tyną, dany od p. Czeskiej.

Kielich srebrny z patyną, dany od p. Miączyńskiej.

Kielichów szczerozłocistych jest w zakrystyi 29 z pa-
tynami.

Kielichów srebrnych, wyłaczanych, z patynami jest 28.

Kielichów złocistych, miejscami srebrnych, z patynami,
jest 3.

Oprócz tych jest: kielich srebrny bez patyny; drugi
z patyną miejscami złocisty, na patynie krzyż szczerozłoty;
pacyfikał srebrny.

Pokazał Jego Mść ks. Archiprezbiter: kielich pozłocisty
z takąż patyną; krzyżyk mały złoty z stojcem *) białym, na
którym są krzyże 2 z figurą Pana Jezusa Smutnego.

*) *Stojec* i *stoica*, na którym i na której co stoi; w miarę kształtu
nazwa podstawy — *stojec* do podłużnych, *stoica* do szerokich
podstaw. W niektórych rękopisach jest *stolec* i *stolica* co może
jest omyłką: bo te dwa wyrazy miały swe ustalone znaczenia:
tronu i miasta stołecznego.

2. *Pacyfikały.*

Pacyfikał srebrny złocisty, perłami po jednej stronie sadzony, a po drugiej we środku jest kryształ, która strona otwiera się jakby jakie drzwiczki.

Pacyfikał srebrny złocisty nakształt słońca, z pięcią tabliczkami kamieni, perłami osadzony, na nim jest r. 1493.

Pacyfikał srebrny złocisty, kamykami wysadzany.

Pacyfikał srebrny złocisty nakształt słońca, z relikwiami, wysadzany kamykami.

Relikwiarz z blachy pozłocistój. 11.000 panien.

3. *Krzyże.*

Krzyż wielki srebrny pozłocisty, rozmaitemi kamieniami osadzony, przy passyi figura P. Maryi i Ś. Jana; to wszystko cudnej roboty.

Krzyż mniejszy srebrny pozłocisty, krucyfix na nim kamienny, około którego są promienie srebrne złociste.

Krzyż srebrny pozłocisty z pięci okrągłych pacyfikałów, ze stojcem srebrnym.

Krzyż mały srebrny na poły złocisty, z pacyfikałami ośmioma okrągłemi, kamieniami sadzony.

Krzyż niewielki srebrny, na którym krucyfix pozłocisty; ten krzyż kładą na Grobie w Wielki-Piątek.

Krzyżów srebrnych do chorągwi 4 pary, z których trzy pary srebrne, a jedna złocista.

Krzyż wielki z pasyją, waży grzywien 83 i skojcy 9.

Krzyżyk mały srebrny, waży grzywnę 1 i skojcy 7.

4. *Monstrancyje.*

Monstrancija wielka srebrna złocista, na wierzchu jest kamień dyamentowy w noszeniu *); pod tym noszeniem jest koronka szczerozłota; niżej łubek złoty perłami i łańcuszkiem niewielkim złotym, z tulijami perłowymi i złotem pleciony;

*) Noszeń albo noszenie, ta część, za którą się trzyma niosąc.

nad tym łubkiem jest łańcuch złoty pancerzowy, waży on czerwonych złotych 41; przy tym łańcuchu Agnusek mały w złoto oprawiony, i dublon złoty nakształt półtoraka na złotym sznurze zawieszony; trochę niżej jest perłowa korona cudna z kamieniami drogiemi wiszącemi, których jest 15, krzyżyk na niej topazowy, pereł 5 koło niego, w samej koronie jest pierścień biały o dwóch kamieniach czerwonym i białym, są i ferety złote przy tej koronie; pod tą koroną jest zawieszenie złote, w którym jest szafir, trzy rubiny i trzy dyjamenty, a u spodku łańcuszków w rożyczkach wiszą dwa szmaragdy i dwa rubiny; pod tym zawieszeniem nad samą stoją 4 pierścienie złote, dwa rubinowe, trzeci turkusowy, czwarty dyjamentowy; około stojące samej jest kanak kosztowny z sztuk 12-stu nakształt feretów, w każdej sztuce drogi kamień osadzony, a pereł około każdej sztuki 4, u tego kanaku jest noszenie złote ze trzema drogiemi kamieniami, szafirem, rubinem i szmaragdem; pod tym kanakiem około monstrancyi jest łańcuch złoty, który waży czerwonych złotych 148, u spodku tego łańcucha jest tablica złota z herbem Fanigela Kanonika i Oficjała Warszawskiego, od którego jest z łańcuchem darowana; około zaś tego łańcucha jest drugi łańcuch złoty, który waży 80 czerw. złotych.

Monstrancyja wielka srebrna złocista, w pośrodku której jest szklanka, w której jest *Lignum Vitae*.

Monstrancyja srebrna pozłocista, w środku nakształt szklanki, w której jest relikwija jakby palec.

Monstrancyja niewielka srebrna niezłocista, w pośrodku szkło modre z pewnemi relikwijami.

Monstrancyja mała srebrna złocista, we środku szklennica z relikwijami golenia Ś. Marka.

Monstrancyjka srebrna złocista w pośrodku szklennica a w niej różnych ŚŚ. relikwije.

Monstrancyjka na kształt ołtarzyka, Św. Maryja Magdalena z Św. Janem, srebrna złocista.

5. *Lichtarze.*

Lichtarze wielkie dwa srebrne, drugie także trybunową robotą, do których jest *Kielich* wielki srebrny *Prymus* zwany. *Lichtarze* 2 srebrne wielkie wąż grzywien 62, skoje 8.

6. *Ampułki.*

Ampuły wielkie 2 srebrne pozłociste naksztalt nalewek, z herbami miasta Krakowa.

Ampulek pozłocistych par 2.

Ampulek niezłocistych par 4.

Ampuł srebrnych białych para 1.

Ampulek miejscami złocistych z kielichem para 1.

Ampulek pozłocistych naksztalt nalewek jest par 2.

Ampulek pozłocistych par 3.

7. *Roztruchany.*

Roztruchanów srebrnych, okładanych, szczerozłotych, do *Ablucyi* ludziom komunikującym się 2.

8. *Srebro inne rozmaite.*

S. Anna Samotrzecia, srebrna pozłocista.

Pastorał albo *Curvatura* srebrna pozłocista; szypuła *) srebrna miejscami złocista.

Navicele dwie srebrne naksztalt żabek z łańcuszkami srebrnymi.

Trybularze dwa srebrne.

Puszka szczerosrebrna do Najświętszego Sakramentu.

Dwoje srebrne naczynia do Sakramentu Chrztu.

Lampa srebrna biała.

Korona srebrna złocista która bywa na głowie N. M. Panny w Wielkim Ołtarzu.

Korona srebrna pozłocista, trzy kamienie w niej, bywa na głowie Anioła Gabryjela na obrazie Najśw. Panny Zwiastowania na przeciwko Cymboryum.

*) Laska sama od miejsca zkąd krzywien się zaczyna aż do spodu

Gałka srebrna złocista.

Głowa Św. Urszuli w skrzynkę srebrną pozłocistą oprawna.

Skrzyneczka z zębu słoniowego, w srebro oprawna, z relikwiami.

Dwie srebrne miednice.

Szkatułka srebrna na Sakrament.

Lampa srebrna do ołtarza Panny Maryi Smutnej u Wielkiego Ołtarza po lewej stronie.

Pułynek srebrny, miejscami złocisty.

Nomen Jesus w środku złociste.

Miseczka srebrna do umywania się, do ołtarza.

Korona troista srebrna, miejscami złocista.

Tablica wielka srebrna, dana od Księżny Kurlandzkiej.

Korona srebrna złocista.

Korona srebrna złocista na P. Jezusa.

Tablice dwie srebrne.

Mszały trzy w srebro złociste i aksamit czerwony oprawne.

8. Perły.

Korona perłowa na głowę N. M. Panny na Wielki Ołtarz, przez Wojewodzinę Wendeńską dana.

Pereł w skrzyneczce jest łutów 26.

Krzyż wielki cały perłami sadzony, na którym Effigies P. Maryi. ŚŚ. Jana, Stanisława, Wacława, Aniołów z miejskimi herbami.

Krzyż wielki drugi, na którym pasja perłami sadzona na tle złotogłowowem.

Humerałów, perłami sadzonych, wielkiej wartości 7.

Humerał zwany Bracki, perłami sadzony.

Orłów perłowych 9. a dziesiąty wielki pelikan.

9. Obrazy.

Obraz P. Maryji srebrem w około oprawny, u którego na piersiach kamień wielki szafir, koło którego brylanty; na

obrazie pereł niemało; różyczek z perłami na krajach 10; *Św. Jerzy* złocisty na spodku. Na tym obrazie w różnych miejscach jest wiele pereł i turkusów; na tymże obrazie u Dzieciątka jest okrągły kwiat z krzyżykiem szczerozłoty. Na szacie N. M. Panny pełno pereł sadzonych i gwiazdy złociste; tabliczki srebrne, Agnusek i serduszko srebrne.

Obraz drugi P. Maryji, także srebrem oprawny; w koło głowy N. Panny jest korona srebrna kamieniami sadzona; obraz cały drogiemi kamieniami sadzony; na tym obrazie jest Agnusek; dwie tablice i serduszko srebrne zawieszane, dwa kółeczka złote, i korale z perłami mieszane.

Dwa obrazy srebrne pozłociste z Najświętszemi Pannami, na których głowach są korony srebrne złociste, perłami i kamieniami sadzone.

10. Ornaty attembasowe.

Ornat biały z dalmatykami, kolonna na nich szczerozłota.

Ornat biały z dalmatykami, na nich kwiaty złote.

Ornat biały z dalmatykami, na nich wzór szczerozłoty.

Ornat czerwony na złotem dnie.

Ornat czerwony, na nim krzyż złotogłówny.

Te wszystkie kitajkami podszyte.

11. Ornaty złotogłównowe.

Ornat złotogłówny biały, pasyja na nim szczerozłota.

Ornat złotogłówny czerwony, krzyż na nim srebrnogłówny.

Ornat złotogłówny czerwony, na którym pasyja złota, a pod nią ŚŚ. Wacław, Stanisław, Floryjan, Najśw. Panna i Ś. Jan i Ś. Maryja-Magdalena, wszystkich ubranie perłami sadzone; u samego spodu herb miasta złotem haftowany.

Ornat złotogłówny czerwony z dalmatykami, w złotozielone kwiaty.

Ornat złotogłówny czerwony, na nim krzyż złotem haftowany, pod nim N. Panna, Ś. Barbara, Ś. Katarzyna, Ś. Wacław, Ś. Agnieszka, haftowane złotem mają suknie.

Ornat złotogłowy czerwony z dalmatykami, na których krzyż złotem haftowany, jako też Najświęt. Panna, Ś. Piotr, Ś. Katarzyna i Ś. Barbara.

Ornat złotogłowy brunatny, na którym kolumna złota.

Ornat złotogłowy brunatny, na którym krzyż z pasyją, której głowa perłami sadzona, po stronach insygnija czterech Ewangelistów i N. Panny z Ś. Janem perłami sadzone.

Wszystkie te ornaty bagazyją i dupłą kitajką podszyte.

12. Ornaty teletowe.

Ornat teletowy szary, z kolumną złotą, z złotemi pasamonami.

Ornat teletowy biały, kolumna burkatelowa złota.

Ornat teletowy czerwony, kolumna zielona z złocistemi pasamonami.

13. Ornaty srebrnogłowe.

Ornat srebrnogłowy biały, kolumna przezeń z czerwonego złotogłowi, ze pstremi pasamonami.

14. Ornaty tabinowe.

Ornat tabinowy brunatny, kolumna na nim półteletowa czerwona, z pstremi pasamonami.

15. Ornaty aksamitne.

Tych opis jest 15. Wypisaliśmy niektóre bogatsze.

Ornat aksamitny zielony, krzyż przezeń złotem haftowany, na którym pasyja i czterech Świętych.

Ornat aksamitny biały, cały złotem w kwiaty haftowany.

Ornat aksamitny czerwony, na nim krzyż złotem haftowany, pod nim Ś. Maryja-Magdalena, a na wierzchu Salwator, a po stronach N. Panna i Ś. Jan.

Ornat aksamitny czarny, na którym złotem haftowane insygnija czterech Ewangelistów, rok takż złotem 1599.

16. Ornaty atlasowe.

Tych opis jest pięciu.

17. Ornaty adamaszkowe.

Tych opis jest 21.

18. Ornaty kitajezane.

Tych opis jest 2.

19. Ornaty rozmaitej materiji.

Tych opis jest 25. Wypisaliśmy niektóre.

Ornat kapicelowy biały. — *Ornat* półteletowy. — *Ornat* z nędzy. — *Ornat* z kamchy. — *Ornat* półatłasowy. — *Ornat* burkatelowy. — *Ornat* kamlotowy. — *Ornat* muchajerowy. — *Ornat* póładamaszkowy.

20. Infuły i Tunicelle.

Tunicelle 2, z białej duple od pontyfikału.

Tunicelle 2 czerwone od pontyfikału.

Infuła teletowa biała wzorzysta.

Infuła srebrnogłowowa.

21. Kapy.

Tych jest opis 15. Wypisaliśmy kosztowniejsze.

Kapa srebrnogłowowa z listwami złotogłowowemi, na niej krzyż złotem haftowany.

Kapa złotogłowowa czerwona, ta w środku perlami sadzona.

Kapa altembasowa w złote kwiaty.

Kap chłopskich do chorągwi z różnej materji 7.

Kapek chłopięcych do chorągwi 6.

22. Antepedija od Wielkiego Oltarza.

Tych jest opis 18. Wypisaliśmy kosztowniejsze.

Antepedijum białe atlasowe, floresami złotymi haftowane.

Antepedijum teletowe złotem haftowane.

Antepedijum złotogłowe czerwone, z złotymi kwiatami.

Antepedijum ze ze złotogłowi tureckiego, na dnie czerwonym, frandzle szczerosrebrne.

23. *Antepedija od Oltarza Corporis Christi.*

Tych jest opis 8. Wypisaliśmy kosztowniejsze.

Antepedijum złotogłowe zielone, z kwiatami srebrnymi.

Antepedijum złotogłowe czerwone, frandzle z złotogłowi żółtego.

24. *Antepedija od Oltarza Crucis.*

Tych jest opis 5.

25. *Antepedija od Oltarza Zwiastowania.*

Tych jest opis 8.

26. *Antepedija od Oltarza S. Stanisława.*

Tych jest opis 5.

27. *Antepedija od Oltarza w Lorecie.*

Tych jest opis 4.

28. *Baldachija.*

Baldachim złotogłowy zielony, z frandzlą zieloną jedwabną, na wierzchu gałek srebrnych 6.

Drugi takiż, tylko stary.

29. *Szérzynki.*

Szérzynka atlasowa czerwona, złotem haftowana, w której pośrodku wyszyte *Ave Maria*, r. 1587, i trzy aniołki.

Szérzynka złotogłowa na brunatnem dnie.

Szérzynka złotogłowa, w pośrodku imię *Jezus*, i po rogach kwiaty złotem haftowane.

Szérzynka altembasowa, na niej kwiaty złote.

Szérzynka atlasowa biała, w blaszki złote szyta.

Szérzynka atlasowa czerwona, w środku imię *Jezus*, złotem haftowana.

Szérzynek złotem i jedwabiem haftowanych 10.

Szérzynek bez złota 3.

Szérzynki z dupli kitajki, perłami haftowane z frandzlą złotą.

Szérzynka z kitajki czerwonej, na niej imię *Jezus* złotem haftowane.

30. *Vela na Najświętszy Sakrament.*

Velum czerwone złotogłowowe, z frandzlą srebrną perłami haftowane; w pośrodku Baranek perłowy.

Velum czarne aksamitne, w pośrodku *Dieciątka* trzymające krzyżyk pozłocisty, a *velum* perłami sadzone.

Velum czerwone z kitajki złotem haftowane.

Velum czerwone atlasowe, z pasamonami złotymi.

Velum zielone złotogłowowe, kosztownie perłami sadzone.

Velum czerwone złotogłowowe, kosztownie perłami sadzone.

Velum albo raczej namiotek do *tabernaculum*, ten cały kosztownie perłami sadzony.

Vel albo płaszczyków do Najświętszego Sakramentu, gdy do chorych księży chodzą, 5: złotogłowowy-czerwony, złotogłowowy-żółty, atlasowy-czerwony, aksamitny-czarny, płócienkowy złoty perłami sadzony.

Vel albo płaszczyków na Najświętszy Sakrament złotem haftowanych i perłami sadzonych 13.

31. *Alby i Humerały,*

Tych jest opis 15.

32. *Pasy.*

Pas zielony ze złotem 1.

Pasów nicianych 60.

33. Tuwalnie, Jedwabnice i Ręczniki.

Tuwalni złotem i jedwabiem wyszywanych 4.

Jedwabnic różnej farby 12.

Ręczników do lawaterza 5.

Ręczników ołtarzowych ze złotem 40.

34. Bursy, Korporały i Subkorporały.

Bursa złotogłówna czerwona, złotem i srebrem haftowana, we środku kamień brunatny, a w około niego mniejszych 8, w połowie perłami sadzona.

Burs różnej materii 16.

Korporałów 17.

Subkorporały dwa złotem haftowane, a trzeci czarnem szyciem.

35. Vela na kielichy.

Velum jedwabne, złotem i srebrem haftowane, 1.

Velum kitajczane, złotem i srebrem haftowane, 1.

Velum kitajczane, w środku baranek, srebrem haftowane, 1.

Vel na jedwabnicach, różnie haftowanych, 17.

Vel różnej materii, złotem i jedwabiem haftowanych, 24.

Vel czarnych 10.

36. Puryfikatoryja i Kustodyja.

Puryfikatoryj 60.

Kustodyje jedna złotogłówna, perłami wielkimi miejscami sadzona, złotem i srebrem haftowana.

Kustodyj różnych 22.

37. Obrusy do Wielkiego Ołtarza.

Obrusów rąbkowych z siatką, czarnym wzorem i czerwonym jedwabiem wyszywanych, 4.

Obrusów płóciennych dwa, jeden z siatką a drugi złotem haftowany.

Obrusów zwyczajnych 10.

38. *Obrusy do Ołtarza Corporis.*

Obrus rąbkowy z siatką.

Obrus płócienny złotem haftowany.

Obrus z listwami wzorzystymi.

Obrus płócienny z listwami pstrymi.

39. *Obrusy do Ołtarza Crucis.*

Jeden rąbkowy, a dwa płócienne.

40. *Obrusy do Ołtarza Annuntiationis.*

Obrusów różnych rąbkowych 4.

41. *Obrusy do Ołtarza Św. Stanisława.*

Obrusów płóciennych 4.

42. *Obrusy do Loretu.*

Obrus rąbkowy haftowany, z listwami kosztownymi, na których są lewkwie.

Obrus rąbkowy pstrego wzoru.

Obrusów rąbkowych różnem szyciem 7.

43. *Lichtarze różne i inne potrzeby.*

Lichtarzew mosiądzowych 13 — cynowych 4 — drewnianych 2 — żelaznych 3: jeden przed Crucis, drugi przed Loretem, a trzeci przed Wielkim Ołtarzem.

Koron 8. — Żelaz do pieczenia opłatków 6. — Pulpitki drewniane 2. — Poduszki aksamitne 2. — Cyrkularze dwa wielkie do Hostyi, a dwa mniejsze. — Falstydyum z aparatem złotogłowym. — Stołek czarny kurdybanowy. — Banie 2 miedziane do święconej wody. — Ceber i dwie kadzie

miedziane na święconą wodę. — Gar wielki miedziany, co w nim wodę noszą. — Kociołki 2 miedziane, a trzeci mosiężny do święconej wody. — Grób-Pański od Wielkiego Ołtarza. — Grób od Kwietniój Niedzieli. — Fajerek do ognia na zimę 2. — Vascula czworo centumfolia (?) do ziół i na kwiaty. — Dzwonek w zakrystyi. — Klucze do wszystkich zamków. — Lichtarz drewniany na Ciemną-Jutrznią. — Tarapet i klekotki. — Velum templi quadragesimale białe z czerwonymi listwami. — Vel prostych na ołtarze przedniejsze kościelne 7. — Vela na pulpit, na którym dyjakon z subdyakonem śpiewa przy Mszy św. — Portatorium i sustentaculum pod monstrancyję cum tegumentis ze złotogłowiu starego. — Palm ze trzciny włoskiej pro Dominica Palmarum 8. — Antfas mosiężowy w zakrystyi. — Wezglowie do grobu. — Zegarek z białym proszkiem do zakrystyi. — Kocioł 1 i wanny 2 miedziane na kościele. — Lichtarzów cynowych małych 2 — Lichtarzów mosiężowych 2 — Lichtarzów trójkątnych mosiężowych 2. — Sukienek czerwonych na chłopięta 2 i dwa birety — także i dwie komeszki białe. — Kapturków, w których chodzą dzwonnicy przy Najświętszym Sakramencie, czerwonych sukiennych 4.

44. *Obrazy.*

Obraz Najświętszej Maryi Panny, od księdza Powodowskiego, wielki, w Skarbcu.

Obrazów Apostolskich z Salwatorem 13, od księdza Gierlachowskiego.

Obrazów różnych w Skarbcu 6.

Figury Pańskie na krzyżach drewnianych 3.

Figura Pańska na osielku.

Figur, które zowią Resurrectiami, 3.

45. *Chorągwie.*

Chorągwi złotogłowych 2, materyjalnych 2, czerwonych 2, żółtych 2, białych 2.

46. *Obicia.*

Opony zielone materyjalne, Niderlandzkie, 4.

Obicia adamaszkowe osiem brytów, te do Wielk. Ołtarza.

Obicie na kazanicę, adamaszkowe czerwone, trzy sztuki z frandzlami złotymi na dół, a czwarta także na wierzch z gałkami złocistymi.

Na podniebienie kazanicę także obicie, na którym gołabek miejscami złocisty a miejscami srebrzysty.

Kobierców białych 3, a czerwonych 5. Vela dwoje na kazanicę jedwabne czerwone z frandzlą złotą.

Drugie obicie na kazanicę z adamaszku zielonego, czerwonego i złotego z frandzlą jedwabną.

Złotogłowi złotego 6 brytów.

Złotogłowi na dnie brunatnem 4 bryty.

Aksamitu ceglastego, na płócienu srebrnem sztuka 1.

Kitajki czerwonej z listwami zielonymi, nakształt obicia, sztuka wielka.

Lentuchów czerwonych złotogłowowych do ubierania 2.

Dwoje sukna na gradusy do Wielkiego Ołtarza.

47. *Księgi.*

Agiend 2. — Mszałów rzymskich 8. — Graduałów papierowych 2. — Psalterz papierowy 1. — Antyfonarz papierowy 1. — Kapitularz pargaminowy 1.

48. *Skabella i Antependija na nich.*

Skabella pod relikwije 4 — dwie wielkie, a dwie małe; na wielkie antependyjka dwa atlasowe srebrem haftowane, a na małe jedno antependyjko atlasowe z listwą złotogłowową, a drugie adamaszkowe z frandzlą zieloną.

49. *Ornaty do przerabiania dane*

i księdzu Zakrystyjanowi zostawione, a które w spisie poprzednim nie podane.

Ornat złotogłowowy złoty, z białymi kwiatami, na nim krzyż złotem haftowany, na którym na wierzchu Salwator per-

łami sadzony. Najśw. Panna z Dzieciątkiem, także perłami sadzona z koroną na głowie złocistą. ŚŚ. Piotr i Stanisław po stronach także perłowi. Ś. Dorota z kubkiem złocistym z pereł także — jako téż i Ś. Katarzyna. Na krańcach tego ornatu, pereły w tabliczki są sadzone.

Ornat złotogłowy czerwony, na nim krzyż złotem haftowany z pasyją perłową, w której na piersiach trochę pereł nie masz. Na wierzchu Bóg-Ojciec perłami sadzony. Ś. Katarzyna i Ś. Wojciech po stronach, także perłowi, i u spodku takąż Ś. Maryja-Magdalena.

Ornat złotogłowy czerwony, na nim krzyż, na którym Salwator. ŚŚ. Piotr, Paweł, Jakób i Jan, perłami sadzeni; jako téż i herby miasta.

Ornat złotogłowy czerwony, na dnie atłasowem czerwonym, na nim krzyż z pasyją perłami sadzony, z kamieniami 4 drogiemi. Ś. Wojciech i Ś. Stanisław, jako téż i herb królewski, wszystko to z pereł.

Ornat złotogłowy czerwony, na dnie czezwonem aksamitnem, krzyż na nim złotem haftowany, na którym *effigies* na siedmiu polach Męki Pańskiej, wszystko złotem haftowane.

Ornat złotogłowy pstro-czerwony, z kwiatami białemi, na którym krzyż złotem haftowany, a na nim pasyja perłami sadzona, a ŚŚ. Stanisław, Wojciech i Jan, Najś. Panna i Salwator złotem haftowani.

Ornat złotogłowy na dnie zielonem, na nim krzyż złotem haftowany, na którym *effigies* Najśw. Panny, ŚŚ. Katarzyny, Barbary, Doroty i Urszule.

Ornat złotogłowy czerwony z kwiatami złotymi, na nim krzyż złoty, w około pasamonowa tkanka złota.

Ornat adamaszkowy czerwony, wzoru wielkiego, na którym krzyż pstry ze złotem, z różnymi figurami Świętych.

Ornat adamaszkowy pstry czerwony, na nim pasyja złotem haftowana.

Ornat adamaszkowy pstry, w kwiaty złote, kolumna na nim złotem haftowana.

Ornat adamaszkowy floryzowany, krzyż na nim z pasyją złotem haftowany.

Ornat złotogłówny żółty, krzyż na nim z pasamonu srebrnego.

Ornat aksamitny brunatny, wzorzysty, na którym krzyż i inne figury złotem haftowane.

Ornat aksamitny brunatny wzorzysty, na nim kolumna złotem haftowana, a na niej *effigies* Męki Pańskiej we trzech polach.

Ornat aksamitny gładki brunatny, krzyż na nim pstry jedwabny z pasyją, około której szyi jest frandzla złota.

Ornat adamaszkowy brunatny, wielkiego wzoru, w kwiaty srebrne, na nim krzyż z pasyją złoty.

Odtąd z kolei aż do liczby 26 są opisy Ornatów z różnej materji, lecz niebogate.

Dalmatyki 2 adamaszkowe w kwiaty złote, z takież kutasami.

Kapa altembasowa na zielonym aksamicie, listwy około niej złotem haftowane z różnymi Świętymi, którzy są perłami sadzeni — a ci są: Ś. Jan, Ś. Walenty, Ś. Jerzy, Ś. Stanisław, Ś. Wojciech i drugi raz Ś. Stanisław. Herb na spodku. Orzeł perłami sadzony. Szczyt u téj kapy: wyobrażenie Ś. Anny Samotrzeciej złotem haftowanej; a drugie Ś. Anny Samotrzeciej perłami sadzonej. W koło téj kapy gałki perłowe.

50. W Kaplicy Loretańskiej.

Po rewizji téj kaplicy okazało się samego szczerzego złota, gwichtem srebrnym ważonego, półtory grzywny i skojcy półtora.

Łańcuch wielki, który jest, ten nie był ważony, jest w nim 150 czerwonych złotych.

Srebra zaś w różnych wyobrażeniach i tabliczkach jest sztuk 109. — Większe są: Blacha nakształt piersi z trzema łańcuszkami. — Pacierze srebrne, *Decades* u nich złociste,

pięcioro-graniaste u tych pacierzy, we środku jest puszka okrągła srebrna złocista. — Pas wielki w płateczki białe szczéro-srebrne od p. Czeskiej. — Łańcuch złocisty pancerzową robotą. — Serc srebrnych całych dwa, a pięć połowicznych. — Panna odlewana srebrna. — Łubek wielki srebrny. — Dziecię srebrne całe odlewane. — Oczy srebrne na takich łańcuszkach, tych jest pięć. — Ząb srebrny na łańcuszku. — Pasek srebrny niewielki. — Złotych talarów, albo Szaugroszów 5, a jeden srebrny na trzech łańcuszkach. — Agnusek złocisty, z jednej strony pasyja a z drugiej Ś. Anna. — Agnuski srebrne dwa, a trzeci nakształt serduszka na trzech łańcuszkach. — Krzyżyczek, na którym figury różne Męki Pańskiej. — Wszystko srebro w Lorecie waży grzywien 131 i skojcy 12.

**Nad podany rejestr księdza Zakrystyjana
znajdują się jeszcze te rzeczy w Lorecie:**

Pacierze wielkie kamienne, *Decades* u nich srebrne, siedem, na końcu u kutasa pasyjka srebrna złocista.

Pacierze nakształt bursztynowych, *Decades* i krzyżyków złocistych 7.

Pacierze koralowe moskiewskie, przy których dwa półorły pozłociste, a trzeci wielki, na którym cesarz z mieczem, rok na nim 150.

Saufgros nakształt półtalara.

Paciorki krystalowe, u których *Decades* perfumowane czarne, złotem sadzone.

Paciorki koralowe, dziegami srebrnymi przeplatane, przy których Agnusek srebrny.

Korali nici 30, z rączek dziecinnych.

Korali nić, perłami przeplatana.

Krzyżyki dwa srebrne, na których pasyjki złociste.

Krzyżyki dwa srebrne z takiemiż pasyjkami.

Agnusek perłami po obu stronach sadzony.

Paciorków srebrnych 18, między którymi koraliki drobne i kryształowe pacierze.

Korona wielka na obrazie Najśw. Panny w samym Lorecie, srebrna, atłasem podłożona, na której złotych feretów 26; jest ona kamieniami sadzona.

Obraz Najśw. Panny Loretowej dwiema blachami srebrnymi obity po obudwu stronach.

Blacha srebrna, na której Najśw. Panna, przed którą osoba wielka klęczy, ta blacha od pani Czeskiej.

Lampa srebrna wielka, na trzech takichże łańcuszkach przed tym ołtarzem Najśw. Panny wisi.

Noszeniczko srebrne złociste, u którego we środku kryształ wprawiony.

Trzy obrazy Moskiewskie, całe srebrne.

Koronka na Pana Jezusa srebrna pozłocista, kamieniami rozmaitemi sadzona.

Saufgros nakształt półtalara.

Saufgrosy, na których *effigies episcopi Vratislaviensis* ważą srebra grzywien 7 i skojcy 2.

Agnusek, u którego na jednej stronie kryształ we środku, a na drugiej puszczał nakształt agnuszka.

Pacierze koralowe z Saufgrosem jednym złotym, a drugim srebrnym, przy tych tabliczka srebrna, na niej wyryte Abecadło.

Paciorki koralowe z *Decadesami* osiemnastą srebrnymi, przy których serce kryształowe w srebro oprawione.

Obrazek Moskiewski srebrny mały, turkusami sadzony.

Podpiersie na aksamicie, czerwone, perłami i blaszkami złotem haftowane.

Ostatek oddali PP. Kościelni, co do Zakrystyi i do Loretu należy, według rewizyi pierwszej *in Anno* 1620 uczynionéj i spisanej.

Na co się podpisujemy Rajcy miasta stołecznego Krakowa, Delegowani i Rewizorowie własności miejskiej, Adam

Nagot, Jan Cyrus, Daniel Zajdlie, Mikołaj Pernus i Andrzej Bełza Sekretarz miasta.

Data jak wyżej.

(Wyjątek drugi.)

Z Inwentarza spisane r. 1654 przez księdza Mikołaja Słowikowskiego Kanonika i Archiprezbitera Krakowskiego i przez Ich Mśc PP. Jakóba Celestę i Marcina Paczoszkę Radziec Krakowskich i przez p. Jana Rorajskiego Pisarza Krakowskiego.

(Wypisaliśmy tylko kosztowniejsze rzeczy i te, które wyrażono, że przybyły.)

Monstrancja wielka dawna, ta waży grzywien 74 łutów 14. Przybyły do niej łańcuch złoty, waży czerwonych złotych 33. — Łańcuszków trzy prządziankowych, waży czerwonych złotych 21. — Łańcuch pancerzowy, waży czerwonych złotych 44. — Łańcuch w ogniwa, waży czerwonych złotych 137. — Łańcuch w ogniwa waży 80 czerwonych złotych. — Łańcuch który waży 33 czerwonych złotych. — Łańcuch węższy, waży 88 i pół czerwonych złotych, od pani Stanisławowej Szembekowej. — Feretów 12, te waży 29 czerwonych złotych. — Szafir wiszący wielki, w około rubiny i dyjamenty — złoto waży 26 i pół czerwonych złotych. — Monile parvum z wielkim rubinem, szmaragdem i szafirem, złoto waży 14 czerwonych złotych. — Perła na tej monstrancji wisi półtrzyznasta łota.

Monstrancja druga, na tej wszystko jest według dawnego inwentarza; waży ona grzywien 28 i łutów 8. Przybyło tylko do niej: łańcuch pancerzowy, ten waży 77 i pół czerwonych złotych; — kanaczek z perłami, waży 22 czerwonych złotych.

Złoto.

Łańcuch pancerzowy, waży 47 i pół czerwonych złotych.
Łańcuch w ogniwa, waży 32 czerwonych złotych.

Łańcuszki dwa skłniające, ważą 14 czerwonych złotych.

Manele z rogiem łosiem, ważą 9 czerwonych złotych.

Kanaczek we troje z łańcuszkiem skłniającym i perłami, waży 34 i pół czerw. złotych.

Baryłka perłami nasadzana z łańcuszkiem u kłóteczeni waży 122 czerw. złotych.

Repositorium, *instar monstrancji*, *in medio cum Ligno vitae* waży grzywien 58 łótów 4.

Repositoria inne, ważą grzywien 39 łót. 35.

Effigies Ś. Jana i Ś. Anny, ważą grzywien 12 łótów 4.

Krzyże srebrne.

Te się znajdują według dawnego inwentarza. Nowych wiele także przybyło — między niemi jest wiele pozłocistych, ważą razem grzywien 194 łótów 56; między niemi jeden waży grzywien 97, a drugi 40.

Pacyfikalija srebrne.

Tych jest wiele kosztownych, perłami sadzonych, ważą grzywien 27 łótów 27.

Różne rzeczy srebrne, jako to: Lichtarze, Kociołki do wody święconej, Lampy, Trybularze, Miednice, Ampułki i inne. Wszystkie razem ważą grzywien 742 łótów 248. — Między niemi dwie pary lichtarzy z herbami miejskimi, ważą grzywien 83 łótów 8.

Para lichtarzy *cum effigie B. M. Virginis*, ważą grzywien 72 łótów 9.

Trybularz, nawicele dwie i łyżeczki dwie, ważą grzywien 34.

Ośiem krzyżów przy chorągwiach miejskich, ważą grzywien 61.

Lampy w Lorecie, ważą grzywien 40.

Para ampułek złocistych staroświeckich, waży grzywien 8.

Kielichy.

Tych opis jest 54, ważą grzywien 79 łutów 388.

Patyny złociste i inne srebra.

Ważą ogólnie grzywien 165 łutów 65.

Pereł różnych jest łutów 174.

Jest opis sreber innych, lecz bez wagi, — jako to: Na ołtarzu *Annuntiationis*, jest tabliczek 6. — Serduszko 1. — Korony na N. Pannę złociste 2. — Korona złocista na Archaniole 1. — Na obrazie, który jest przy kolumnie przy tymże ołtarzu ku północy jest tabliczek 17. — Serduszko 1.

Na ołtarzu Ś. Stanisława, jest tabliczek 5. — Serduszko 1.

W kaplicy Romerowskiej jest tabliczek 19, serduszek 4, nóżek 4. — Na głowie N. Panny i Pana Jezusa, korony złociste. — W téjże kaplicy na ołtarzu Ś. Anny tabliczek 8. — Serduszek dwa, jedno złote, drugie srebrne.

Na ołtarzu *Conceptionis*, korony złociste 2.

Na ołtarzu Ś. Katarzyny, tabliczka 1. — Na ołtarzu Ś. Katarzyny to-ż samo (?).

Sub Turri Campanaria in capella S. Felicis. — Na głowie Najśw. Panny i Pana Jezusa, srebrne korony 2. — Tabliczek 2. — Serduszek 2.

Następuje potem Spis Ornatów, Kap, Antepedyjów (to jedno przybyło z lamy srebrnej) — Koberców (tych przybyło perskich 14, z dawniejszych brakuje 2, które wziął nieboszczyk Archiprezbiter) — Alb (przybyło 26). — Mszałów (przybyło 5). — Chumerałów, Krzyżów, Orlików perłowych. — Baldachim (altembasowy nowo sprawiony).

Przybyło także: Dwie sztuki złotogłowi z węzami. — Drugie 2, po cztery bryty. — Obicie w paski adamaszkowe, także przybyło. — Namiot zielony dupłowy, z wstęgami karmazynowymi, dał go pan Zajdlie, a nieboszczyk Archiprezbiter darował go pani Rapowej.

II.

Różne ważniejsze zdarzenia

w kościele lub w parafii Najświęt. Panny Maryi w Rynku
zaszłe.

- R. 1412 W dzień Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, tu w kościele odprawiło się z wielką okazałością nabożeństwo na podziękowanie Panu Bogu, że dozwolił *insignia* dawne królewskie odzyskać królowi Władysławowi Jagielle, od Zygmunta cesarza i króla węgierskiego, a te były: Korona złota — berło — jabłko i szczyrbiec Bolesława Chrobrego. Klejnoty te z innemi wystawione były, po skończonem nabożeństwie, na widok publiczny w Rynku głównym, a potem na Zamek z uroczystością przeniesione, i w Skarbcu Koronnym złożone.
- „ 1489 Pochowany tu został w grobie kościelnym w chórze Świętosław ze Sławkowa, tegoż kościoła mansyonarz; później został on policzony między błogosławionych.
- „ 1572 Odprawił się tu wspaniały pogrzeb Jana Leopolicy (Nicza — Lwowczyka) Dra Teologii profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, archidyakona katedralnego krakowskiego, męża wielce uczonego, który tu pochowany został.
- „ 1599 We środę po Ś. Tomaszu z Akwinu, pijani słudzy Stanisława Mińskiego wojewody łęczyckiego, tu w kościele posiekali pałaszami jednego krawczyka. Kościół przez ośm dni został zamknięty, a przestępcy okupili się od śmierci dwoma tysiącami złotych.
- „ 1605 dnia 27 listopada, tu w kościele odbyła się wielka ceremonija, po odbytem nabożeństwie, oddania ka-

pelusza kardynalskiego, przysłanego przez Pawła V papieża, Bernardowi Maciejowskiemu biskupowi krakowskiemu, który w roku następnym został prymasem i przy biskupstwie krakowskiem się utrzymał.

- R. 1680 dnia 29 stycznia, odprawiło się tu z wielką okazałością żałobne nabożeństwo za Jędrzeja Trzebieckiego biskupa krakowskiego, księcia siewierskiego. Mowę pogrzebową miał Wojciech Konstanty Woźniowski, proboszcz skawiński, pleban Tyniecki i *kaznodzieja sobotni* kościoła Panny Maryi w Rynku, w której tak o zmarłym mówił: „Widzieliśmy że *amor Patriae* pasował go rycerzem i Chrystusowym uczynił kawalerem, gdy w różnych ekspedycjach, lecz osobliwie przeciw nieprzyjaciołom Wiary świętej bisurmanom, okryte chorągwie usarskie i piesze rejimenta kosztem własnym stawiał.“
- „ 1700 odprawiło się tu z wielką okazałością żałobne nabożeństwo za Jerzego Januszowicza kanon. kat. krak., archiprezbitera tegoż kościoła, który tu pochowany został. On wystawił portyk, którym kościół bardzo przyozdobił.
- „ 1748 dnia 28 października, odprawiono tu z wielką okazałością konsekracyją Adama Komorowskiego na arcybiskupa gnieźnieńskiego. Ceremonii téj dopełnił Jędrzej Stanisław Załuski biskup krakowski, w asystencji innych biskupów.
- „ 1761 dnia 15 lipca, odprawiło się tu z wielką okazałością, żałobne nabożeństwo za Jacka Łopackiego, Ś. Teologii i Medycyny Dra, archiprezbitera tutejszego kościoła, kanon. kat. krak. i dziekana kolegiaty sandomierskiej, który tu pochowany został. Przyłożył się on wiele do odmiany tego kościoła wewnątrz, gdyż wiele ołtarzów marmurowych wystawił.

III.

O P o g r z e b a c h.

Nim przystąpimy do opisu pogrzebów chrześcijańskich, opiszemy wprzód pogańskie. Wiemy to z historyji, a jeszcze dokładniej z odkopywania grobów, „że zmarłego Słowianina, w czasach u nas pogańskich, opatrywano w odzież przyzwoitą, w oręż, nóż, krzesiwo, i kładziono w popioły, po spaleniu ciała, posążki bożków, lub monetę, jaką się mieć zdarzyło, stąd często w urnach (popielnicach) słowiańskich, pieniądź jaki rzymski dostrzeżony bywa.

W grobach kobiet umieszczano różne ich ozdoby metalowe które nosiły, jako téż ich narzędzia pracy, igłę, nici, nożyce, i t. p.

Opłakiwano umarłych, wyliczano ich pochwały. Palenie ciała i chowanie popiołów w urnach, na zgłiszczach wspólnych, lub osobno, było używanem u Słowian. W niektórych wszakże stronach grzebano ich zwłoki, jak w Kijowskiem i na Wołyniu; samo może nazwanie kościołów u nas wskazuje, że pierwiastkowo były miejscem pogrzebów, i od kości zapewne tak nazwane zostały.

Okładali jeszcze Słowianie mogiły swe kamieniami lub palisadą. Były pokolenia słowiańskie, u których stawiano urny na słupach przy rozstajnych drogach. Przynoszono i potrawy na grobowce. Duchy niepogrzebionych bląkały się po lasach, towarzyszyły im puszczyki i sowy. Umierający tych częstowali, z którymi się miał rozstać, piwem i miodem.

Duisburg pisze: że obmywszy zmarłego w łaźni, ubierano go w koszulę białą, sadzano na stołku i zdrowie jego spijano mówiąc: „Ja do ciebie piję miły przyjacielu! i czemuś umarł? wszak masz swoją miłą oblubienicę, dziatki i bydlę, przyjaciół i wszelki dostatek.“

Strykowski pisze: „Pili obecni do zmarłego na dobranoc, kazali mu pozdrawiać krewnych na tamtym świecie, ludzko się z niemi obchodzić. Ubierali ich w szaty, przypasywali im kord, lub siekiere, obwiązywali koło szyi ręcznik, w który kładli kilka groszy, w grobie stawiali chleb z solą i koneweczkę piwa.

Prowadząc zwłoki Litwini, wołali: „gejgele, begajte Piko-
kole,“ (uciekajcie, biecicie precz djabli), i mówiąc to, orężem wywijali, albo nożem, ażeby złe duchy odstraszyć.

W Inflanciech przy pogrzebie w trąby grając śpiewano: Idź nieboże z tego nędznego świata, pełnego ucisków rozmaitych, na świat lepszy, gdzie wesele wieczne, gdzie ani hardy Niemiec, ani drapieżny Lejszysz (Litwin) nie będzie mógł ciebie krzywdzić. Nie Germani tobie, lecz ty im rozkazywać będziesz, masz oto pokarm na drogę i oręż.“

Zwyczaj u ludu bardzo się zakorzenia, i trzeba wieków, ażeby o nim zapomniał; i dla tego dziś jeszcze przy pogrzebach w Krakowskim i Sandomierskim, nie ledwie w każdej wsi, jeden ze starych gospodarzy ma przemowę, gdy zwłoki z domu wynoszą, a zwłaszcza gdy przy wynoszeniu zwłok na marach nie znajduje się ksiądz proboszcz, lub jego wikary. Mowy takie wszystkich słuchaczów do łez rzewnych pobudzają. Z patryarchalnych wieków pochodzić musi ten obyczaj, nam tylko właściwy; za granicą nie zdarza się o nim słyszeć. Takież sam obrządek odbywają w Lubelskim nad Wisłą, i w Województwie Rawskim. Każdy niemal mowca temi słowy kończy swoją przemowę: „Teraz idźcie do domu, a pamiętajcie nie oglądać się.“ Słowa te są natchnieniem zabobonu, jakoby zmarły, za którym się kto ogląda, przychodził doń w nocy i straszył.

W Kurlandyi i Prusach w Zaduszny dzień, albo w święto, idą ludzie na mogiłki, składają się na war piwa, a kobiety znoszą ryby pieczone i warzone lub inne potrawy.

W Litwie i na Żmudzi, w czasie uczt podobnych, każdą mąką, zbożem, solą i kadzidłem, nucąc, „a za wissumos pri-jatelos musa.“ Rzucają każdej potrawy pod stół, zlewają nieco trunków.

Żmudziny dnia drugiego listopada obchodzą obrząd Ilgi, na cześć zmarłych. Ilu zaproszono umarłych do stołu i do łaźni, tyle próżnych stołków stawiano i koszul na nich; to święto nazywa się teraz Dziady.

Podług Melecysza żona zmarłego męża opłakuje przez dni 30 ciągle, krewni w dniu trzecim, szóstym, dziewiątym i czterdziestym sprawują uczty, nie używając w nich nożów, i siedząc w milczeniu. Po uczcie zamiata ofiarnik izbę, wołając na duszyczki: „jadłyście, piłyście, teraz idźcie precz.“ Wtenczas dopiero zaczyna się rozmowa i pijatyka.

W Litwie na Żmudzi, tudzież u Prusaków, a w wielu miejscach i w Polsce, trwa dotąd mniemanie, że w dzień Zadzuszny, umarli sami pod przewodnictwem zmarłych równie kapłanów odprawiają żałobne nabożeństwo. Każdemu i na tantym świecie, stan jego ma być zachowany, dla tego to z książęty i panami, sługi, służebnice, szaty, klejnoty, konie, charty, ogary, sokoły i inne ptaki myśliwskie, sajdaki i łuki, szable, włocznie, zbroje, i wszystko, w czym się kochał nieboszczyk, rzucano w ogień.

Przed sędziego Boga drapiąc się na górę przykrą, skalistą, potrzebowali rysich, lub niedźwiedzich pazurów.

W Zadniestrzańskiej okolicy, po śmierci męża lub żony, uwiadniają się krewni i sąsiedzi, którzy umarłego ciało obmywają. Jeżeli gospodarz umrze, żona go ubiera w czapkę, białą koszulę, w hołosznie (spodnie) i przepasuje. Gdy zmarłego męża w trumnie wynoszą, żona chwytą nowy garnek, rzuca o ziemię, tłucze, i tak daleko, jak się obejście rozciąga, owsem sieje. To garnka tłuczenie oznacza, że nędzne człowieka życie, jak ta glina łąco podlega zniszczeniu; i tym to jest u gminu jeszcze tłomaczone sposobem, że przedtem mąż staraniem żony miał pokarm z tych garnków, owies był

jego chlebem; tracąc go, nie potrzebuje tego wszystkiego w domu, psuje i wyrzuca, chcąc, jakoby z głodu, przez żal za nim ginąć. Wszakże, jak umierający z gminu człowiek, z nadzwyczajną spokojnością świat opuszcza, podobnież u żon i krewnych żal częstokroć na samych tylko obrządkach się kończy. — Na trumnie kładą dwa bochenki chleba, pierwszy zabiera kobieta wymiatająca izbę, drugi dostaje się kapłanowi. Gdy wyniosą zwłoki, kładzie żona w tem miejscu, gdzie leżała głowa, bochenek chleba.

Dawniej wszyscy się chowali na smętarzu przy kościele, przy cerkwi, chociażby najszczuplejszy był, i zasadzano tam jałowcowe drzewa, świerki i jarzębiny, które do ogromnej niekiedy dochodziły grubości. Gdy starzy Słowianie groby swe w pośród lasów zakładać lubili, więc zapewne stąd pochodzi ten obyczaj. Nad każdym grobem rodzina stawia krzyże niewielkie, aby w dni Zaduszne osobliwie i w rocznicę śmierci odprawiała modlitwy, żale swoje wynurzała.

Po odbytym pogrzebie mąż lub żona sprawia obiad dla kapłana i Bractwa; dziewiątego dnia odprawia się nabożeństwo, a w rok roczennik, rocznica (anniwersarz). Gdy męża umarłego pamiątka się obchodzi, niesie żona do kościoła lub cerkwi miskę, łyżkę i kieliszek. Przy obchodzie śmierci żony, albo innéj kobiety, daje się kapłanowi przymitka, prymitka, przyrzutka czyli rańtuch, od mężczyzny zaś koszula.

U mieszczan uboższych, albo w miasteczkach mniejszych, pogrzeby zbliżają się do pogrzebów włościan; towarzyszą im wszakże Bractwa, Cech właściwy, częstokroć muzyka; u bogatszych okazałością i przepychem wyrównać pragną ślachcie.

(Zobacz opis pogrzebu: w Wiszni-Sądowej w Ruskiem, i w Buczku w Sieradzkim). *)

Dziecinnyim pogrzebom dziatki towarzyszyć zwykły, ażeby widziały, że je sprząta równie śmierć nieubлагana;

*) Może to jest w innym rękopisie autora. (P. W.)

ubrane w bieli, ustrojone w kwiaty, chłopczyki, niosą zwykle zmarłe dziewczęta, a zaś dziewczyny zmarłych chłopczyków. Podobnie i doroślejszym pannom zmarłym towarzyszą młodzieńce, a młodzieńcom zmarłym panny; zwykle na ich trumnach bywa z kwiatów wieniec jako godło niewinności. Po drodze, którą niesiono jej zwłoki, rzucano kwiaty, światło żałobne niemi strojono, i w grób do kwiatów podobnym, równie prędko jak kwiaty niknącym, rzucano tę ostatnią dla nich ofiarę.

„Mieście kwiaty na grób ten panny i młodzieńcy,
A jej ślachetne kości przyodziejcie wieńcy.“

Jan Kochanowski.

Nadmienić tu wypada, że gdy w lesie lub polu został kto zabity przez zbójców, to na jego grób ciskali przechodzący gałęzie różnej wielkości.

Przytaczamy tu niektóre wyjątki z synodów, na których arcybiskupi i biskupi w swoich dycezyjach ustawy stanowili dotyczące się pogrzebów.

„Ktokolwiek nie uiszcza się kościołowi z należnych opłat, jakoto: widerkaufów, mesznego, dziesięcin, i innych, temu odmawia się wszelkich Sakramentów; a gdyby nawet umierał, takiemu, choćby żądał księdza, ten nie ma mu dać rozgrzeszenia i nieodprawić pogrzebowego obrzędu.“

„Ktoby umierającemu odradzał, aby na smętarni parafijalnym lub w kościele nie chciał być pochowanym, tylko w innym, ten ulega klątwie.“

„Gdyby kto testamentem przeznaczył sobie grób w innym kościele, nie w swoim parafijalnym, to jednak sukcesorowie powinni zapłacić pokładne swemu plebanowi, a to pod klątwą.“

„Na smętarniach nie wolno robić żadnych zgrai, ani też hałasów, a to pod klątwą.“

JÓZEF ZAŁUSKI referendarz koronny w dziele „*Dwa Miecze r. 1731*“ str. 366 pisze: „Stawa się areszt, gdy kto umrze, nie opłaciwszy *impens* jakich w chorobie zawziętych; czasem i słudzy zatrzymują ciało pana swego do zapłaty.“

HERBEST (ZIELENIEWICZ BENEDYKT jezuita roku 1593 w Jarosławiu) w dziele „*Nauka prawego chrześcianina r. 1566 w Krakowie*“ pisze: „Zbytki też nieprzystojne za tem o pogrzebach staraniem idą: szkapy w kitajki ubieramy, pompy dziwne pogańskie stroimy, nieprzyjaciołom Krzyża świętego i Kościoła Bożego zgorszenie dajemy. Tedy ani kap ani świec nie potrzeba? Świec i kap potrzeba, ale bryzów i szkap nie potrzeba.“

SZAJNOCHA „*Szkice historyczne r. 1858.*“ Tom I str. 140 pisze: „Wszędzie duchowienstwo wywierało swój wpływ i mięszało się w wszelkie stósunki społeczne. Mianowicie weszło w zwyczaj zapisywać na łożu śmiercielném jakąś część majątku duchowienstwu, a przynajmniej oddać opiekę nad sierotami i pozostałością osobom duchownym, zakonnikom. Mieszczanie krakowscy hołdowali do zbytku temu obyczajowi. Już Kazimierz Wielki starał się temu położyć tamę, zakazując przywilejem r. 1358, aby nikt posiadłości albo dziedzictwa nie zapisywał duchownym. Atoli przeciwny ustawie duch czasu i obyczaj obeszły ją tem gęstszém odtąd oddawaniem księżom opieki i administracyi spuścizny. Wszelkie sprawy z takim duchownym opiekunem dzieci i dóbr mieszczzańskich, szły przed właściwy księżom Trybunał, to jest przed Sąd duchowny. Te coraz częstsze a kosztowne sądy ubożyły mieszczan, zadawały srogi cios sądownictwu miejskiemu. Jakoż przy coraz większem ze strony tegoż wpływu duchownego uciążeniu ubogich i nieubogich mieszczan, nastąpił znaczny ubytek w ludności miasta Krakowa. Król Władysław Jagiełło stanowczo dopiero temu zaradził uchwałą: „Nikomui nie wolno przy śmierci dawać opieki duchownym, ani też duchownym przyjmować. Wszelki taki majątek ulegnie

konfiskacie, z którego połowa przypadnie Skarbowi królewskiemu, a połowa rajcom krakowskim.“

(Pomówmy tu kilka słów o *kanfiskacie*. *Konfiskacyja*, czyn ten despotyczny, napiętnowano wszędzie często, jako nieuzasadnione okrucieństwo, niszczące byt materialny całych rodzin, za to, że jeden jój członek nie uległ prawu nałożonemu przez rządzącego. Konfiskata we wszystkich przypadkach, czemże jest innem, nad grabież? Konfiskacyja, jest jedno z owoców zatrutych bezprawia, raz że powiew wolności niszczy ją, a potem że jest przeciwną sprawiedliwości ze względu na drugich).

Żałujemy bardzo, iż dopiero od roku 1638 zaczęliśmy wypisywać o pogrzebach, gdyż i z wieków poprzednich można było dokładny ich obraz podać, i przenieść czytelnika w upłynione wieki. Pogrzeby, są to pomniki dobrej wiary umierających ludzi, z których korzyści dla następców ich lub innych wpływały.

R. 1638 Ja Stanisław Cyrus na pogrzeb odkazuję złp. 2.900, aby ciało moje w grobie przodków pochowane było.

(Hip. Kr. ks. 1169, str. 133.)

„ 1640 Ja Elżbieta Godorowska, na pogrzeb naznaczam złp. 1.106, żeby księża od P. Maryi przez wszystek czas, póki ciała mego do kościoła nie zanosą, wigilije śpiewali.

(Hip. Kr. ks. 1169 str. 837.)

„ 1641 Ja Konrad Wieluicher, dziedzic na Miachowie i Benduszu, na pogrzeb nazn. złp. 2.766.

(Hip. kr. ks. 1169 stron. 971.)

„ 1646 Ja Jan Starostka chcę, aby dobra moje, po zejściu dożywocia małżonki mojej, do kościoła Najś. Panny Maryi w Rynku krakowskim leżącego były obrócone na chwałę Bożą, wiedząc, że synowie moi Jan i Grze-

gorz tę pracę moję na obrażę Pana Boga zażywaliby i żeby im dobra moje okazują do większych niecnót nie były.

(Hip. Kr. ks. 1170, str. 969.)

- „ 1647 Ja Barbara Frączkowiczowa, zacnego pana Antón. Frączkowicza, rajce krakow. i pani Barbary małżonki córka, a teraz mająca trzeciego małżonka Wincent. Bottyni, kupca krakow., polecam, aby ciało moje w tymże kościele w grobie familii i domu naszego pochowane było. Na pogrzeb nazn. złp. 2.766.

(Hip. Kr. ks. 1219 stron. 1032.)

- „ 1665 Ja Maryanna Ambrozowiczowa, na pogrzeb, który ma być z procesyjami i Bractwy, naznaczam zło. pols. 4.150.

(Hip. Kr. ks. 1172, str. 362.)

- „ 1666 Ja Katarzyna z Konradów, Kacpra Segnica ławnika krakowskiego pozostała małżonka, na pogrzeb naznaczam złp. 2.766, a osobno złp. 300 na msze śś., aby zaraz po wyjściu ducha mego z ciała, przed pogrzebem jeszcze nieodwłocznie były odprawione.

(Hip. Kr. ks. 1172, str. 293.)

- „ 1666 Ja Anna z Łopackich, Piotra Goleckiego, rajce krak. pozostała małżonka, na pogrzeb zło. pols. 5.532 naznaczam.

(Hip. Kr. ks. 1172, str. 384.)

- „ 1669 Ja Paweł Wiśniowski, na pogrzeb naznaczam złp. 2.766 na rocznicę także złp. 1.000. Obraz Najś. Panny w srebro oprawny, nalewkę z miednicą, dwie pary lichtarzów srebrnych i kielich pozłocisty, do tegoż kościoła oddaję.

(Hip. Kr. ks. 1172, str. 593.)

- „ 1669 Ja Zofija, Marcina Frącowica, pisarza prowentów krakowskich małżonka, proszę, abym pogrzeb miała przyzwoity, i żeby tysiąc mszy śś. za duszę moję odprawione były.

(Hip. Kr. ks. 1172, -str. 600.)

R. 1672 Ja Jędrzej Kortyn, rajca krakowski, proszę aby ciało moje w grobie naszym pochowane było; na pogrzeb nazn. złp. 1000.

(Hip. Kr. ks. 1172, str. 805.)

„ 1674 Ja Zofija Węgrzynowiczowa starszego rajce krakow. pozostała małżonka, na pogrzeb naznaczam tylko złp. 300, na msze śś. za duszę moję złp. 132, które aby u ołtarzów uprzywilejowanych, z których dusza z Czyśca za każdą wybawioną bywa, odprawione były jak najprędzej.

(Hip. Kr. ks. 1173, str. 11.)

„ 1675 Ja Justyna Chroniczowa na pogrzeb nazn. złp. 400, na msze śś. przy pogrzebie złp. 200; alamodę albo kabat aksamitny czarny, i płaszczyk tercynellowy, do tegoż kościoła oddaję.

(Hip. Kr. ks. 1172, str. 70.)

„ 1677 Ja Anna Celeścina na pogrzeb naznaczam złp. 500, na msze śś., które w czasie pogrzebu mają być odprawione, złp. 1.000, a z osobna na *aniwersarz* zł. pols. 500.

(Hip. Kr. ks. 1173, str. 273.)

„ 1677 Ja Stanisław Bujakowicz na pogrzeb naznaczam złp. 200, na msze śś. w czasie pogrzebu złp. 500, ubogim jałmużny, aby za duszę moję Pana Boga prosili, rozdać złp. 500.

(Hip. Kr. ks. 1173, str. 302.)

„ 1678 Ja Gabryel Gładyszowicz, na pogrzeb naznaczam złp. 600, a na msze śś. przy pogrzebie złp. 1.000.

(Hip. Kr. ks. 1173, str. 330.)

„ 1685 Ja Katarzyna Marka, Antoniego Federycego, rajce krakow. małżonka, na pogrzeb naznaczam złp. 1.000, i drugi na msze śś. w czasie pogrzebu. Bractw i procesyi cokolwiek na moim pogrzebie będzie, każdemu z nich naznaczam złp. 10, a każdemu

ubogiemu, w czasie pogrzebu po groszy 6 jałmużny dać proszę.

(Hip. Kr. ks. 1173, str. 1110.)

R. 1686 Ja Grzegorz Chrapuński, inaczej Rabczyński, proszę, aby nazajutrz po śmierci mojej tu w kościele odprawiło się mszy śś. 1000, a po innych klasztorach i kościołach także złp. 1.000, na co leguję złotych polskich 2.000.

(Hip. Kr. ks. 1173, str. 1137.)

„ 1690 Ja Bartłomiej Będkowski, na pogrzeb leguję złp. 700, na rocznicę złp. 600, na ubogich złp. 100.

(Hip. Kr. ks. 1174, str. 140.)

„ 1691 Ja Dorota Uryszowska, obywatelka miasta Krakowa, na pogrzeb mój, aby był przystojny, naznaczam złp. 2.000, na rocznicę złp. 1.000. Do tegoż kościoła 50 dyamencików na koronę naznaczam.

(Hip. Kr. ks. 1174, str. 196.)

„ 1691 Ja Barbara Bojanowicowa, na pogrzeb naznaczam złp. 1.000, i na msze śś. w czasie pogrzebu złp. 1.000. Obraz Najś. Maryi Panny zawierający się naznaczam do tegoż kościoła; proszę, aby mu ozdobę dać przystojną i miejsce słuszne, żeby się chwała Boża odprawiała.

(Hip. Kr. ks. 1174, str. 220.)

„ 1696 Ja Jadwiga Popiołkowa proszę, jak tylko z ciała dusza moja wyjdzie, dać 1.000 złp. na msze śś.; na pogrzeb naznaczam złp. 600; na rocznicę złp. 400.

(Hip. Krak. ks. 1174, str. 657.)

„ 1698 Ja Anna Drużyńska na pogrzeb naznaczam złp. 2.000, na rocznicę złp. 2.000, na jałmużnę dla ubogich zł. 500.

(Hip. Kr. ks. 1174, str. 788)

„ 1700 Ja Kacper Kajzer, na pogrzeb nazn. złp. 1.500, na msze śś. złp. 600.

(Hip. Kr. ks. 1174, str. 1118.)

„ 1701 Ja Jadwiga Madternia, małżonka JKMc i sekretarza, proszę, jak tylko dusza z ciała wyjdzie, aby rozdać

na *tryczymy* do różnych kościołów złp. 500, na pogrzeb naznaczam złp. 2.000; po tym pogrzebie aby nazajutrz i przez trzy dni msze śś. żałobne odprawiały się, na co naznaczam złp. 1.000. Gdy zaś przyjdzie czas rocznicy, tedy żeby się przez trzy dni same msze śś. odprawiały, na co leguję złp. 1.000. A że do ozdoby Monstrancyi w tymże kościele niedostaje korony, tedy ja na tę ozdobę oddaję zausznice moje dyamentowe.

(Hip. Kr. ks. 1174, str. 1245.)

- R. 1701 Ja Stanisław Słowakowicz, filoz. i medycyny Doktor, radzca krakowski, mając zawsze w dobrej pamięci, nieodmienny w kancelaryi Niebieskiej przeciwko narodowi ludzkiemu ferowany dekret, przeto na pogrzeb naznaczam złp. 800, na *tryczymę* złp 50, na rocznicę złp. 500.

(Hip. Kr. ks. 1174, str. 1197.)

- „ 1705 Ja Katarzyna Bryknerowa, na pogrzeb naznaczam złp. 2.000, spodnicę izabellową na ornat leguję. Przy tem sztuczki dyamentowe oddaję P. Jezusowi na koronę do złotój Monstrancyi, których jest 22, i krzyż dyamentowy większy, na chwałę Boga oddaję.

(Hip. Kr. ks. 50. str. 877.)

- „ 1705 Ja Elżbieta Jakóba Raynekera, medyc. Dra, rajce krakow. małżonka, pozostała wdowa, na pogrzeb naznaczam złp. 4.000.

(Hip. Kr. ks. 1174. str. 1439.)

- „ 1712 Ja Mikołaj Królik, starszy radny miasta Krakowa, na pogrzeb przeznaczam złp. 3.600.

(Hip. Kr. ks. 297, str. 252.)

- „ 1732 Ja Katarzyna Bystrowska, kupcowa, proszę, aby ciało moje na drągu wynieść do kościoła P. Maryi, i tam w kaplicy Przemienienia Pańskiego postawić tam aby przez trzy dni stało. Pierwszego dnia mają śpiewać wigilije OO. Dominikanie, drugiego OO.

Franciszkanie, trzeciego OO. Karmelici z Piasku, OO. Bernardyni, OO. Augustianie i księża świeccy, aby w dzień pogrzebu msze śś. mieli i śpiewali, kiedy mnie będą chować w tym kościele, o co upraszam szczególnego mego dobrodzieja Jego Mość Księdza Prałata. Co tylko się znajduje w gotowiznie i w towarach i w ruchomościach, to wszystko przeznaczam na pogrzeb; wyjąwszy pościel, tę leguję OO. Reformatom z poszewkami, prześcieradłami, kołdrami, którym także książki leguję. Obrazy oddać do kościoła Ś. Jana, łóżka do PP. Miłosiernych. Synowi, który jest u księży Marków, nie nie leguję, bo on mnie wyciągnął jak strunę na lutni, a do tego, choć w Krakowie mieszkał, to do mnie nie zajrzał, a teraz będąc w Litwie nie nie pisuje; jednak mu macierzyńskie błogosławieństwo zostawiam. Długi według rejestru poodbierać, i na msze śś. rozdać.

(Hip. Kr. ks. 1177, str. 161.)

R. 1736 Ja Agnieszka Zaliwska na pogrzeb naznaczam złp. 2.500.

(Hip. Kr. ks. 1177, str. 322.)

„ 1737 Ja Salomea Barczowa, radczyną krakowską, na pogrzeb przeznaczam złp. 5.000. Suknie moje, które się znaleźć mogą, na aparaty do tegoż kościoła przeznaczam.

(Hip. Kr. ks. 1177, str. 396.)

„ 1737 Ja Paweł Dzierzgwa, radzca krak., na pogrzeb leguję złp. 3.000, na rocznicę złp. 1.000.

(Hip. Kr. ks. 297, str. 596.)

„ 1737 Ja Franciszek Schmidt na pogrzeb nazn. złp. 1.400, na rocznicę złp. 500.

(Hip. Kr. ks. 1177, str. 416.)

„ 1737 Ja Łazarz Derjakubowicz, wraz z małżonką moją z Auświcerów Magdaleną, radzca krak., zapisujemy kamienicę naszą własną dziedziczną w Rynku krak. od Pinocych nabytą. Kamienicę tę legujemy na

wieczne czasy kościołowi Panny Maryi w Rynku, której nie ma nigdy prawa sprzedawać, ale *perpetuis temporibus* administrować. Czynsze z téj kamienicy mają być obracane, rocznie złp. sto, do Archikonfraternii Pańskiej, z których złotych pol. 50 na msze śś. a złp. 50 na ubogich wstydzących się żebrac lub kaleków.

Księżom Penitencyjonarzom złp. 120 na msze śś. Na nasz *aniwersarz* (rocznicę) zł. pol. 200, który sam Prałat ma celebrować. Na wotywę w dzień Ś. Łazarza złp. 20. Na wotywę w dzień Ś. Maryi Magdaleny zło. pol. 20. Na światło przed *Sanctissimum*, które się ma palić w srebrnych pozłocistych lichtarzach, któreśmy dali, złp. 36. Na wotywę w dzień Ś. Filipa Neryjusza złp. 50.

Karmelitom na Piasek na wotywę przez obraz cudowny Najś. Maryi Panny złp. 20.

Dla dziadów dwunastu na płaszcze, które co trzy lata mają być sprawiane, rocznie po złp. 50.

Do Zakrystyi na wino czerwony złoty jeden.

Panom prowizorom każdemu po dwa czerw. zło.

Reszta dochodu ma być na inne potrzeby kościoła obrócona.

(Hip. Kr. ks. 54, str. 108.)

R. 1740 Ja Anna Zajfredtowa, na pogrzeb przezn. złp: 3.000.

(Hip. Kr. ks. 1177, str. 465.)

„ 1741 Ja Jadwiga Czączkiewiczowa, wdowa po Józefie medycyny Doktorze i radzcy krakowskim, na pogrzeb nazn. złp. 2.000, na rocznicę złp. 600, a na *Centurye* do Ś. Trójcy złp. 100.

(Hip. Kr. ks. 298, str. 5.)

„ 1743 Ja Laurenty Laśkiewicz, radzca krak., na pogrzeb przezn. złp. 2.500.

(Hip. Kr. ks. 298, str. 36.)

„ 1744 Ja Hiacynty Zajfret, na pogrzeb przezn. złp. 3.000, a 1.000 na żałobę.

R. 1744 Ja Franciszek Toryjani proszę, dopóki ciało moje stać będzie w kamienicy pod Karpiem, ma się w każdy dzień sto mszy św. odprawić, na co pieniądze pozostawiam. Na pogrzeb naznaczam złp. 2.500 i na rocznicę złp. 2.500. W tydzień po pogrzebie moim ma być sprawiony obiad na 25 ubogich, i oprócz tego, każdemu ma być dane po groszy 15.

(Hip. Kr. ks. 298, str. 79.)

„ 1747 Ja Feliks Bajer, radzca krakowski, na pogrzeb naznaczam złp. 2.000

(Hip. Kr. ks. 298, str. 134.)

„ 1748 Ja Łazarz Derjakubowicz, radzca krakowski, na pogrzeb naznaczam złp. 3.000. Na płaszcze dla ubogich przy tym kościele będących złp. 6.000 leguję.

(Hip. Kr. ks. 298, str. 154.)

„ 1749 Ja Maciej Mączyński, ławnik prawa wyższego, na pogrzeb przeznaczam złp. 2.000.

(Hip. Kr. ks. 298, str. 530.)

Następnych lat nie wypisywaliśmy, bo wszystkie poprzedzającym podobne. Takich pogrzebów w téj parafii na rok po kilka a nawet i po kilkanaście bywało; a cóż powiedzieć o uboższych pogrzebach? chyba to, że najuboższy w tym kościele kosztował złotych kilkaset — a takich nie wypisywaliśmy.

Przytaczamy tu dowody, jak umarłych przedtem u nas chowano.

Roku 1660 wydatek.

Za płótno na koszulę śmiertelną z bawełnicy tureckiej,	
z koronkami i szyciem	złp. 16
Czepek z forbotami rąbkowy	„ 2
Czapeczka włosowa, włosowej maści	„ 3

Szkarpetki lnianego płótna groszy 6

Od szubki robienia groszy 24

Trumna puklasta zlp. 6

(Kiedy u nas trumny drewniane powstały, trudno tego do-
wieść, zdaje się że dopiero w piętnastym wieku, gdyż w czter-
nastym wynoszono umarłego ubranego na marach bez tru-
mny, i tak go w ziemię kładziono i przysypywano.)'

Za rasę na obicie trunny łokci sześć, po kopie, złp. 12.

Ćwieków do obijania trumny kop. 10 złp. 10.

Za rozmaryn do trumny groszy 24.

(Hip. Kr. ks. 774, str. 379.)

Pogrzeb Wielmożnej Jej Mci Pani Konsyliarzowej Badurskiej, dziedziczki wsi Wadowa, r. 1789 kosztował — jak następuje:

Od mycia ciała jej	złp.	2
------------------------------	------	---

Od ubierania ciała i szycia koszuli	5
---	---

Za rękawiczki i wstążki do kornetu	7
--	---

Perukarzowi od fryzury	5
----------------------------------	---

Dziadom pilnującym ciała	„	12
------------------------------------	---	----

Ubóstwu aż do eksportacyi	„	8
-------------------------------------	---	---

Ksiedzu śpiewającemu psalterz	2
---	---

Eksportującym księżom świeckim	50	25
--------------------------------	----	----

Franciszkanom i Dominikanom	20
---------------------------------------	----

Wikaryuszom za kondukt	6
----------------------------------	---

Psalterzyście za dwa dni	10
--------------------------	----

Pochodniarzom sześciom	3
------------------------	---

Kantorom i od niesienia kirów	4
-------------------------------	---

Grabarzowi	6
------------	---

Za trunne stolarzowi	72
----------------------	----

do niej antaby i blacha	54
-------------------------	----

Na suknie kitaiki łokci 24 po fl 4 gro 15	108
---	-----

Na suknię książkę torbę 24 po il. 4 gró. 10 . . . „	100
Od roboty sukni	12

Od roboty sukni	"	12
Za światło nann Rozmanitowi		792

„ „ „	Dzianotemu	„	36
-------	------------	---	----

Za dzwonne do Panny Maryji	złp.	52
„ OO. Franciszkanom	„	27
„ OO. Dominikanom	„	18
„ OO. Ś. Barbary	„	12
„ OO. Augustyanom	„	24
„ OO. Karmelitom	„	9
Za msze św. księżom świeckim i zakonnym pod- czas pogrzebu	„	526
Za wigilię księżom świeckim	„	18
Zakonom pięciom po złp. 20	„	100
Assystującym do sumy	„	8
Chłopcóm do mszy św. służącym	„	10
Za kondukt wikaryuszom	„	4
Za krzyż aksamitny i żałobę	„	60
Kościelnym od ubierania kościoła	„	16
Za mąkę na hostyje	„	3
Obchodzącemu klasztory	„	2
Dziadom klęczącym przy trunnie	„	8
Dziadom na ofertę	„	6
Księdzu Zakrystyanowi	„	18
Podzakrystyanowi i klerykom	„	12
Kapelli maryackiej	„	36
„ zamkowej	„	72
Ubogim w czasie pogrzebu	„	90

Summa złp. 2.320

(Arch. Grodz. Kr. ks. 23 protok. str. 425.)

Przytaczamy dowód o żałobach.

Był tu w Krakowie (a może i w innych miastach) zwyczaj, gdy kto bogatszy umierał, to przeznaczał z swego majątku fundusz na suknie żałobne dla osób do rodziny należących — co często natrafialiśmy w testamentach np.:

R. 1647 d. 24 maja, Ja Paweł Hippolit, rajca krakowski, proszę, aby żałoba sukienna skromna była, dalszym pokrewnym nie dawać.

(Hip. Kr. ks. 1171, str. 10.)

„ 1660 Ja Jakób Celesta, rajca krakowski, proszę Panów egzekutorów mego testamentu, żeby żałobę panom krewnym i domowej czeladzi sprawili.

(Hip. Kr. ks. 1171, str. 1632.)

Przysłowia: „U następcie dziedzica dla kształtu żałoba. — Z wierzchu żałoba, wewnątrz wesele.“

Przytaczamy dowód o obiadach dla ubogich po pogrzebie dawanych.

R. 1689 Wydatek na obiad dla ubóstwa:

Za karpie, szczupaki dałem	złp. 12 gr. —
Za śledzie i gorzałkę „	3 „ 9
Za piwo dałem	7 „ 10
Za szafran do ryb dałem	1 „ 6
Za powidlą i miód „	1 „ —
Za pieprz dałem	— „ 10
Za cebulę i pietruszkę dałem	— „ 12
Za gwoździki dałem	— „ 4
Za stokłosę dałem	— „ 4
Za kmin, oliwę, olej, kapustę i groch dałem .	2 „ —
Za wina garniec	6 „ —

(Hip. Kr. ks. 1286, str. 1139.)

Przytaczamy tu wyjątek z dzieła Klonowicza:

Worek Judaszów r. 1600.

Z oszukania jakiego i z omylniej rady,
 Więc téż ów mnich, co niegdy przyszedł do jednego
 Na śmiertelną pościel człeka leżącego,

Słusznie despecik odniósł, bo sam zakonnikiem
 Będąc, stał się natenczas wielkim wykretnikiem.
 Kupiec testament czynił przy pisarzu jawnym,
 Będąc człowiekiem prostym, człowiekiem nieprawnym.
 Stali tam koło niego dorośli synowie,
 A ojciec już na zmysłach szwankował i mowie,
 Co kto rzekł, zaraz mówił: „Tak jest“, on schorzały,
 Jak gdy kto ma pamięć i rozum niecały.
 Mnich dyalektyk jakiś postrzegł tego, słysząc,
 A iż testator bredzi, w głowie sobie krysząc,
 Więc sobie twarz nabożną sformował i mówkę,
 I na onę odpowiedź uprządl samołówkę,
 Poszedł *per questiones*: „Wszak ty naszój braci
 Legujesz tysiąc złotych? Bóg ci to zapłaci.“
 „„Tak jest““, rzecze on chory. Mnich do protokołu
 Każe sobie zapisać, przyszedłszy do stołu.
 Rzecze dalej. „Wszak ty nam sto grzywien na dzwony
 Odkazujesz?“ Odpowie chorobą złożony:
 „„Tak jest““. A mnich niekontent, pyta jeszcze więcej:
 „Wszak nam na budowanie dajesz pięć tysięcy“?
 „„Tak jest““ mówi testator. A synom nie miło,
 Bo, ma-li się prawda rzec, czas już przestać było....
 Więc starszy syn pochwycił przeora za barki,
 Zaczęli komedyją i dziwne szarwarki;
 Pyta ojca, jeżeli ma ująć za kapiec
 Mnicha, i wyrzucić go oknem na ulicę?
 Odpowiedział — „tak jest“. — A syn dał pamiętne,
 Ale zakonnikowi nie do końca chętnie.
 „Zapisz mi to pisarzu“ on młodzieniec rzecze;
 Zatem porwawszy mnicha, do okna go wlecze.
 Mnich widząc nierząd, krzyknie: „Postój — panie bracie,
 Nie chcę cię i twej braci przywieść ku utracie.
 Odstap swojej klauzuli! — Ja swoje legata
 Odstępuję na wieki, bo mi *sunt ingrata*.
 Puść mię drzwiami do domu, a ja z swojój strony

Niechaj w starym kościele dzwonię w stare dzwony.“
 Rzecze on starszy dziedzic: „Odpuść mi kapłanie,
 Żem cię nie uszanował w twym kapłańskim stanie;
 Bo mi się gniew przyrzucił, gdy ojciec pozwała
 Na wszystko co ty mówisz, nas od dóbr oddala;
 Odkazał wam sto grzywien, potem sześć tysięcy,
 Gdyż i wszystka majątność nie wyniesie więcej;
 Co czyni bez baczenia. Wszystka jego sprawa
 Mówić „tak jest“, chociaż źle, chociaż nie do prawa“.
 Odpuścił mu zakonnik. — I autor téż prosi,
 Niech za to od kapłanów gniewu nie odnosi.

Przytaczamy tu zdania o umarłych i pogrzebach.

Gdy kto umarł, mówiono: Kostusia go nawidziła —
 zadarł nogi, kopytka — drgnął nogą.

Pogrzeb kosztowny złym nie pomoże.

Lepiej podczas obrządków pogrzebowych okazywać tli-
 wość czułą, łzy nieobłudne i żal przedłużony ze straty, niż
 okazałość saméj tylko pysze dogadzającą.

Nie żałością przyjaźń trącić ma u ludzi przyjaciół uko-
 chanych zmarłych, ale raczej miłością, z pamięcią wieczną
 cnót ich i godnego zalecenia.

Ogólny smutek jest największą okazałością pogrzebową.

Testament zmarłego — zwierciadło żywego.

Umarłemu nikt nie zajrzy (nie zazdrości).

Umarły nie ukąsi — nie zemści się — po śmierci go
 się nie bój.

Umarły od zazdrości, od krzywdy wolen. Zazdrość żywe
 prześladowuje.

Umarły żaden się nie wróci, żaden z piekła nie wybrnie.

Umrzeć nie najłepiej, gdy się dobrze dzieje.

Umrzeć, jestto opuścić grę od szczęścia zawisłą, gdzie
 więcej jest do stracenia niżeli do zyskania.

W piersiach, nie na ścianach albo szatach żałobnych, mieć potrzeba przyjaciela! do serca go przyjmować, w sercu go trzymać i w zmysłach chować, z pamięci cnót jego wielkich uciechę mieć.

Trup zaprasza nas do rozważania i mówi nam: Byłem tém czém ty jesteś — ty będziesz, czém ja jestem.

Zazdrość żywe prześladowe,

Umarłym przecie folguje.

Żywe ganimy,

Zmarłe chwalimy.

(Nadmieniamy tu — że ostatnia próżność człowieka jestto nagrobek, który sobie jeszcze za życia każe kto robić.)

Przytaczamy zdania tyczące się śmierci.

Pytano Solona, — co-to jest człowiek? Odpowiedział: „W początku spruchniały smród, wojna w życiu ustawiczna, a po śmierci robaczki pokarm.“

Inny spytany, cóż tedy jest człowiek? Odpowiedział: „Szczęścia igrzysko — Niestatku obrazek — Żwierciadło skazy — Czasu łup — Pątnik przemijający — Niewolnik śmierci — Żart świata.“

Co to jest życie ludzkie? pytanie.

Odpowiedź: „Sen, bańka, szkło, lód, kwiatek, bajka, suche siano — cień, proch, mgnienie, głos, dźwięk, wiatr, nic, życiem nazwano.“

¶ Jak sobie nasi przodkowie poganie śmierć wystawiali, ani nawet podania o tém nie mamy. Wyobrażenie śmierci w kształcie kościotrupa z cuchnącego dołu, ta szpetna larwa, przeraża i kosi ludzi bez litości, do snu ich nie kołysze, ale

wciąż goni, migając ogniem piekielnym buchającym przez jamy swych oczu wyciekłych. Taką śmierć straszną wyprowadził dopiero na świat chrześcijaństwo, podnoszący duszę kosztem ciała, i oddający je ziemi. W pogaństwie robak nie toczył trupa, ponieważ go palono, i tylko popioły składano do urny.)

„A tak cudzej śmierci płacząc, na własną tymczasem Pamiętaj, która tudzież dybie na(ć)ń za pasem.“

„Co dzień człowiek śmierci bliżej.“

„Co najmocniejszego? śmierć: bo z nią nikt nie wskóra.
Co najstraszniejszego? śmierć: ale nie ta wtóra.
Co najzłośliwszego? śmierć: bo ta ludzi kradnie.
Co najpewniejszego? śmierć: bo pewnie przypadnie.
Co najpożądańszego? śmierć: bo wszystkie męki
Kończy, dla których od swój człek umiera ręki.“
(na wojnie)

„Gdyby śmierć była końcem wszystkiego, byłoby to wielkiem dobrem dla niegodziwych.“

„Im się bardziej kto lęka śmierci, tém częściej powinien sobie przypominać, że jest śmiertelnym.“

„Lepszy żywot łyczany, niż jedwabna śmierć.“

„Nieszczęście! i koniec wszystkich nieszczęść śmierć! jest ona probierskim kamieniem prawdziwej zacości umar-

łych i prawego dla nich szacunku u żyjących. Nie ma ten wyobrażenia natchnionej z Nieba miłości, który przyjaciela w nieszczęściu nikczemnie odbiega i w chwilach o umarłym zapomina; jak ten na żal i wspomnienie żyjących nie zasługuje, który albo martwym i nieużytecznem brzemieniem społeczeństwo uciska, albo jej pierwsze ogniwa szyderczym zębem w ciemnościach przegryza.“

„Młody rychło umrzeć może,
Stary długo żyć nie może.“

„Na śmierć nie urosło ziele,
Choć go w polach rośnie wiele.“

„Najlepszym przygotowaniem do śmierci jest dobre życie.“

„Ponieważ śmierć ogołaca człowieka z wszelkich doczesnych zaszczytów, przeto tylko dobre czyny zostaną po zgonie wieczystą jego własnością.“

„K' śmierci człowiek się rodzi, a próżnością żyje,
Rozkosz, by dłużej konał, jak kordyjał pije,
Wielkość jego w pozorze, w samej walce sława,
Uciśnienie w istocie, a w nadziei prawa,
Niedolę w obecności, szczęście w planach liczy,
Za kroplę pociech topi się w morzu goryczy.
Przeszłość go karmi żalem, a przyszłość tęsknotą,
Marą obecne szczęście, a smutek istotą.
Nie kłómy siedzib duchów! spokojne ich chwile,
Świat ich tyle obchodzi, co kwiat na mogile.
Serce bijąc, swą tęskność ciągle poznać daje,
I wtenczas zyska pokój, kiedy bić przestaje.

Błoga tam jest spokojność, wysoko nad niemi
 Biją niebios pioruny, lecą burze ziemi;
 Równość wieku i stanu i światła tam gości,
 Nikt nie dozna zawiści i nikt nie zazdrości.

Po jakże smutnej kolei

Nieba ludzi wyprawiły:

Iść po cierniach do nadziei,

Trafić w bolach do mogiły.“

„Śmierć dnia nie poczeka — nie pozwala.“

„Śmierć jestto wielkie dobro, które wszystkie trwogi
 Samo kończy, i smutek, bojaźń i żal srogi.“

„Śmierć końcem jest nędzy człowieka,

Do niej nareszcie mędrzec w nieszczęściu ucieka.“

„Śmierć koniec wszystkiego.“

„Śmierć litościwa dla biednych, słodka dla nędzarzy,
 dla bogaczy nieubłagana; przekłeta u góry, na dole przyjmo-
 wana dobrze, często nawet z rozkoszą. Przez nią zniwelowała
 się krzycząca nierówność rodu ludzkiego, słaby mścił się nad
 mocnym na cmentarzu, uciemiężony grzebał żywcem ciemiejąc.“

„Śmierć nie brakuje, nie przebiera, nie folguje, w zęby
 nie patrzy.“

„Śmierć nie jest męczarnią w wieku i w niewoli, ale
 wytchnieniem tylko po zgryzotach i udręczeniu. Ona wszelkie

rozwiązuje cierpienia. — Z śmiercią kres goryczy i przyjemności życia.“

„Śmierć utrapionemu pożądana.“

„Śmierć wieczne spanie, bogatych strach, ubogim jest pożądana.“

„Śmierć wszędy na człeka dybie.“

„Śmierć wszędzie najdzie.“

„Śmierć wszystko równa.“

„Śmierć za człowiekiem na wszelki czas chodzi,
Niech zdrowie, niech nas młodość nie uwodzi,
Bo ani wiemy, kiedy wsiadać każą,
A tam, ani płacz, ani dary ważą.“

„Śmierć za pasem.“

„Śmierć zębów nie liczy.“

„Śmierci szukać nie trzeba, sama przyjdzie.“

„Śmierci w kłopotach wzywamy,
A gdy przyjdzie — zawieramy.“

„Stara skarga a próżna na śmierć się żałować,
Bowiem ona nikomu nie zwykła folgować.“

Księża na kazaniach często powtarzali i powtarzają:
Kto nie myśli o śmierci, nie myśli pokutować za swoje grzechy. — Kto nie myśli o śmierci, nie myśli poskramiać swoich namiętności. — Kto nie myśli o śmierci, nie myśli starać się o dobre uczynki. — Kto nie myśli o śmierci, ten żyje dla piekła — dla smoły gorącej, i dla różnych przysmaków diabelskich.

Nadmieniamy tu, że Św. Barbara była i jest patronką dobrej śmierci.

(P. S.) Dodajemy tu jeszcze do tegoż kościoła opisu, że ten kościół, a bez żadnego wyjątku wszystkie kościoły, miały prawo zupełnego bezpieczeństwa dla każdego człowieka tam szukającego schronienia przed ścigającym go prawem za występki lub zbrodnie — a nawet tego prawa używały domy królewskie, domy sądowe, i szkoły główne. Nie wolno było nawet największego zbrodniarza żadnej władzy stamtąd brać gwałtem. Prawo takie o tyle zdaje się miało podstawę sprawiedliwości, o ile wstrzymywało nagłe wykonanie kary, a przez to dopuszczało czasu do bliższego rozpoznania sprawy.